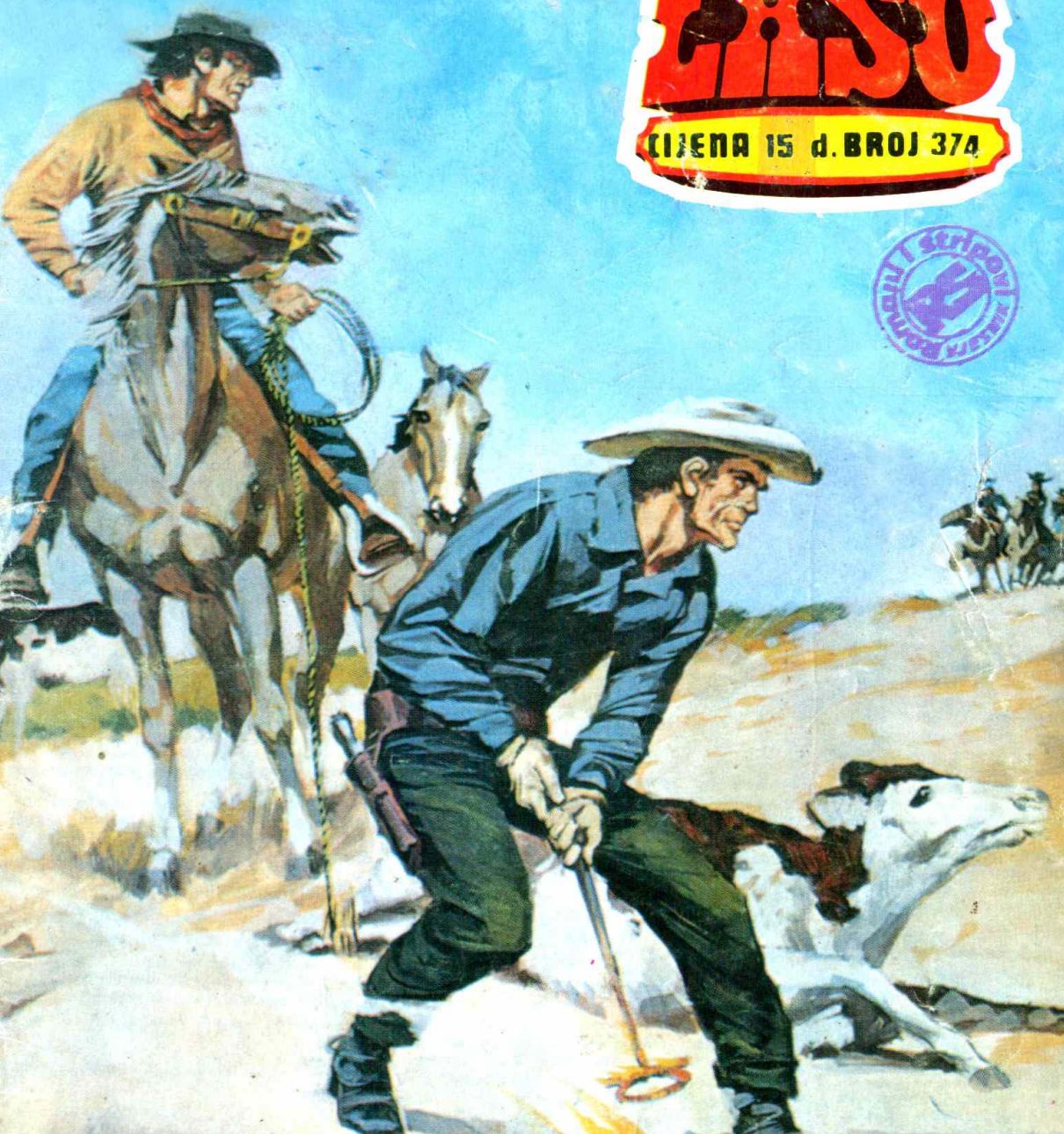

WESTERN ROMAN
LASO
CENA 15 d. BROJ 374

PAŠNJAK SNOVA

G. F. Unger

PAŠNJAK SNOVA

G. F. UNGER: PAŠNJAK SNOVA

Naslov originala: DIE TRAUMWEIDE

Copyright: Bastei Verlag, Bergisch Gladbach

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Prijevod: Dragica Živković

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 200

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6, 1/1 kolor zadnja stranica 7000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Za vrijeme gradanskog rata znatno su se razmnožila teksaška goveda dugih rogova. Kako odmah poslije rata nije bilo mogućnosti za prodaju tolike stoke, rančeri nisu zapošljavali kauboje. Teksas je u to vrijeme bio siromašan.

Stada su pasla naokolo i nitko ih nije nadgledavao. Nisu vrijedila čak ni onoliko kolika je bila cijena njihove kože. Nitko se nije ni trudio da jednogodišnja goveda žigoše. Tako je u Teksasu bilo stotine tisuća nežigosanih goveda.

Ta nežigosana goveda nazivali su maverick, po nekom Mavericku, jednom od najvećih rančera Teksasa, koji je prvi prestao žigosati svoja goveda. Ta nežigosana goveda godinama su se množila i raširila po teritoriji većem od mnogih evropskih država. U to vrijeme bilo je mnogo lovaca na goveda maverick u Teksasu. Mnogi veliki i moćni uzgajali goveda počeli su kao lovci na mavericke i lasom su sakupili svoja stada.

Ovo je priča o trojici kauboja koji su također lovili maverickstada i zatim potražili pašnjake svojih snova.

Dick Hillary prišao je brzo i spretno do bika koji se očajnički propinjao da se oslobodi snažnog lasa i zacijelo bi uskoro oborio konja s nogu. Ali Dick Hilliary bio je brži.

Bio je to snažan momak, ne suviše visok, ali širokih ramena i snažnih mišića. Mnogi su bili iznenađeni kako se spretno kretao unatoč svojoj težini.

Zgrabio je bika za jake rogove, velike poput poluge, svojim dugim rukama, okrenuo biku glavu i vrat u stranu sve dok snažni bik nije popustio i pao. Bio je oboren prije no što je uspio srušiti konja i prije no što je laso puklo.

Dick Hilliary je zadovoljno klečao na glavi bika. Jedan od njegovih dugih rogova zabio se duboko u zemlju, a drugi je rog koso stršao u zrak. Dick ga je čvrsto držao rukama kao željeznom polugom.

— Hoiii! — oštro je vikao dašćući od napora.

Johnny Christie požuri od vatre sa dva užarena željeza. Kovač kod kojeg su naručili žig nije mogao na jednom jedinom željezu urezati tri slova.

Johnny Christie je dakle najprije utisnuo jedno željezo sa slovima CC na bedro životinje, a tada je dodao i H da žigosanje bude potpuno. C C H je značilo: C za Morga Clevelanda

C za Johnnija Christieja i

H za Richarda Hilliarya, zvanog Dick.

Johnny Christie pogledao je u krzno koje se još pušilo i zaudaralo po paljevini, a zatim je na nekoliko trenutaka na to mjesto stavio nauljenu krpu. Zatim je pogledao u Dicka i nasmijehao se.

— Ovaj ovdje je Old Mooshorn, otac našeg stada. Što misliš što bi on učinio da ga odmah pustiš?

— To zaista ne mogu znati — dahtao je Dick, a preko lica su mu tekle krupne kapi znoja.

Pogledao je dolje na bika, koji je podigao oči, ljutite i oblivene krvlju.

— On će se pobrinuti za veliko i predivno potomstvo naših stada — primijeti Johnny Christie i skoči, pa požuri do svoga konja koji je sa spuštenim uzdama čekao kraj vatre, vine se u sedlo i uzme laso s jabučice sedla.

Dick Hilliary također brzo skoči, potrči do svoga konja i baci se u sedlo.

Pridruži im se i Morg Cleveland, koji je u međuvremenu oslobodio laso.

Bik se poput mačke osovi na noge i počne brzo trčati za Dickom. Zacijelo bi Dicka i njegovoga snažnog pastuha pogazio poput nosoroga da Morg Cleveland nije tako brzo bacio laso. Zavitlao ga je jednim pokretom ruke. Ne prevelika omča lebdjela je tik iznad zemlje poput dječjeg koluta za igru. Bilo je to

umijeće koje se ovdje u Teksasu posebno cijnilo. Jer napadnuta i bijesna životinja utrčala je ravno u tu omču.

Konj Morga Clevelanda okrene se i trgne. Bik se sklopča, nekoliko trenutaka mirno ležeći, a zatim se naglo digne i napadne jahače.

Ali sada je i Dick Hilliary bacio laso, isto tako spretno i sigurno kao malo prije visoki, mišićavi i prosijedi Morg Cleveland. Omča je zahvatila stražnju nogu bika. Kad se laso napelo brujeći poput strune, bik je pao ravno na njušku.

— Ovaj brzo uči! Zaista će brzo naučiti! — poviče Dick Hilliary držeći laso visoko da bi ga doveo u najbolji položaj. Ali biku je bilo dosta, ili je bio izrazito lukava životinja. Ležao je sasvim mirno, kao da je znao da mu se tako neće ništa dogoditi. Zacijelo je i bol od rana pri žigosanju malo popustila.

Oba jahača popuste malo laso, vrlo znalački, onako kako su to umjeli samo najbolji kauboji. Bik je ponovo skočio na noge, ali nije više napadao. Naučio je da će, ako napadne, ponovo pasti na njušku. Ali bilo je sigurno da će napasti svakog tko bude na zemlji.

Morg Cleveland smota svoj laso, i izvadi bič s jabučice sedla, odjaše malo ukoso i počne straga tjerati bika u mali koral.

Njegova dva prijatelja otvore rešetku i pridrže ostala goveda u koralu. Bik je razumno i poslušno stupao u koral. Ljudi zatvore rešetku. Johnny Christie zatim reče promuklim, ali ipak zadovoljnim glasom:

— Evo, momci, sada ga imamo! Imamo upravo sto pedeset najizabranijih goveda, tucet bi-

kova i ovog Old Mooshorna, njihovoga kralja. A većina će kra-
va za nekoliko tjedana dati te-
lad. Mi smo prvi dio našeg za-
datka obavili. Stado je ovdje.
Pohvatali smo ih u ovom pro-
kletom guštiku kao divlje ma-
čke iz trnja. Sa svakom smo se
životinjom borili i utisnuli joj
naš znak. To je naše stado, i mi
ćemo ga već pripitomiti!

Pljesnuo se rukom po bućini.
Bio je to plavokosi i plavooki
momak, zgodan na svoj način.
Iz pojasa virio mu je stari kolt.
Dick Hilliary se nasmijao na
njegove riječi a zatim rekao:

— Da, mislim da je već vrije-
me da odemo iz ove proklete
zemlje. Ovdje ima već i previše
lovaca na goveda maverick.
Očito će doći do svađa kad se
bude provodio zakon o zabrani
lova na goveda maverick. Mi
smo nekako upravo na vrijeme
završili time.

Morg Cleveland okrene ko-
nja i odjaše preko do logora.
Bio je visok, mišićav momak ši-
rokih ramena i uskih bokova,
mirna, uskoga i tamnog lica, si-
vih očiju i vranocrne kose.

Dick Hilliary bio je smeđokos,
okrugla lica, zelenih očiju i no-
sa malog poput čepa. Bio je uvi-
jek dobre volje i pun nade da će
sve stvari dobro završiti. Zbog
svoje dobroćudnosti djelovao je
možda malo glupo, ali očito kod
njega nije bilo tako. Slijedio je
svoja dva prijatelja u logor, sja-
hao i odmah kleknuo kraj jed-
noga plosnatoga kamena. Lu-
pao je drškom svog revolvera
po zadnjim zrcima kave sve
dok ih nije usitnio a zatim uba-
cio u lonac.

— Nebesa, želio bih da je s
nama moja pokojna tetka Rosa-
lin-Beata, ona je, naime, iz talo-

ga kave znala čitati budućnost.
A kako nam je ovo posljednji
talog kave, bila bi to posljednja
prilika da saznamo kakva nas
sreća čeka u budućnosti.

Morg Cleveland i Johnny
čudno su ga pogledali.

— Ponekad je bolje ne znati
što donosi budućnost — reče
Johnny.

Morg Cleveland, koji se za-
gledao nekamo u daljinu, reče
suho:

— Ja nisam tetka Rosalin-
Beata i ne znam čitati iz taloga
kave, ali mogu ti već sada reći
da ćemo za nekoliko trenutaka
doživjeti neugodnost. Uzmite
puške i stanite iza drvâ. Kad iz-
vučem revolver, imat ću samo
jednu mogućnost: da brzo i toč-
no ciljам.

Dick i Johnny pogledaju u is-
tom smjeru. Ugledali su kako
im se približava šest jahača.
Ovdje u ovom guštiku na Bra-
zos Riveru u to su vrijeme živ-
jeli samo najokorjelijji ljudi.
Ostali nisu imali nikakvog raz-
loga da se ovdje zadržavaju. Sa-
mo okorjeli odmetnici, lovci
mavericka, kradljivci stoke i svi
oni izopaćeni i protjerani, koji
se poslije rata nisu mogli snaći
i koji su propustili sve prilike
potucali su se ovuda. Nisu se
svi željeli tjednima izlagati veli-
koj opasnosti da iz grmlja hva-
taju goveda i zatim im utiskuju
svoj žig. Mnogi od tih skitnica
nisu se znali služiti lasom, jer to
je bila svojevrсна umjetnost,
koja se mora učiti još u djetinj-
stvu.

Dick i Johnny su odmah po-
slušali, jer je mirni Morg Cleve-
land bio njihov vođa.

Morg Cleveland je mirno sta-
jao kraj vatre iznad koje je visio
lonac s kavom. Gledao je kako

se šestorica jahača približavaju. Njegove sive oči sjale su neustrašivo i odlučno, kao hladan sjaj čelika.

Stranci su se sve više približavali. Jahači su u prolazu promatrali koral sa stadom. Zatim su prišli logoru, oblikovali nepravilan krug i zaustavili se. Neki crvenokosi momak, koji je imao na glavi kapu konjice Konfederacije, istupi malo naprijed na svom konju. Zatim se brzo spusti sa sedla i hladnokrvno se postavi kraj konja. Lijevom rukom igrao se uzdama konja, a desna mu je nehajno visjela iza revolvera, čiji je držak stršao iz korica smještenih sprijeda na butini.

— Ja sam jedan od Flynnovih — reče ravnodušno crven perko. — Jesse Flynn, mladi brat Bringhamu Flynnu.

— Već sam čuo o vama — odgovori Morg Cleveland. — Već nekoliko dana osjećam da nas netko promatra. Što to znači, Jesse Flynn?

Jesse se naceri, drsko i opasno.

— Već ste, dakle, čuli o nama, Flynnovima? To olakšava cijelu stvar. Ja sam naime ovdje radi naplate, jer ćete nam morati prepustiti dio svoga stada.

On gurne vojničku kapu malo unazad, a njegovo je cerenje postalo još opasnije.

— Mi smo u okrugu od stotinu milja proglasili ovaj kraj našim područjem i ovdje mi imamo pravo na sva nežigosana goveda. Lovci na mavericke koji ovdje hvataju goveda moraju nam dati polovicu svog ulova. Ja sam ovdje zato da ih uzmem. A vi ćete čak dobiti pravu potvrdu za to.

On podigne lijevu ruku ko-

jom je držao uzde. Palcem pokazuje straga preko ramena.

— Ja sam onako od oka precijenio da tamo u koralu ima oko sto osamdeset goveda. Mi ćemo, dakle, uzeti devedeset. Ona dvojica tamo kraj drveća neka odlože puške i priđu vatri. Valjda nam nećete praviti neprilike, zar ne? Vi zacijelo znate da nas ima više od stotinu jahača i da vam lako možemo ode-rati kožu. Dakle, napravimo posao na bazi »fifty-fifty«. A to je od nas čak i plemenito. Jer mogli bismo vas čak otjerati sa svoga područja i zadržati svu stoku, zar ne?

Morg Cleveland mirno ga je promatrao. Na njegovu se licu ni mišić nije pomakao.

— Crvenperko, meni je svejedno kako se ono zoveš i tko je tvoj veliki brat. Sasvim mi je svejedno! Ono što vi hoćete to je čista krađa. Vama ne pripada ništa u ovom kraju, jer ovo je slobodna zemlja. Stoka nije imala nikakvog znaka, a sama nije mogla reći tko su joj roditelji ili djedovi. To je stoka na ničijoj zemlji, stoka koja nije pripadala nikome tako dugo dok mi nismo na nju stavili svoj žig. A sada pripada nama, i to samo nama! I nikakva razbojnička banda odmetnika i onih koji bježe pred zakonom, a koji su osim toga i lišeni da je sami uhvate, neće nama bez borbe oduzeti nijedan kravljji rep. Jesi li razumio?

Jesse Flynn bio je divlji momak. Nije doduše bio tako poznat kao njegov brat Bringham, ali ipak je za vrijeme rata bio voda gerile, koja se pomalo pretvorila u razbojničku bandu. Nakon rata pljačkao je sa svojim ljudima i dalje. Kako je na

njegovu glavu, kao i na glave njegove braće i ostalih koji su s njima jašili bila raspisana visoka nagrada povukli su se u divlji guštik na Brazosu.

Sada su htjeli ovako uskočiti u posao s govedima. Prisiljavali su sve lovce na stoku, koji su ovdje mukotrpno skupljali svoja stada, da ih s njima dijele.

Jesse Flynn munjevito izvuče svoj revolver bez prethodnog upozorenja.

No Morg Cleveland pripadao je onim rijetkim muškarcima koji su ga mogli pobijediti. Kad je Jesse Flynn podigao revolver i uperio ga prema Morgu Clevelandu, bljesnula je vatra iz revolvera a metak ga pogodio u rame. On se napola okrenuo i njegov je metak promašio. Teturajući, još je jednoć uperio revolver u Morga Clevelanda, opalio i njegov je metak prošao poput užarenog željeza kraj rebra Morga Clevelanda i probušio mu košulju. Metak ostavi trag kao udarac biča i Morg se lagano strese.

Nije više smio čekati da Jesse Flynn i drugi put opali i možda ga ubije. Zato Morg opali još jednom i ponovo pogodi.

Obje puške se ogłase ispod drveća. Konji su se propinjali i preplašeno njištali. Dvojica ili trojica došljaka maše se revolvera, ali zastanu kad su začuli kako im meci zvižde oko tijela.

Glas Johnnya Cristieja bio je oštar i divlji kad se ogłasio iza drveta:

— Hajde, samo naprijed, momci, ako tako želite! Samo naprijed, vi budale, niste vi baš tako hrabri kako to mislite!

Oni i nisu bili baš osobito hrabri, pogotovo kad se radilo o njihovoj vlastitoj koži. Nerado

su se borili, ako nisu baš svi izgledi bili na njihovoj strani. Sada su izgledi bili prilično izjednačeni. Dakako, oni su imali prednost od dva čovjeka, ali dvojica stočara bila su u zaklonu i imala su i puške. Osim toga, tu je bio i Morg Cleveland, poznat nadaleko kao najodlučniji i najopasniji revolveraš Teksasa. On je još držao u ruci spreman revolver i zacijelo će, ako dode do pucnjave, ubiti dva ili tri momka iz Flynnove bande.

Za takvu borbu na život i smrt nisu oni bili spremni. Oružje koje su već izvadili spremili su polagano natrag u korice. Svi su odahnuli, a zatim pogledali u Morga Clevelanda.

II

— U redu — promrmlja jedan od razbojnika. — Bila je to ideja Jessea Flyнна da tako iznenada izvučemo revolvere. A njega nismo mogli urazumiti. Njegov stariji brat je svakako daleko iznad njega, a on će zacijelo poći tvojim tragom i uzeti tvoj skalp, crnokosi.

Čovjek je promatrao Morga Clevelanda pun mržnje.

— Bringham Flynn vrlo voli svog brata Jessa. Bringham Flynn zaboravit će sve što mu je inače na ovoj zemlji važno. Poći će zacijelo tvojim tragom, prijatelju, i uzet će sa sobom dovoljno jahača. Vjerujem da nećete imati priliku da mu pobjegnute pa makar ostavili i stada i odmah se dali u bijeg. On ima jake veze. Njegova ruka doseže i od granice sjevera. Iako danas mora živjeti kao bandit, još ima mnogo utjecajnih prijatelja, ljudi koji su nekad s njim zaključivali poslove dok je

još bio veliki vođa gerile, a koji su još i danas na položajima te imaju moć i utjecaj.

Čovjek se namjeravao okrenuti.

Ali Morg Cleveland reče:

— Vi zacijelo niste budale, zar ne? Ako sada pođete do Bringhamu Flynnu i javite mu o smrti njegova brata, on će vas upitati kako to da sam ja još živ. Zatim će vas još i upitati zašto se Jesse morao sâm boriti, zašto mu vi niste pomogli. Bringham Flynn nazvat će vas bijednim kukavicama, koje su njegovog brata ostavile na cjedilu. A možda će vam i odmah oderati kožu. Na vašem bih mjestu otišao iz ovog kraja i potrudio se da se nikad ne sretnem s Bringhamom Flynnom. Razmislite o tome. Bringham će biti više nego bijesan na vas!

Gledali su u njega i razmišljali o njegovim riječima. Već su i sami počeli razmišljati kako bi zacijelo bilo za njih bolje i zdravije da nikad više ne sretnu Bringhamu Flynnu. Dobro su poznavali njegovu okrutnu i zlu narav. I sada su već osjećali strah.

— Možete sami izabrati — još im se jednom obrati Morg Cleveland.

Neko su ga vrijeme promatrali, zatim se okrenuli, prišli konjima i odjahali. Čovjeka koji ih je vodio ostavili su. Bili su to surovi momci.

Morg Cleveland podigne ruku i obriše čelo. Ruka mu je malo podrhtavala. Najednom se osjetio praznim, poput krpene lutke. Okrenuo se u stranu i uputio prema drveću. Sjeo je i smotao cigaretu. Ali sve je to činio nekako mehanički i uz to gorko razmišljao. Ako čovjek

želi ići svojim putem, ako ne želi dopustiti da ga pljačkaju i ako ne želi pokleknuti pred banditima, tada se za svoj put mora izboriti pucnjavom. Mora se braniti, a ponekad čak i ubiti. Zar to nije strašno? No, ipak nije mogao popustiti!

Podigne glavu dok su mu se približavali Johnny i Dick, obojica vrlo ozbiljni.

— Ovo je zaista vrlo divlji kraj — reče gorko Johnny. — Ovdje se čovjek mora boriti poput mačke koja padne s drveta u čopor pasa. Ovaj je put još dobro prošlo. Morg, da ti nisi izašao na kraj s ovim momkom, tada bismo se svi mi borili, a tada bi bilo više mrtvih. Tada bi...

On prekine i načini značajan pokret rukom.

Dick Hilliary kimne i doda:

— Nismo mogli dopustiti da nam otmu poloviću stada. Kad bismo to bez borbe dopustili, nikad ne bismo našli naš pašnjak snova da tamo uzgajamo svoja goveda. Nikad!

— U redu — promrmlja Morg. — Ovi momci, ovi razbojnici ionako ne vrijede mnogo. Oni su jahali s Jesseom Flynnom. Jesse je mrtav, a oni su ga već zaboravili. Ne vjerujem da su pošli k Bringhamu Flynnu. Tako ćemo možda biti u prednosti. Možda ćemo već biti dovoljno daleko prije nego što Bringham Flynn sazna što se dogodilo s njegovim bratom. Sutra u cik zore poći ćemo sa stadom na sjever. Potražiti ćemo svoj pašnjak snova, najljepši i najbolji pašnjak koji postoji, prekrasan pašnjak o kojem smo još za vrijeme rata sanjali. Učinite mi uslugu, pokopajte ga! Ne želim više gledati ovog luđaka koji me natjerao da pu-

cam u njega. Zašto je bio tako siguran da me može pobijediti?

Oni mu ne odgovore odmah. Promatrali su ga na neki bratski način, bili su mu prijatelji.

— Svatko misli da može pobijediti, tako je mislio i Jesse Flynn — promrmlja Dick i udalji se.

Pride konju Jessa Flynnu i skine sedlo. Uzme pokrivač kako bi u nj omotao mrtvo tijelo. Johnny mu je pri tom pomagao.

Morg Cleveland se digao i pošao preko do koralu. Naslonio se na drvo koje je služilo umjesto kolca i promatrao goveda.

— Dakako, uvijek ću se boriti za ova stada i za naš cilj. Drukčije se u ovom kraju ne može — reče tiho, gotovo za sebe.

Drugog su jutra krenuli vrlo rano. Oprema im je bila oskudna. Imali su samo dva teretna konja, ali ni njihov teret nije bio težak. Dakle, u svemu su imali devet konja za jahanje i teret. A to nije bilo mnogo.

Dick, koji je danas bio zadužen za prehranu, preuzme rezervne i teretne konje. Čekao je dok nisu sva goveda napustila koral a zatim je zatvorio rešetku. Goveda koja su se svih ovih godina slobodno kretala po divljini Brazos Rivera, teško su se privikavala na kretanje u redu.

Bičevi su pucketali. Tri jahača služila su se njima nemilosrdno, drukčije nisu mogli. Ako u prvo vrijeme ne dobiju stoku pod svoju kontrolu, onda su odmah na početku izgubili bitku. Mogli bi ostati bez ijednoga goveda, koje su tako teško komad po komad hvatali u ovom guštiku. Zbog toga su bili

surovi. Upotrijebili su i revolve-re. Morali su ustrijeliti dva dragocjena bika jer inače ne bi mogli vladati stadom. Pomalo su uspjeli. Tjerali su stado naprijed. Stampedo je vodio prema sjeveru. Goveda su jurila prema jedinom otvorenom smjeru: prema sjeveru.

S time su tri lovca i računala. Put prema sjeveru vodio je kroz dugi Arroyo klanac i odatle na mali brežuljasti obronak.

Dick Hilliary je jahao s njima neke tri milje. Zatim se okrenuo, uzeo konje iz koralu i slijedio trag stada. Sustigao ih je za neka tri sata. Njegovi su prijatelji brzo izmijenili konje. Stado je još bilo uzbuđeno, tvrdoglavo i, unatoč iskustvu i naporima izvrsnih kauboj, teško ih je bilo držati pod kontrolom. Iz stampeda prešli su u brzi kas. Namjeravali su pobjeći jahačima i neprestano su se razbježavali na sve strane.

Johnny Christie pojavi se uz Dicka i promuklo zaviče:

— Već ćemo mi njih upokoriti i smekšati! Jednog će nam dana još piti iz šalice i jesti viljuškom i nožem!

Zatim je ubrzo opet nestao u oblaku prašine. Tako je to išlo cijeli dan, miljama i miljama, sve do večeri. Kroz stampedo prošli su priličan komad puta. Prije odmora u nekoj udolini između brežuljaka prošli su više od dvadeset i pet milja.

Sva tri jahača bila su znojna, a lica su im bila pokrivena prašinom koja se skorila na licima od znoja i djelovala kao maska. Bili su umorni do srži kostiju, a ipak zadovoljni i veseli. Sada je bilo već jasno da su uspjeli ukrotiti stado.

Morg i Johnny najednom po-

gledaju u Dicka.

— Nebesa! — iznenađeno po-
viče Johnny. — Zašto je nebo
našem prijatelju Dicku podari-
lo tako malo pameti? Umjesto
da ovaj dlakavi majmun kleči
uz vatru i pripravlja večeru, on
sjedi na konju ovdje pokraj me-
ne i promatra ova prašnjava
goveda. Zar nije već dovoljno
zla što nemamo više kave, nego
ćemo sada tuliti poput vukova
praznih želudaca. To je ipak
previše, ti, biku!

— Moja pokojna teta Rosalin-
Beata uvijek je govorila da nije
dobro misliti samo na želudac,
da je to požuda i da se ne smije
popuštati najnižim nagonima,
koji su doduše poznati još iz ka-
menog doba, ali to ne znači da
se i danas ljudi moraju tako po-
našati.

Dick Hilliary izgovorio je te
riječi sasvim ravnodušno.

— Hoćeš li sada upaliti vatru
i skuhati nam večeru! — zapit-
kivao je dalje Johnny. — Tvoja
teta Rosalin-Beata bila je stara
koza, a i nije baš bila pametna.
Ne želim više čuti o tvojoj teti
Rosalin-Beati. Želim nešto poje-
sti! Jesi li razumio, Richarde
Abrahame Bonifacije Hilliary?

— Mislim da si danas progutao
više prašine no što to možeš
podnijeti — odgovori mu Dick i
odmah počeo skupljati suho šib-
lje. Malo zatim pozvao ih je pre-
ko udoline gdje su oni jahali
oko stada.

— Dodite napokon! Uzmite
večeru, već je gotova!

Mong i Johnny odmah požu-
re k vatri. Mogli su na kratko
ostaviti stado jer je stoka bila
umorna. Goveda su polijegala
uz vodu. Vatra je osvijetljavala
lica trojice kaubojas.

Morg i Johnny su njuškali.

— Ti bi morao uvijek kuhati,
Dick — reče Johnny pun nade,
jer je slijedećeg dana bio na
njega red. — Ti bi, junače, tre-
bao stalno biti kuhar. Ako ja su-
tra budem morao nešto skuhati
od ove naše mršave zalihe, zai-
sta ne vjerujem da će to prijati.

— Možda — smješкао se Dick
zamatajući kobasicu u palačin-
ku s medom. — Moja draga teta
Rosalin-Beata uvijek je govorila
da ljubav prolazi kroz želudac.
A kad sutra budeš morao pro-
gutati jelo koje ćeš ti sam pri-
premiti, tada ćeš posebno volje-
ti dobroga, starog, prekrasnog
Dicka. Moju tetu Rosalin-Beatu
voljelo je više od deset muška-
raca, a zbog toga je zacijelo
ostala i neudata. Svi bi se ti mu-
škarci vjerojatno međusobno
poubijali da nije teta Rosalin-
Beata sa svakim jednako postu-
pala.

— Zar je bila tako lijepa? —
upita Johnny žvačući.

— Lijepa? — Dick Hilliary
okrene svoje žablje oči. — Tri-
sta mu mrkvica, to nije bilo
uopće važno kod tete Rosalin-
Beate. Ali ona je tako izvrsno
kuhala da su muškarci pri jelu
zatvarali oči. A kad jedan mu-
škarac pri jelu zatvori oči, tada
uopće ne gleda ženu.

Johnny se smješкао, još jed-
nom napunio usta, podigao se,
skinuo šešir i naklonio se.

— Bila mi je čast, lady Rosa-
lin-Beata. Vaša je kuhinja prvo-
klasna. Samo vino nije na žal-
ost, bilo, dovoljno uhlađeno.
Morate podrumara kazniti sa
deset udaraca batinom. Ja se
preporučujem, lady Rosalin-
Beata!

On se duboko nakloni, zatim
se vine na konja i odjaše preko
do stada.

Dick Hilliary sjedio je začuđeno pokraj vatre otvorenih usta.

— Zar me nazvao tetom Rosalin-Beatom? — začuđeno je upitao.

— Od tvoje ću tete dobiti zubobolju — odgovori Morg i digne se.

Dick ga je promatrao, a zatim mu reče:

— Morg, nemoj neprestano misliti kako si morao u samoo-brani ubiti bandita. Nisi imao drugog izbora, a osim toga, to si učinio za sve nas i za našu budućnost. Vjerujem da to neće biti ni posljednja borba. A napokon, ti si naš vođa, ti si kapetan Black Morgan Cleveland, zar ne?

— To je prošlost — odgovori Morg. — To je bilo za vrijeme rata.

Zatim se uputi preko do stada.

III

Imali su sreću, ali u njihovom slučaju sreću imaju zacijelo samo oni najbolji. A oni su bili prvoklasni kauboji i stočari. Iz dana u dan tjerali su stoku bez gubitaka. Sve više su dobivali stado pod svoju vlast i borba između bikova i jahača bila je sve rjeđa. Goveda su se privikla na tjeranje.

Dana 17. srpnja 1868. krenuli su sa stokom na put a 27. srpnja stigli su blizu Fort Wortha. Sada već nisu imali ni soli. Njihove su zalihe bile potpuno iscrpljene i hranili su se već dva dana mesom od kunića.

Kad su oko podne naišli na neko dobro mjesto gdje su htjeli logorovati, ždrijebom su izvlačili tko će otići u Fort Worth. Morg i Johnny pobijedili su, a

ispao je Dick, koji se samo dobroćudno smješкао i nehajno rekao:

— Zbog toga se neću ljutiti. U džepu nemamo ni jednog dolara, a ja si ne mogu platiti ni jedan jedini viski. Zbog toga se odričem radije te časti da malo vidim druga lica, a i vi ćete se pomiriti s time da ni za vas nema sreće. Već unaprijed znam da ćemo mnogo tjedana jesti samo meso kunića sve dok nam na žlicama ne izrastu uši. Samo krenite!

Morg i Johnny krenuše. Nije bilo mnogo nade da će negdje uspjeti doći do novaca. Ali Morg je još imao zlatni sat te su se nadali da će za njega u nekom dućanu dobiti namirnice.

Fort Worth je bio pravi teksaski grad s mnogo stambenih blokova jer se stanovništvo oštro dijelilo, i to Amerikanci, Meksikanci, Indijanci i mješanci. Bilo je drvenih kuća, ali dakako i koliba od šiblja, pa čak i od blata.

Morg i Johnny ušli su u glavnu ulicu i uskoro naišli na jedan prilično veliki dućan. Sjahali su i ušli. Kad su za tezgom ugledali neku prilično zgodnu djevojku, zbunili su se i najradije bi se bili okrenuli i napustili dućan. Ali to nisu mogli učiniti jer ih je djevojka upitala vrlo melodičnim i ugodnim glasom:

— Što želite, momci?

Iako su bili vrlo zbunjeni, njen ih je glas ohrabrio. Djevojka je bila srednje visine, vitka i gipka, tamnocrvene kose i zelenih očiju.

— Htjeli bismo razgovarati s vlasnikom, gospodice — promrmlja Morg.

Ubrzo je ustanovio da djevojka nije sama u dućanu. U poza-

dini, gdje se vidjela neka izbočina, koja je zacijelo služila kao ured, pojavi se neki čovjek. Bio je visok, mršav, oštih crta lica. Nosio je cvikere, bio uredno počesljan na razdjeljak i mirisao je na jorgovan. Zacijelo je imao nekih pedeset godina.

— Što želite? — upita ih.

Morg stavi zlatan sat na tezgju.

— Mi smo na putu sa stadom, a nemamo dovoljno hrane. Sat je vrlo vrijedan, možete li nam za njega dati hrane i municije...

Čovjek uzme sat i pogleda ga.

— Mogu vam dati hrane za dvadeset dolara. Ali tko mi jamči da ovaj sat nije ukraden? Ako dobro razmislim, bolje je da ne uzmem sat. Žao mi je!

Posljednje riječi izgovorio je oštro i odbojno, gotovo kao da je rekao:

— Nosite se do vraga, vi skitnice! Da, upravo je tako zvučilo.

— To je sat koji je stajao više od tri stotine dolara — reče mirno Morg, uzme ga i spremi u džep.

— On zaista pripada mom prijatelju — umiješa se Johnny.

— Dobio ga je od građana jednoga grada kad ih je oslobodio bande gerilaca. To je vrijedan sat poštenog čovjeka!

— Drži jezik za zubima i dođi — promrmlja Morg Cleveland i uputi se prema vratima.

Johnny ga je slijedio. Najednom se javi djevojka iza tezge.

— Nemoj biti tako krut, striče, ta čuo si da su na putu sa stokom. Dakle...

— Lovci na goveda meverick koji su hvatali stoku u guštiku i sada je vode na sjever, a nemaju niti dovoljno hrane — reče on podrugljivo. — Svakog dana dobivam na ponudu sato-

ve ili nakit.

Okrene se i ode u izbu.

Djevojka je stajala tiho i mirno za tezgjom. Obojica kauboja još se jednom okrenu s vrata.

— Hvala, sestro — reče Johnny. — Zacijelo vam je teško. Poznajem ja ovu vrstu ljudi. I ja sam kao dječak bio kod jednoga takvog strica. Jednoć sam mu jednostavno pobjegao i...

— Napolje! — prostorijom se prolomi oštar glas i čovjek se ponovno pojavi na vratima izbe.

— Napolje, skitnice! — ljutito je režao. — Ako ne nestanete, pozvat su šerifa da vas potjera iz grada. Pat, na svoj posao!

Ona se i ne pomakne. Gledala je Morga, koji je pred njom skinuo šešir, nasmiješio se i rekao:

— Hvala, gospodice!

Zatim izadu. Tad će Johnny:

— To je djevojka! Nebesa, da još postoji tako nešto! Ima crvenu kosu i zelene oči, kladim se da ću o njoj sanjati.

— Zašto si je htio nahuškati na strica? Ovaj je čovjek zacijelo škrt i sebičan. Ali Teksas je siromašan. Jedna sama djevojka nema ovdje mnogo izgleda, ona može biti sretna što može živjeti kod strica.

— Dođi, pokušat ćemo sreću dalje — nastavi Morg. — Ali kažem ti, sat neću dati ako za njega ne postignem barem pedeset dolara. Manje nam ne bi bilo dovoljno do Kanzasa, tada bismo opet sutra morali jesti kunice.

Bilo je kasno navečer kad je Dick čuo da se njegova dva prijatelja vraćaju. Morao je obići gotovo pola stada da im pođe u susret. Susreli su se na nekih stotinu koraka od vatre,

— No, kako je bilo u Fort Worthu? — upita ih Dick pun nade.

— Danas imaju novaca samo banditi — reče mrzovoljno Johnny. — U Fort Worthu nisu zainteresirani za zlatni sat koji su nekadašnjem kapetanu Konfederacije poklonili građani u znak zahvalnosti. Netko nam je htio dati vreću soli i tablu slanin, a to nam nije bilo dovoljno. Dick, morat ćemo živjeti kao Indijanci, samo od divljači i vode.

Dick duboko uzdahne. Bio je razočaran. Zatim upita suho:

— A čime ćemo loviti? Imam još sedam metaka za revolver i tri za pušku. Ni vi nemate više, to znam. Zar ćemo loviti lukom i strijelom? A čime ćemo se putem braniti od bandita i Indijanaca? Zar ćemo na njih bacati kamenje? Zaboga, da si barem sat zamijenio za municiju.

Nakon tih riječi okrene se i uputi natrag k stadu. Morg i Johnny krenu prema logoru i sjednu uz vatru. Gledali su u vatru. Morg izvuče svoju vrećicu s duhanom. Okretao ju je i od posljednjih ostataka smotao cigaretu. Podijelio ju je s Johnnyjem. Kad su već gotovo popuštali, začuju kako je Dick povikao na nekog jahača koji se približavao.

Jahač odgovori. Bio je to ženski glas. Johnny skoči kao oparen.

— To je ona djevojka zelenih očiju. Vidjet ćeš, ona nam dolazi da nam pomogne u nevolji. To je zaista ona!

U odsjaju vatre pojavi se Dick u pratnji jahačice. Djevojka je nosila hlače poput muškarca i spretno je jahala kao pravi kauboj. Ona se okrene Morgu i Johnnyju.

— Ova lady tvrdi da vas poznaje — promrmlja malo zbunjeno Dick.

— Ta ne misliš valjda da bi to mogla biti teta Rosalin-Beata! — našalio se Johnny.

— Ne, to sigurno nije — odgovori Dick i skinje šešir. — Smijem li vam ponuditi sedlo?

Ona kimne i sjedne. Kretala se lagano i prirodno.

— Došla sam ovamo da napravim s vama posao. Ja mogu uložiti u posao dvije stotine pedeset dolara.

Johnny je također sjeo pored nje, ne misleći ovaj put na posao. Muškarci su posjedali oko djevojke, zapravo čučali su pokraj nje i podupirali se, kao što je to bio kaubojski običaj.

Zatim ju je Morg mirno upitao:

— Na kakav ste to posao mislili, gospođice?

— Zovem se Patricia Moore. Vlasnik dućana nije moj pravi stric. Uzeo me je k sebi kad mi je bilo petnaest godina. Jučer sam postala punoljetna, a danas želim otići. Ne želim više ostati kod njega.

Rekla je to odlučno i tako ozbiljno da trojica prijatelja nisu mogli posumnjati u njenu odluku. Ona izvuče iz džepa svoga starog, platnenog kaputića vrećicu i stavi je na panj, koji im je ovdje pokraj vatre služio kao stol.

— Evo, ovo je moj dio. Sve sam zlatni dolari. To mi je ostavila majka. Ona se htjela udati za tog trgovca, ali nije stigla. Dogodila se nesreća. Prije jednog sata uzela sam taj novac iz blagajne i ostavila za nj potvrdu. Tim novcem željela bih se s vama uortačiti. To je moj ulog.

Ona šuti ozbiljno ih proma-

trajući.

— Kako vi to mislite, što vi zapravo namjeravate? — iznenađeno je upita Morg. — Mi smo trojica potpuno siromašni kauboji, a nemamo ništa drugo osim ovih sto pedeset goveda i naša sedla, revolvere i nekoliko konja. Zar nije lakomisljeno od vas što se želite upuštati u poslove s trojicom potpuno nepoznatih momaka? Kako si to zapravo zamišljate?

* * *

Ona ne odgovori odmah. Grizla je usnice i bez riječi gledala u vatru. Crveni odsjaj vatre obasjavao ju je poput neke čarolije i njeno je lice na neki čudan način još više proljepšao.

Tri muškarca gledala su kao prikovana u to prekrasno lice na kojem su se kao u zrcalu ogledavali osjećaji koji su u toj djevojačkoj glavi načinili zacijslo pravu zbrku. Zacijslo je ponovo proživljala i prisjećala se mnogih događaja iz svog života. Zatim odlučno digne bradu i pogleda ih u lice. Bila je dražesna, ali ipak odlučna u svom naumu.

— Ja moram otići. Čovjek kojeg sam zvala stricem i za koga se željela udati moja majka, bio je moj skrbnik. Od jučer to više nije. Mislim da sam shvatila da se on nada da ću se ja jednog dana udati za njega. Svih sam ovih godina radila kod njega za hranu, odjeću i krov nad glavom. Morala sam jer nisam imala drugog izbora. On zacijslo ne bi želio izgubiti tako jeftinu radnu snagu. Možda čak...

Ona šuti i načini snažan pokret rukom. Zatim pogleda u nebo i u daljinu prema sjeveru, gdje su na tamnom nebu sjale

zvijezde.

— Ne želim svoj život provest u malom gradiću i u dućanu, a možda se i udati za čovjeka koji bi mi po godinama mogao biti otac. Ja sam još mlada! Želim nešto doživjeti i stvoriti si svoj vlastiti život. Jednog se dana mora pokušati, nije li tako?

Ona ih još jednom pogleda kao da ih proučava.

— Osjetila sam odmah u dućanu da su došli pravi džentlmeni, dva viteza bez opreme. Čula sam zatim da ste na putu sa stadom, ali bez hrane, bez municije i bez ostalih potrebnih stvari koje su na takvom putu neophodne. Pomislila sam da želite stado dovesti do Kanzasa, tamo gdje se nalazi željeznica. Govedo se tamo prodaje po tri-desetak dolara. A možda će i cijena u međuvremenu porasti. Svojim novcem želim kupiti dio ove stoke. Nada'm se da će se moj ulog u Kansasu udvostručiti. To ne bi bila loša zarada. Dakle, kupimo jedna kola s konjem, sigurno ćemo to u Kansasu s dobitkom moći prodati. Kola ćemo natovariti svim potrebnim stvarima i hranom. Ja ću voziti kola i kuhati. Ja to mogu i znam. Prije no što sam došla u dućan, živjela sam na jednom malom ranču. Nismo imali mogućnosti plaćati kauboje. A kako ja nisam bila dječak nego djevojčica, a moj je otac tako žarko želio sina, potrudio se da mu još zarana ja nadomjestim sina. Zatim su ga ubili Komanči. Tako vam je to, moja gospodo! A vi nemate drugog izbora! Ja vam se, dakle, nudim kao ortak i sudionik, a imam sredstava koja su za vas i te kako važna.

Ona ušuti, a njene su zelene

oči plamtjele poput vatre. Mlađićima je bilo jasno da je to neustrašiva i odlučna djevojka, puna vatre i želja, a uz to pametna i razumna. Ali postojala je ipak jedna prepreka, ako ne i dvije.

Morg Cleveland reče suho:

— Vi ste se prevarili, gospodice Moore. Mi ne želimo prodati svoje stado. Mi stoku ne tjeramo do željeznice u Kansasu. Uputili smo se da pronademo komad pašnjaka — neki savršeni pašnjak. Tražimo neku prekrasnu dolinu s pošumljenim brežuljcima, s potokom koji žubori i divnom travom, koja će uvijek biti svježa i sočna. Mi tražimo svoj pašnjak snova, komadić zemlje s mnogo divljači, neko prekrasno mjesto i želimo tamo načiniti svoj ranč.

Dick i Johnny to potvrde, a Johnny nastavi: — Svaki čovjek ima neke svoje želje. Mi tražimo najljepše mjesto na zemlji. Sanjamo o tome da pronademo najljepšu dolinu na svijetu, negdje na sjeveru. Tamo još ima dovoljno slobodne zemlje i treba samo otići onamo i uzeti je. Naš pašnjak snova... Tamo ćemo uzgajati i razmnožavati ovo stado. Za deset godina imat ćemo najmanje petnaest tisuća goveda i tisuću konja!

— Da, to je tako — nježno promumlja Dick. — Niste došli na pravo mjesto, gospodice.

Djevojka pogne glavu. Njena inače tako ravna ramena također su se pograbila. No ubrzo svlada svoje razočaranje. Uspravi se i upita:

— Kako to mislite izvesti? Nitko vam u Teksasu neće posuditi novaca. Ja želim otići sa stokom na sjever. Vjerujem da me s jednom takvom karava-

nom moj bivši skrbnik neće tražiti. Kad sutra otkrije da sam nestala, zacijelo će poslati nekoliko ljudi da me potraže. Oni će me tražiti na svim prometnicima koje vode na jug, istok, sjever i zapad. Ako me pronađu, vratit će me natrag. Taj je čovjek više nego običan trgovac. On je jatak bandita i kupuje ukradenu robu. Vaš sat nije kupio samo zato što vas nije poznavao, bio je sumnjičav i bojao se klopke. On me neće tako lako pustiti. Poslat će svoje prijatelje da me traže naokolo, jer ja mnogo toga znam. Dakako, jedva bih mogla nešto dokazati, ali ipak mnogo toga znam. Sada valjda razumijete zašto bih pošla radije s jednom malom karavanom iz ovoga kraja? Ovdje me ne bi mogli pronaći. Gospodo, ja vam molim za pomoć i zaštitu! Zauzvrat omogućit ću vam da se opskrbite svim potrebnim stvarima. A možda ćete u Kansasu ipak prodati nešto od svojih goveda i tada ćete mi moći vratiti novac...

Ona ušuti jer ju je izdao glas. Nije više mogla skrivati svoju nevolju i strah.

Oni se pogledaju, razmišljajući o onome što su upravo čuli. Ubrzo im je postalo jasno da je djevojka zaista u nevolji.

— Moramo joj pomoći — reče Johnny Christie.

— Ja bih mogao otići u grad i tom čovjeku, njenom skrbniku, polomiti sve kosti, ili... Kako se ono zove taj čovjek? — upita Dick Hilliary.

— Tobias Hunter — jednostavno odgovori djevojka.

Zatim svi pogledaju u Morga Clevelanda. Čak i djevojka je osjetila da je on voda, mozak ove trojice, najbolji čovjek. Gle-

dala je u sive oči Morga Clevelanda i nije bila više zabrinuta. Ono što je vidjela u njima bilo je dobro i pravedno. To je već i u dućanu osjetila.

Morg Cleveland reče:

— Neće biti jednostavno za jednu djevojku da nam se priključi na takvom putu. Mi bismo vam, dakako, htjeli pomoći. Priznajem, vaš novac bi nam mnogo pomogao, pa čak i spasio. Ali...

On ušuti i spusti glavu. Kad ju je ponovo podigao i pogledao je preko vatre, lice mu je bilo napeto i ozbiljno.

— Nemamo drugog izbora — reče on poluglasno. — Iza WicHITE i Red Rivera, Canadian Rivera, Cimarrona i Arkansasa nalazi se divlja i prazna zemlja, gdje nema ničeg osim bizona, Indijanaca i bandita. Svakako moramo imati dobru opremu, dovoljno hrane i municije. Računali smo na moj zlatni sat. Nadali smo se da ćemo za nj dobiti najmanje stotinu dolara. Pokušavali smo naokolo nekoliko sati, ali na žalost bez uspjeha. Nigdje nam nisu ponudili više od dvadeset dolara ili nešto malo hrane.

Ušutio je i pogledao nekako čudnovato djevojku.

— Ako uzmemo vaš novac, tada vam pripada jedan dio stoke. Vi možete svoj dio prodati u Kansasu i zacijelo ćete još i zaraditi. Ali put će biti prilično zamoran, a vi ćete kao naš ortak...

— Neću biti gora nego bilo koji drugi mladi kauboj — ona ga odlučno prekine. — Ja se znam čak i boriti. Kad su mog oca ubiti Komanči, ja sam se spasila s majkom u kući. Mi smo nekoliko sati izdržale u

borbi s njima, dok nam susjedi nisu priskočili u pomoć i potjerali ih. Vi se nećete potužiti na mene.

— U redu — odlučno reče Morg. — Možemo zamisliti što je jedna djevojka morala sve pretrpjeti u kući jedne hulje s izgledom sveca. Uzet ćemo vas sa sobom. Ja sam Morgan Cleveland, ovo je Johnny Christie, a ovo Richard Hilliary. Budući da smo sada ortaci, oslovljavat ćemo se imenima. A tebe ćemo, djevojko, zvati jednostavno Pat. Zapovijedi izdajem ja. Kad stignemo u Kansas i tamo se rastanemo, Pat, tada ćeš opet biti dama koju ćemo mi zvati gospođica Patricia Moore. Je li tako u redu?

— Jest! — odgovori ona odlučno i ozbiljno.

Zatim se rukuju i Morg uzme vrećicu s novcem.

— Dick, ti ćeš ostati na straži kod stada. Ovaj put sa mnom ide opet Johnny. Nadam se da će dućani biti još otvoreni, nije još tako kasno. Kod kovača, odmah kod ulaza u grad, ima rabljenih kola i zaprega. Požurimo da stignemo što prije.

IV

Patricia Moore probudila se pokraj vatre i maknula pokri-vač kad je oko ponoći začula u logoru buku kola. Nisu to bila suviše velika kola, ali čvrsta i solidna, s velikim crvenim kotačima i čvrstim krovom od platna. Kako kola nisu bila velika, bile su dovoljne dvije mazge da ih vuku čak i preko kamenih i teško prohodnih staza. Ali bila su ipak dovoljno velika da djevojka može u njima spavati. Nije joj bio potreban šator jer su kola imala krov, a unutra je bi-

lo sve što je jednom ženskom stvorenju potrebno. Dakle, imala je prostoriju sama za sebe.

— Sada imamo sve što nam je potrebno — objavi Morg Cleveland. — Pat, eto vrećice. Unutra ima još pedeset dolara.

— A ja ću sada smjesta skuhati neko pristojno jelo — objavi Dick Hilliary. — Pa makar ove noći oka ne sklopio, skuhat ću nešto dobro.

Odmah se prihvatio posla.

— Od sutra ćeš ti voziti kola i spavati u njima. Pat — reče Morg djevojci.

— U redu, Morg — odgovori Pat mirno.

Promatrali su se pri svjetlu vatre i najednom se oboje nasmiju. Zatim Morg uzme svoj pokrivač i udalji se od vatre.

— Dick, kad svečana večera bude gotova, ti samo zazviždi i evo me odmah.

— Bit će mahune na salatu, janjeće pečenje, prava riža, a uz to i pita od jabuka s pravom kavom — odgovori Dick veselo, a zatim nastavi:

— Budući da sada imamo kola, imat ćemo napokon i bačvu s kvascem. Ah, uskoro ćete osjetiti kako je dobro imati kvasac. Ja ću ovu djevojku naučiti kako se postupa s tijestom i kako se prave najbolji kolači na svijetu...

— Od sutra kuham ja i neću dopustiti da se itko miješa u moj posao — reče Pat ispod pokrivača. — I ne mora me nitko učiti kako se postupa s tijestom i kako se peku kolači.

Dick je neko vrijeme šutio, a zatim reče:

— Ah, već sada želi preuzeti komandu. Ona je kao moja pokojna teta Rosalin-Beata! Ne

dopušta da je muškarci podučavaju.

— Možda kuha isto tako dobro kao i tvoja teta i mi je nećemo više pustiti, pa ćemo ostati do kraja života neženje kao i gosti tvoje tete Rosalin-Beate — reče mrzovoljno Johnny.

Johnny je u međuvremenu ispregao obje mazge i odveo ih u koral. Zatim je ponovo uzjahao konja i otišao do stada.

Sve je bilo mirno. Samo je Dick lupkao loncima oko vatre. Djevojka je ležala u svojim pokrivačima i gledala nebo izbojeno blistavim zvijezdama. Razmišljala je o svom dosadašnjem životu. Ovaj put nije bila ogorčena i nije više osjećala strah. Razmišljala je kako je sada slobodna. I s tim je mislima zaspala. Uskoro se probudila. Tri su muškarca sjedila uz vatru i jela. Zacijelo su u posljednje vrijeme bili vrlo izgladnjeli, pomisli ona i ponovno zaspe.

U svitanje odjekne logorom zvučni glas Morga Clevelanda:

— Ustajte! Uskoro će izaći sunce! Ne bi bilo dobro da nas zatekne u logoru.

Pat ustane. Johnny je već dovodio mazge iz koral.

— Odmah ću ih upregnuti — rekao je.

— Ne, to ja moram sada sama naučiti. Poslije neću za to imati vremena. Moram ovih dana naučiti gdje se sve kopča na uzdama i kakve su životinje. Može se dogoditi da možda moram sama sebi pomoći. Ja vozim kola i moram se sama snalaziti. Ti mi prva dva-tri dana možeš samo pomoći, Johnny.

Krenuli su za jedan sat, dok je sunce izlazilo na istoku i

osvjetljavalo brežuljke.

Patricia je gotovo vikala od sreće. Vozila je kola i mazge su bile dobre i poslušne. Činilo joj se kao da je ovaj polazak bio nekako simboličan za nju. Kao što je sada upravljala kolima, tako je upravljala i svojim životom na svom putu u bolju budućnost. Vozila je kola pokraj stada. Johnny Christie tjerao je ispred nje konje, koji su se sada lako pokretali jer nisu bili natovareni teretom. Johnny se povremeno okretao i promatrao kako Pat vozi kola, zadovoljno joj se smješкао i domahivao.

Morg Cleveland i Dick gonili su stado. Moćni bik već je odavno znao smjer. Znao je da mora voditi na sjever i činio je to sve pouzdanije.

Bilo je 28. srpnja 1868. kad su se sve više udaljavali od Fort Wortha. Nadaleko nije bilo nikakvih ljudi koje bi mogao poslati Tob Hunter da traže djevojku. Ponekad bi vidjeli ponekog jahača na glavnoj cesti, nekoliko kola, a zatim poštansku kočiju za Kansas. Kako su oni vozili samo malo podalje od ceste, dakako na izrovanom putu, nitko od jahača koji su prolazili nije djevojci ništa dovikivao. Zacijelo nisu mislili da je djevojka već neki momak.

Tako je prošao dan, koji je za Patriciju Moore bio jedan od najljepših u njenom životu. Bio je to dan slobode i početka novog života. Prošli su nekih dvanaest milja i našli za odmor divno mjesto s potočićem. Johnny je s konjima malo pretekao stado i našao to mjesto. Patricia ga je slijedila kolima. Kad se stado zaustavilo, vatra je već bila zapaljena i prišao im je Dick. Sišao je s konja i gledao kako

djevojka priprema tijesto. Promatrao je svaki njen pokret. Tada je upita:

— Je li ti Johnny rekao kako ja to radim? Do sada nisi načinila nijednu grešku. Da li ti je Johnny...?

— Ona je pitala duha tvoje tete Rosalin-Beate — reče Johnny, koji je upravo načinio korral od užeta i prišao vatri.

— Iz dima najednom se pojavila neka dama. Ona je rekla da je Rosalin-Beata i da je došla k nama samo zato kako mali, dragi Dick, ne bi zanovijetao.

Johnny ušuti smješkajući se. Dick ga je promatrao razrogačenih očiju, crven u licu od bijesa.

— Slušaj me dobro, Johnny. Ne dopuštam takve riječi o mojoj dobroj teti Rosalin-Beati, a još ću vidjeti da li Pat zna kuhati tako dobro kao ja!

— Što ti imaš protiv mene, Dick? — upita ga djevojka.

On ušuti, stavi ruku na srce i reče:

— Jjaaa? Što bih imao protiv tebe? Ah, ja... — Pocrveni još više i zbunjeno se okrenu. — Sunce još nije zašlo. Pokušat ću uloviti koju ribu u potoku.

Potražio je u svom prtljagu udicu i udaljio se mrmljajući. Johnny se uozbiljio i pogledao djevojku.

— Dick je dobar momak — reče on blago. — Ali rado se pravi nezamjenjivim. On bi ti davao savjete pri kuhanju. Radovalo bi ga kad bi se ti divila njegovu majstorstvu u kuhanju. Ne, on zacijelo nema ništa protiv tebe, Pat. Ali ja mu ne dopuštam da počne s pričama o svojoj teti Rosalin-Beati. To je njegov trik. Tim pričama može i najstrpljivijeg čovjeka istjerati

iz kože. Dobro, sad ću još nakupiti malo drva za vatru.

On se udalji, a djevojka je i dalje bila zauzeta svojim poslom. Bila je vrlo praktična i spretna. Njena je majka bila prava žena pionira, koja je dobro znala kuhati na običnoj vatri. Postavila je sve za jelo na preklopljenoj stražnjoj strani kola — htjela je muškarcima pokazati što ona umije, a tada ih je pozvala:

— Dodite, kauboji! Dodite i uzmite ili ću sve baciti u potok!

Prvi je stigao Johnny i počeo njuškati po zraku:

— Ah, kako ovo dobro miriše! Djevojko, mislim da si našega najboljeg kuhara već prvog dana potukla!

Kušao je svježi kruh i samo kolutao očima.

— Oh, kakva divna mirodija u kruhu — a zatim je kušao salatu. — To je čarolija. Tako zacijelo ne bi mogla načiniti čak ni Dickova teta Rosalin-Beata!

Zatim se bacio na odreske, uz koje je uzeo prženi luk na kolute s krumpirima i nekim umakom koji se naprosto topio u ustima.

Dick se pojavio s potoka noseći dvije ulovljene ribice i već je izdaleka počeo mljackati ustima. Postavio se s druge strane kola i počeo kušati od svakoga pripremljenog jela po malo.

— No dobro, Pat, nisam ja nikad sumnjao da ti znaš kuhati. Samo sam ti htio dati koji savjet. Ali ja kuham svakako bolje od ove dvojice.

Zatim je i sâm navalio na jelo. Jeo je i kad se Johnny već vratio k stadu a Morg tek stigao u logor. Jeo je i kad je Morg već

bio sit i zadovoljno kimao djevojci.

— Uz ovakvu hranu naš će put biti još brži. Samo, naš Dick mora biti oprezan.

— Što je opet sa mnom? — upita ga Dick.

Morg ga je promatrao, a zatim rekao:

— Ukoliko ne budeš umjeren u jelu, stari momče, uskoro ćeš težiti sto pedeset kila i bit ćeš pretežak za konja. Pat, on će se brže udebljati nego tovljena guska. A to je za nas kauboje neprihvatljivo. Tada ti više nećeš smjeti kuhati, Pat, već će kuhati Johnny.

— Svi ste vi protiv mene — reče Dick. — Pat, u potoku sam ulovio dvije ribe. Smijem li ih staviti na tavu? Ja...

Nemam tavu za ribe — prekine ga djevojka. — Miris ribe ne mogu tako lako oprati. Uzmi lišće s onog drveta i naribaj ribe solju, pa ih umotaj u lišće, a zatim uzmi mulj s potoka pa sve oblijepi i stavi na žeravicu. Bit će to izvrstan desert.

— Priznajem da sam potučen. — uzdisao je Dick. — Ona zna sve trikove. Zaista sam poražen.

— Ti imaš pomoćnu stražu — reče mu Morg. — Ja ću te zamijeniti tri sata po ponoći. Tamo s brežuljka čuju se vukovi. Stado je danas nemirno.

On kimne djevojci, uzme svoje pokrivače i udalji se. Dick ju je upitao da li joj smije pomoći pri pranju suda.

— Ja sama obavljam svoje zadatke — odbila ga je ljubazno Pat. — Ako će mi biti potrebna tvoja pomoć, javit ću ti se.

Dick se udaljio prilično žalostan. Želio je da mu bar nešto ljubazno reče. A ona je mislila: dogovoreno je da sam ja njihov

ortak. Zovu me Pat i ja redovito izvršavam svoje dužnosti. Neću dopustiti da mi itko pomaže. Ja nisam ovdje djevojka.

Kad je završila posao i legla u kola, čula je kako Johnny pjeva uz stado:

– Sve zvijezde koje vidimo!

Svi putovi kojima jašemo!

Ništa nije bez smisla.

Kad su dobri prijatelji uz tebe,

kad te prate dobre želje,

ništa nije bez smisla!

Tonući u san pomislila je koliko su joj dragi ovi momci.

Dana 15. kolovoza stado je preplivalo Wichitu. Dan zatim stigli su do Red Rivera. Na drugoj strani bilo je područje Oklahoma.

Sada, u godini 1868, Oklahoma je još bilo indijansko područje kroz koje su prolazile samo karavane bijelaca i patrole vojske.

Red River imala je vrlo nizak vodostaj. Kad je Pat ušla s kolima, voda joj je doprla samo do polovice kotača, a i goveda su prešla na drugu stranu bez ikakvih poteškoća i zastoja.

Kad su prošli oko pola milje, pojavili su se pred njima Indijanci. Bilo ih je dvadesetak i postavili su se u lanac ispred stada i kola. Morg Cleveland se zaustavio. Goveda su počela bezbrižno pasti. Muškarci su se sakupili kraj kola i čekali.

Djevojka je problijedila unatoč licu preplanulom od sunca i vjetrova. Bilo joj je jasno što se sve može dogoditi. Dovoljno je dobro poznavala divlje Komanče.

Indijanci su im se sve više približavali. Morg Cleveland pode im nekoliko koraka u susret i pričekao ih. Konji su mirno

stajali pokraj kola i povremeno zanjitali. Patricia je tiho i ukočeno sjedila na sjedalu svojih kola. Dick i Johnny budno su pazili s lijeve i desne strane na zapregu.

Komanče je predvodio neki stari i izboran ratnik, koji zacijslo nije bio samo vođa ovih nekoliko Indijanaca već je vjerojatno bio poglavica cijelog sela. Poglavica je dugo promatrao tri bijela muškarca šireći pri tom nosnice kao da njuši.

– Vidim tri odlučna ratnika i jednu djevojku. Malo stado, nekoliko konja i kola. To nije mnogo.

– Da, to zaista nije mnogo – odgovori mu Morg. – Mi želimo na sjever.

Poglavica kimne. Istupi naprijed, prođe pokraj Morga i Dicka, prođe pokraj kola, podigne platneni krov na kolima i pogleda unutra. Pogleda konje i vrati se natrag.

– Možete li dobro pucati »malim puškama«? – najednom upita poglavica.

Morg Cleveland polagano izvuče revolver i nacilja na neko malo drvo. Opali pet puta i svaki put je otpala po jedna grančica ne deblja od prsta. Udaljenost nije bila veća od dvadesetak koraka, a meci su brzo pljuštali. To je umijeće u cijelom Teksasu znalo jedva nekih desetak ljudi, a među njima ubraja se i Morg Cleveland.

Poglavica kimne.

– Tako sam i mislio. Imaš li još koji metak u »maloj pušci«?

Morg kimne. On i poglavica se pogledaju i dobro su se razumjeli.

– Što ćeš mi pokloniti? – zatim upita poglavica. – Ja sam

stariji »Dva mjeseca«, ja sam veliki poglavica.

– To znam – odgovori Morg i pokaže na konje iza sebe.

– Poklonit ću ti konja, »Dva mjeseca«, možeš ga izabrati.

– Pametan si ti, kauboju, a i ti si poglavica. To sam odmah uočio. Tvoje je stado malo, a ni u kolima nemaš mnogo, i konja imaš malo. Mi smo konje morali platiti mnogim mrtvima. Bit će bolje ako se rastanemo u miru. Ali kako vidim, ti se ne bojiš?

– Ne, ne bojim se – mirno će Morg. – Mislim da je to razumno. Ulov se mora isplatiti, a mi ćemo zacijelo isprazniti mnoga sedla prije no što nas pobijete. A vaš će dobitak biti prilično malen, zar ne? Dakle, rastanimo se u miru poglavice »Dva mjeseca«!

Poglavica ga je prodorno promatrao sa sedla svojim kosim očima. Vidio mu je u očima samolost, a Morg je bio sasvim siguran da bi ta horda zacijelo napala obične doseljenike ili neke kauboje.

Ali ovaj stari orao bio je svjestan da su ova trojica Teksašana mnogo opasnija od običnih kauboja. Poglavica pride. Mirno uzme jednoga konja tako da ostale nije uznemirio. Iskusnim okom izabrao je najboljega konja. Otjerao ga je prema svojim ratnicima, koji su ga odmah prihvatili. Zatim podigne ruku do čela i pozdravi.

Isto je učinio i Morg.

Indijanci su se okrenuli i otišli i kad su se udaljili toliko da ih nisu mogli čuti, Dick olakšano odahne i reče:

– Ovo je bilo prilično uzbudljivo, zar ne? Ovaj stari orao zacijelo je već od pravih Teksaša-

na primio dobru lekciju. I sada bi mu bila suviše visoka cijena za konje da to ponovo pokuša. Želim mu ono što i on nama želi. Aaah, sada sam se nečemu dosjetio! Jesam li vam ispričao kako je moja teta Rosalin-Beata pripitomila jednoga divljeg Apaša? Dakle, bilo je to ovako: teta Rosalin-Beata uputila se poštanskom kočijom u Almo. Putem su stali kod nekog izvora da se malo odmore, a ona je morala poći malo u grmlje...

– ...da istrese pijesak iz cipele – reče Johnny malo oštro i prijeteci.

– Točno – nesmetano nastavi Dick. – Ona nije nikad nijednom muškarcu pokazala svoje noge. Dakle, sjela je iza nekog grma i ugledala kako se prema njoj šulja jedan Apaš. Momak je zacijelo htio ubiti kočijaša. Kad je htio pucati, teta Rosalin-Beata se podigla i rekla mu neka se stidi. On je bio iznenađen i nepomično je stajao posramljen sve dok nije došao kočijaš i oduzeo mu pušku, svezao ga i poveo sa sobom u Almo. Tamo ga je predao vlastima.

Dick nakon te priče okrene konja i htjede se uputiti prema stadu, kad ga zaustavi bijesan Johnnyjev glas:

– Ti, huljo! Zar zaista tvrdiš da je Apaš bio miran, da je odustao od svoje namjere i zastidio se, i to samo zato što mu je tvoja teta tako rekla. Da joj on nije razbio lubanju i...

– Ne, on uopće nije razumio što mu je ona rekla – objasni Dick. – Ali ona mu je zarila u leđa vršak svoga kišobrana prije no što je išta rekla. A kako se on nije okrenuo, mislio je da je to nešto drugo a ne kišobran. Zaista je mirno stajao i postidio

se što ga je uspjela tako nasamariti.

Dick ode prema stadu. Morg ga je slijedio, a Johnny se obratio Pat:

— Kunem se da će mu teta Rosalin-Beata jednom doći glave. Kunem se, ne zvao se ja Johnny Christie!

Nakon tih riječi ponovo krene konjima. Djevojka se nasmijala. Više nisu bili u opasnosti od Indijanaca, a ona je sve više uživala u društvu tih hrabrih kauboj.

* * *

Dana 20. kolovoza stigli su do sjevernog rukava Red Rivera. Prešli su više od pola milje u unutrašnjost i kod nekog potoka napravili logor, iako je bilo tek poslije podne. Mjesto je bilo prekrasno, a osim toga, još je bilo lijepo vrijeme, što je trajalo već nekoliko tjedana, ponekad samo malo poremećeno neznatnom ljetnom olujom.

Čak su nestali i Indijanci koji su ih dva do tri dana promatrali. Bio je to prekrasan smiraj dana. Patricia se kupala na jednom malo skrivenom mjestu u potoku. Dick je nešto podalje pecao, a Johnny je pazio na logor i stado. Morg je pak proučavao put kojim su trebali dalje krenuti.

Patricia se praćakala u vodi koja joj je sezala do bedara i pjevušila neku pjesmicu. Najednom osjeti da više nije sama. Pogledala je u grmlje na obali. Vjerovala je da je to neka Dickova šala. Znala je da je neda-leko pecao ribu.

— Dick! — poviče Pat. — Nosi se do vraga! Bacit ću ti kamen u glavu ako smjesta ne nest-

neš! Dick, zaista nisam vjerovala da si tako bezobrazan!

Ljutito je izgovorila posljednje riječi. Zatim primijeti kako se muškarac pomaknuo i nestao. Opet se mogla nesmetano praćakati, ali je njeno veselje toga dana bilo pokvareno. Izađe iz potoka, osuši se i obuče. Pri tom je mislila na Dicka. Zatim požuri u logor. Iza jednog zavoja, gdje je struja izlokala neku rupu, mirno je sjedio Dick i pecao. Pokraj njega u travi bilo je nekoliko velikih pastrva.

Kad se djevojka približila, on okrene glavu i nasmiješi se. Patricia ga ljutito pogleda i reče oštro:

— Dick, ako se još jednoć budeš šuljao naokolo dok se ja kupam, tada... — ona prekine i uzdahne.

— Hej! — Dick spusti štap za pecanje i skoči. — Zar te netko promatrao dok si se kupala? upita oštro i ruka mu poleti prema revolveru.

Tada je djevojka shvatila da je u blizini bio neki stranac. Dick se uputi po djevojčinu tragu, koji je bio vidljiv jer je trava inače bila netaknuta.

— Otrči do logora i reci Johnnyju da se neki stranac ovuda šunja! — dobaci joj preko rame-na.

Djelić sekunde poslije odjeknu dva revolverska pucnja ispaljena iz blizine.

— Hajde, trči u logor! — još jednom oštro poviče Dick, pa pođe dalje.

Djevojka posluša i sve ispriča Johnnyju. Johnny mirno odgovori:

— Ako se netko ovuda šunja, tada ga je Morg već uhvatio. Vjerujem da ga već ima. On i Dick brzo će ga dovesti ovamo.

Pričekat ćemo. Haj, uzmi pušku, a ja ću sjesti na konja i poći bliže stadu. Moglo bi biti...

Nije glasno izgovorio svoju slutnju...

* * *

U to vrijeme Dick je stigao do mjesta odakle su se čuli pucnji, prišao Morgu Clevelandu, koji je klečao uz nekog čovjeka na zemlji i brzo se pridigao kad se Dick približio.

Dick pogleda u Morga, pa u čovjeka na zemlji, koji je još napola ležao u grmlju gdje je bio sakriven. Bio je tamnoputan momak, zacijelo neki mješanac.

— Nebesa! — zaurla Dick i otare znoj s čela. — Pa to je Blue Pedro Catalina, zar ne?

— I ja mislim da je to on — odgovori Morg. — Tko još u Teksasu nosi revolver sa zlatnim drškom i briljantima? — Mislim da je to zaista Blue Pedro Catalina. On pripada zacijelo Flynnovoj bandi, zar ne? To svatko zna! Dakle, Bringham Flynn me traži. Poslao je u potragu svoje najbolje i najopasnije momke. Sigurno je zapovijedio da me odmah ubiju.

Nakon tih riječi pogne glavu i tiho promrmlja:

— To je dakle bio taj slavni Blue Pedro Catalina, čija je majka bila Yaqui-Indijanka i...

— ...i za čiju je glavu raspisana nagrada — upotpuni ga Dick.

— Fućkam ja na nagradu — samo da u miru mogu proći svojim putom i da nikad više ne čujem o Bringhamu Flynnu i njegovoj bandi — promrmlja Morg Cleveland. Glas mu je drhtao od bijesa.

Dick je odmah shvatio što je želio time reći.

— Pat se kupala u potoku i neki ju je momak promatrao — odmah je obavijestio Dick.

— To je bio ovaj momak. Slučajno sam naišao na njegove tragove kad sam proučavao okolicu. Slijedio sam ih i naišao na njegova konja. Tada sam znao da nas je otkrio. Naišao sam tragove njegovih čizama. Kad sam došao do potoka, čuo sam kako je Pat prigovarala. Mislila je da si ti, pa je glasno grdila. Ali on me zacijelo zamijetio. Pomaknuo se i dalje vrebao u ovom grmu. Kad je trebalo da prođem, tiho me zazvao i rekao da mi donosi plamene pozdrave Bringhama Flynnna. Izvadio sam revolver i njime mahao. Njegov me metak prilično gadno pogodio, ali ovdje...

Izvadio je iz džepa na prsima zlatan sat. Dick uzdahne jer je spazio da je ovaj vrijedni sat probušen.

— Metak se odbio o sat. Osjetio sam to kao snažan udarac šakom i zacijelo ću na tom mjestu imati modricu. Ali ipak sam ostao živ. Ja sam pogodio njega kad je bauljao natraške. Zatim sam nekoliko trenutaka klečao na tlu jer nisam mogao doći do daha. Ovaj se neće vratiti Bringhamu Flynnu, pa će on poslati nove ljude i neće biti mira sve dok... — On zašuti i rukom pređe preko čela. — To je najgore, jer ću neprestano misliti kad će se ponovo pojaviti neki takav momak, koji će mi isporučiti »plamene pozdrave Bringhama Flynnna«. Nikad neću imati mira ni bezbrižnosti, što je čovjeku potrebno da bude zadovoljan i sretan. Vjerujem da bi bilo najbolje da se vratim u Teksas i borim s Bringhamom Flynnom.

Ne treba ostavljati neriješene stvari, inače nema mira.

Dick je zurio u njega.

— Ta, ti si se za sve nas borio, za naša prava, za naše stado! Pođi natrag u logor. Ja ću sve ovo srediti. Djevojka ne mora vidjeti mrtvaca.

Morg ga je ozbiljno pogledao, a potom se okrenuo i otišao. Malo zatim pojavio se u logoru s tuđim konjem. Patricia je stajala pokraj kola i pažljivo ga promatrala. Kad je sjahao i konja svezao straga za kola, upitala ga bojažljivo:

— Morg, zar je Tob Hunter poslao nekoga da me traži? Je li to možda bio taj čovjek...

— Ne, nije tebe tražio, Pat — promrmlja Morg.

Natočio si je u vrč malo vode iz bačve što je stajala straga na kolima. Pio je vrlo požudno, što inače nije činio.

— Taj čovjek je tražio mene, a ja sam ga morao ubiti! Evo, pogledaj!

Pokaže joj uništen sat.

— Zapravo, sreća je što ga nisam uspio prodati ili zamijeniti za namirnice u Fort Worthu, jer mi je spasio život. Bio je to neki čovjek iz bande Bringham Flynna. Morao me ubiti, a kako mu to nije uspjelo, zacijelo će Flynn poslati nekog da ga zamijeni. Uvijek će me moći pronaći po ovom žigu!

Pljesnu rukom po stranici kola gdje je jedne večeri Johnny urezao njihov znak »CCH«.

— Bilo kada... — reče Morg i ušuti.

Tada mu pride djevojka i stavi mu ruku na rame.

— Morg, ova zemlja, divlja i bez zakona, okrutna je za ljude koji ne žele ništa drugo nego da izbore za sebe i za svoje bolju

budućnost. Znam da je zaista teško živjeti u neizvjesnosti i čekati kad će te pogoditi neki metak.

Ozbiljno ju je promatrao. U njenim je očima vidio toplinu i vruću želju da mu pomogne u ovoj bezizlaznoj situaciji, da mu pruži osjećaj sigurnosti. No u ovoj divljini prilike su bile nesigurne i svatko je morao sâm krčiti svoj put.

— Pat, hvala na podršci — reče Morg i nasmiješi se.

Okrene glavu prema Johnnyju koji se približavao.

— Uzmi lopatu, Johnny, i odjaši dolje do rukavca rijeke. Dick će ti pokazati što trebaš učiniti i sve će ti ispričati.

Johnny kimnu i pogleda u nepoznato mu sedlo, koje je bilo optočeno dragocjenim srebrnim ukrasima. Ne reče ništa. Pogledavši ozbiljno Patriciju i Morga, odjaše prema Dicku.

Kad se Morg popeo u sedlo i odjahao do stada, polako je podigao ruku i srdačno mahnuo. Sada, kad je raščistio sâm sa sobom, bio je tužan i mučio ga je osjećaj krivnje. Osjećao je da nosi težak teret. U mislima je ponavljao riječi koje mu je uputila Pat.

»Dobro te poznajem! Znam da si u stanju svoja dva prijatelja dovesti u bolju budućnost i sam se boriti u svim neizbježnim borbama koje vam predstoje. A to je jedini način pionirskog rada. Zapad je pun hulja.«

Zatim pomisli s gorčinom: Nikad neću biti bez oružja, i nikad neću biti tako neodgovoran da se zaljubim u neku djevojku. Nikad neću neku djevojku zamoliti da mi bude ženom, jer bi vrlo vjerojatno brzo mogla postati udovicom.

Dok je o tome razmišljao, najednom se trgne. Istovremeno mu se u mislima ukaže slika djevojke pametnih očiju, djevojke crvene kose i zelenih očiju, obučene u muško odijelo, i koja vozi kola, slika hrabre djevojke, koja je pošla u svijet da ga osvoji.

Kad mu je postalo jasno o kojoj je to djevojci riječ, osjetio je duboku žalost.

VI

Putovali su bez uznemiravanja kroz teritorij Oklahome. Prošli su preko Washite i prolazili putom gdje je prije nekoliko tjedana Jesse Chisholms žigosao svoje veliko stado. Bio je to put koji je prolazio pokraj glavne ceste. Nalikovao je na nepreglednu njivu koju su gazili papci dvadeset tisuća goveda, a vodio je preko Araphoe Hillsa do Canadiana.

Razdoblje lijepog vremena najednom je 15. rujna prestalo kao rukom odsječeno. S istoka su nadirali tamni, kišni oblaci. Dva dana poslije stigli su do Canadiana, a u ta dva dana kiša nije prestala ni jednoga jedinog trenutka. Rijeka je nabujala i bila je svake sekunde viša.

Morg Cleveland nije ni trenutka oklijevao.

— Hajde, najprije stado! — više nije morao ni reći jer su njegovi prijatelji znali što im je činiti.

Djevojka je stisnuvši se u kolima tik uz obalu ispod drveća, promatrala kako muškarci tjeraju umorno stado u nabujalu rijeku. Vidjela je kako su se borili, kako su plivali na svojim konjima i držali stado pod kontrolom iako su više od četvrt sata išli protiv struje. Uskoro su

joj se izgubili iz vida jer je vrijeme bilo tako loše da je vidljivost bila jedva kojih stotinu metara. Žestoki udari vjetra i kiše zamaglili su vidik i djevojka se mogla samo nadati da su momci sretno stigli sa stadom i konjima na drugu stranu rijeke.

Pat je tako sjedila prokisla, promrzla i prestrašena, a činilo joj se da vrijeme stoji. Zabrinula se za svoje prijatelje. U tim trenucima osame pitala se što bi bilo s njom da se njima dogodi neka nesreća. Pitala je samu sebe za kojim bi od tri prijatelja najviše žalila.

Odmah je znala odgovor i prestrašila se. Tog joj je trenutka postalo jasno da se za jednog od njih trojice posebno plaši. Malo se trgne, jer je taj najednom stajao pred njom. Pojavio se s rijeke kao udar vjetra i kiše. Bio je to Morg Cleveland.

Prišao je kolima, sjahao, uzeo laso s jabuke sedla i svezao svoga konja iza kola. Zatim se popeo njoj na kola, uzeo uzde omotane oko kočnica i pogledao je.

— Bojiš li se? — upitao je mirno.

Gledao ju je u oči i najednom u njihovim očima bljesne nešto što su oboje odmah osjetili poput udarca groma. No ubrzo su taj osjećaj potisnuli u sebi i čarolije je nestalo.

Morg je pomislio: Ne, to se ne smije dogoditi! Za mnom traga Bringham Flynn i imat ću još gadnih borbi s revolverom. Ne, ja se ne želim zaljubiti u ovu djevojku.

Ona je pak mislila: Ne, ne želim se zaljubiti u prvog čovjeka kojeg sam srela na pragu svoje slobode. Neću odustati od svojih planova i želja. Neću se ve-

zati za nekog čovjeka prije no što dobijem svoj dio u ovome svijetu.

— Samo se čvrsto drži, Pat — reče joj Morg mirno. — Kola baš nisu opterećena. Plutat će po vodi kao kanu, ali ove dvije mazge sigurno će uspjeti prijeći na drugu stranu. Nakon tih riječi otpusti kočnicu i uputi se dolje prema rijeci. Mazge su slušale bez opiranja. Za vrijeme rata bile su kod vojske, pa su bile naučene na opasna prelaženja rijeka. Nisu se plašile, bile su jake iiskusne.

Struja je bila snažna. Djevojka se malo bojala i čvrsto se držala kad su kola izgubila dno i zaista plutala poput kanua, samo nesigurnije. Zatim ugleda neko veliko drvo s ogromnim korijenjem i granama koje je ušlo u struju i slobodno plivalo prema kolima i mazgama.

— Morg, Morg! Tamo, eto dolazi! — vikala je u panici i pokazivala na drvo.

Morg povuče uzde i poviče na mazge oštro, ali ipak umirujuće. Dvije iskusne životinje nisu se prestrašile, zacijelo su osjećale da se mogu pouzdati u ovog dvonošca koji im je zapovijedao. Imale su iskustva s ljudima. Poslušale su i skrenule udesno. Struja ih je zahvatila i pomogla, pa su plivale ispred kola nizvodno. Upravo su uspjele za dva do tri metra izbjeći sudar s drvetom. Drvo im nije više moglo nauditi, jer je i ono plivalo nizvodno, nošeno strujom. Napokon su osjetili tlo pod koćama.

Mazge su posljednjim snagama izvukle kola na drugu obalu i zastale tresući se od napora.

Morg side s kola i počne ih umirivati blagim riječima, koje su im očito godile. Kao i sve životinje koje služe ljudima, bile su vrlo zahvalne kad bi im se obraćali na takav način.

Uto se djevojka osvrne u kola i počne jadikovati:

— Sve je uništeno! Brašno se skrutilo i bit će pljesnivo. Grah će se naduti i vreća će puknuti. No, dobro je što smo barem sol, šećer, rižu i kavu stavili u limene kutije. Ali moje dvije najljepše haljine, moj ponos i sve što imam uništeno je. Zašto mi nisi rekao da rijeka, da ova prokleta rijeka može doprijeti u kola? Zapravo je čudno što u kolima nema koja mrtva riba... iiii!!

Ona prodorno zavrišti i baci se prema stražnjem izlazu kola. Da je Morg nije dočekao u naručje zacijelo bi pala.

— Zmija, zmija! — uzbuđeno je vikala. — U kolima je zmija, gotovo me ugrizla!

Htio ju je spustiti na tlo, ali to naprosto nije učinio. Bila mu je tako blizu da je osjećao kako joj srce kuca. I nije mogao drukčije nego da je poljubi. Jednog trenutka odgovorila je na njegov poljubac i osjetio je kako je živahna i puna vatre. Ali oboje se iznenada trgnuše...

Spustio ju je na zemlju i zbunjeno promrmljao:

— Oprosti mi, Pat! Oprosti što sam se za trenutak zaboravio. Ne želim da se zaljubiš u mene, ne želim to uopće!

On je zaobide i pogleda u zmiju koja je upravo gmizala iz kola.

— To je zaista otrovnica — reče Morg, izvuče revolver te joj nacilja u glavu, koja je od metka naprosto odletjela i trzajuće

tijelo nestalo u travi. Djevojka se ponovo sabrala.

— Odvest ću kola do stada — reče oštro i popne se u kola.

Kad se Morg pojavio kraj nje u sedlu, samo ju je bez riječi promatrao.

— Ni ja se ne želim zaljubiti, jer nisam zato pobjegla. Ne želim se zaljubiti u prvoga koji mi naleti na put. Ali zahvaljujem ti, Morg, što si ubio zmiju.

— U redu je — promrmlja Morg.

Zatim on pode naprijed. Pola sata poslije sreli su se kod stada. Stado je čekalo u nekoj udolini, koja ga je malo štitila od vjetrova i kiše. Iza vatre u logoru mogli su promatrati udolinu i nadgledati stado. Vrlo su štedljivo palili drvca koja su pronašli u zaklonu neke stijene i koja su donekle bila suha.

Kad su se Morg i djevojka približili vatri i sjeli, obrati im se Johnny:

— Ogrijte se samo i uživajte u vatri, to vam toplo preporučujem. Ja mislim da će nam to biti posljednja vatra u dogledno vrijeme, jer neprestano pada kiša.

Zatim se odmakne od vatre, digne se te nastavi:

— Stado želi pokret, ali ja mislim da je najbolje da danas ostanemo ovdje, ukoliko dolinu preko noći ne pokrije voda.

Uputi se prema konju i uzjaše.

Dick je pustio da se kotlić napuni kišom, a zatim ga stavio na vatru. U međuvremenu je djevojka donijela sve potrebno iz kola kako bi skuhalo večeru. Ispod oka pogleda je Morga koji je zamisljeno sjedio na kamenu i zagledao se u daljinu. Bila bi ga rado upitala zašto ne želi

da se ona zaljubi u njega. Bila je sve znatiželjnija jer je sve više osjećala da mu nije ravnodušna, ali on je ipak sve to odbacio. To ju je sve više dražilo, jer je ona bila prava 'Eva'. Iako nije željela da se zaljubi, bila je povrijeđena njena ženska sujeta. Pokušavala je dokučiti zašto Morg ne želi da se ona zaljubi u njega. Znala je da mora postojati neki razlog, ali nije mogla naći objašnjenja. Dok je gulila krumpir i kuhala kavu, ljutito je razmišljala: Zacijelo već ima djevojku, kojoj je dao svoju riječ i sada neće...

* * *

Kiša je neprestano padala punih sedamnaest dana i sjeverni rukavac Canadiana je toliko nabujao da je postao prava rijeka, pa nisu mogli prijeći na drugu obalu.

Smjestili su se sa stadom nekoliko dana kraj rijeke i našli prikladnu malu zaštićenu dolinu između nekoliko pošumljenih brežuljaka. Tamo se nekoliko krava otelilo.

Kad je kiša nepokon prestala i zasjalo sunce, a kišom natopljena zemlja donekle se osušila, nastupila je jesen. Djevojka je izračunala da bi mogao biti 4. ili 5. listopada, i to je rekla zapaljenim muškarcima. Sedmog listopada mogli su napokon prijeći sjeverni rukavac Canadiana i 11. listopada prešli su rijeku Cimarron. Usput su nailazili na lovce na bizone, karavane i vojničke patrole. Tako su saznali da se ne nalaze više u Oklahomi već u Kansasu.

Jednoć su ih napali razbojnici, ali Morg Cleveland je ubio dvojicu a trojicu ranio. Dick i Johnny također su mu morali

pomoći. Bila je to gadna borba, u kojoj bi zacijelo svi bili ranjeni da im nije pravovremeno došla u pomoć vojnička patrola.

Dana 25. listopada stigli su do Arkansas Rivera i na drugoj obali ugledali stočarski grad Dodge City. Kad su prelazili Arkansas, neki ih je jahač promatrao pokraj splavi.

Patricia Moore, koja je u tom trenutku usmjeravala kola na splav, trgnula se pri pogledu na neznanca. Kad je splav krenula, djevojka je iz prikrajka gledala na obalu. Vidjela je kako je neznanac okrenuo konja i otišao. Patricia je bila blijeda kao vapo kad je kolima izašla sa splavi.

Iako je to bilo stado, bilo je jedino koje se pojavilo nakon dužeg vremena. Sva stada koja su ovamo stigla prije njih bijahu već odavno utovarena. Visoki vodostaj rijeka zacijelo je zadržao mnoga stada koja su se uputila ovamo iz New Mexica i Kolorada. A ovdje u Dodge Cityju proizvođači konzervi nestrpljivo su čekali na goveda.

Djevojka se pojavila upravo u trenutku kad je Morg Cleveland pregovarao s gomilom trgovaca i svi su oni davali izvršne ponude za stado. Još je s kola čula kako je Morg rekao:

Samo četvrtina stada je na prodaju. Momci, možete kupiti samo četrdeset i jedno govedo. Najbolji ponudač će ih dobiti!

Patricia je mirno sjedila na kolima dok su se kupci gotovo potukli za goveda.

— Nudim sedamnaest dolara za jedno govedo! — poviče jedan od njih. Bila je to izvanredna ponuda. Patricia je promatrala kako se Morg brzo odlučio. Oni su se rukovali i time

potvrdili prodaju, a kupci koji nisu ponudili tako visoku cijenu, mrzovoljno su se okrenuli i vratili u grad.

— Prodajem pedeset i jedno govedo. Četrdeset i jedno za onu gospodicu koja sjedi na kolima, a ostatak za mene i moje prijatelje.

Djevojka je čula svaku riječ. Shvatila je da Morg prodaje deset komada više kako bi on i njegovi prijatelji namažli nešto novaca. Istog je trenutka shvatila i da se bliži njihov rastanak. Nije prestajala misliti na onog neznanca pokraj splavi i osjetila je da ga se pribojava.

Poznavala je tog čovjeka. Znala je da je obavljao mnoge zadatke za Toba Huntera. Bila je, osim toga, sigurna da ju je prepoznao Al Pastardo, kako se naime zvao taj čovjek.

Ali što mi on može učiniti? — pitala se. Ovdje sam sigurna od Toba Huntera.

Morg joj pride.

— Pat, ovaj trgovac će te povesti svojim kolima u grad. Ostavit će te u City hotelu, a ja ću doći večeras i donijeti ti novac. Trgovac će poslati svoje ljude da preuzmu goveda. Njegov će poslovoda ponijeti novac sa sobom. Samo podi s tim čovjekom. Zacijelo već čezneš za kupelji i pravim krevetom kao i za ženskom odjećom. Poslije ćemo još prodati kola i zapregu. Mi smo ti vrlo zahvalni, Pat.

Ona ga pogleda nekako čudno i ozbiljno i za trenutak je vidjela u njegovim očima iskrenu tugu. Sjedila je mirno na sjedalu kola, koja su joj mnogih tjeđana bila dom na kotačima i sada je shvatila da je to oproštaj. Sjećala se dugog puta od Fort Wortha, mnogih logora,

mnogih šala, zajedničkih nedaća i opasnosti, Indijanaca, bandita, stampeda i bujica. Također se osjećala žalosnom zbog rastanka, ali je podigla glavu i rekla:

— Kola zadržite. Zacijelo će vam još trebati, nemojte ih prodavati, ja vam ih poklanjam.

Uto je došao trgovac na laganim kolima na dva kotača. Patricia je shvatila da se mora prekrcati. Sišla je s kola i Morgu pružila zavežljaj s ono malo stvari koje je imala. On prihvati zavežljaj i pomogne joj da se ukrca u druga kola. Zavežljaj joj stavi pod noge, povuče se i reče:

— Vidjet ćemo se još večeras, zar ne?

— Svakako.

Zatim kola krenu. Patricia se nije okrenula. Johnny i Dick pođu prema kolima i komadić puta jahali su usporedno s kolima.

— I mi ćemo doći u grad — reče Johnny. — Zatim ćemo malo prošetati i otići u neki fini restoran, zar ne, Pat?

— Veselit će me ako dodete, Johnny.

— A ja ću izmisliti nešto što će te obradovati — obeća Dick.

— Mene će sve veseliti, Richarde — odgovori Pat, ne nazivajući ga Dick već Richard.

Zatim oba jahača zaostanu. Stado je bilo prilično nemirno, kao da je shvatilo da četvrtina nedostaje. Konjanici su morali pripaziti na stado.

Patricia je gledala ravno pred sebe. Osjećala je žalost zbog rastanka, što ne pripada više ovoj maloj zajednici i što je sada sama. Na tu se pomisao ponovo prestraši sjetivši se čovjeka kojeg je prepoznala pokraj splavi. Nije htjela povjeravati da je tog

čovjeka za njom poslao Tòb Hunter iz Fort Wortha, ali nešto joj je govorilo da je to istina.

Čudila se što nije ništa o tome rekla Morgu. Ali odmah je shvatila razlog svojoj šutnji. Al Pastardo bio je opasan revolveraš. Da ga je Morg Cleveland napao, zacijelo bi došlo do teškog okršaja.

VII

U slijedeća tri sata zaboravila je sve svoje jade. City hotel je bio prekrasan. Prvo je nešto kupovala i gotovo je potrošila pedeset preostalih dolara. Nije je smetalo što su se ljudi na ulici za njom okretali jer je na sebi imala iznošeno muško odijelo, što je 1868. godine bila prava rijetkost.

Kad je obavila kupnje, povukla se sa svojim blagom u sobu. Tamo ju je već čekala spremna kada s vrućom vodom.

Tada je počelo pravo slavlje za nju: njen preobražaj. Činilo joj se kao da uskače u novu kožu, kao da se pretvara iz nekoga gladnog kukca u leptira. Promatrala se u ogledalu i smješkajući se rekla:

— Dakle, Pat Moore, vjerujem da ćeš za sebe osvojiti jedan dobar dio svijeta.

Prišla je prozoru. U međuvremenu spustila se noć. Cijeli Dodge City bio je osvijetljen. Iz mnoštva saluna, zabavišta i hotela, restorana, igračnica i noćnih lokala padalo je žućkasto svjetlo koje je obasjavalo pločnike i dio prašnjave ceste.

Posvuda su bili ostavljeni osedlani konji i kola doseljenika i farmera kojima su došli u grad. Djevojka je vidjela s prozora rasnovrsne ljude, željezničare koji su bili prepoznatljivi

po kapama, vojnike, kauboje, doseljenike, lovce, kočijaše, skitnice, trgovce stokom... Svo to šaroliko mnoštvo motalo se ulicama i promatralo sva ta zamamna svjetla.

Bio je to bučan, divlji prenapučeni grad. Tu i tamo bi ugledala poneku ženu, ali to zacijelo nisu bile žene kojima bi bilo vrijedno pokloniti pažnju.

— Ne, takvom ženom neću nikad postati. Neću nikad na taj način zaradivati za svoj život, zabavljati muškarce, plesati ili možda nastupati na nekoj od ovih jeftinih pozornica.

Zatim ušuti i zamisli kako će urediti svoj dalji život. Morat će biti lukava i dosjetljiva ako želi uspjeti u poslovima. Njen početni kapital ionako neće biti velik. Sutra će pogledati ovaj grad, pomisli, i zacijelo negdje pronaći svoju priliku. Zatim zatvori prozor i povuče zastor. Preko puta s druge strane pločnika stajao je neki čovjek i mahnuo joj. Zatim pride prozoru i sjedne za stol očekujući Morga. Po njenom proračunu uskoro bi se morao pojaviti Morg i donijeti joj novac.

Uto netko zakuca na vrata.

— Ah, to je Morg! — pomisli i osjeti istovremeno radost i žalost — bio je to pomiješani osjećaj smijeha i plača.

— Naprijed, slobodno! — poviče malo oštro, a u glasu joj se osjećala napetost.

Vrata se odmah otvore.

Ali nije ušao Morg. Ušao je čovjek koji je stajao kod splavi. Čovjek Toba Huntera, Al Pastardo iz Fort Wortha. Brzo je ušao, zatvorio vrata i naslonio se na njih.

Promatrao je djevojku i smješкао se na neki bezobziran na-

čin. Boja njegova lica bila je pješćana, djelovao je nekako isprano i ničim se nije osobito isticao.

— Djevojko, zacijelo si me prepoznala još dolje kod splavi — reče on malo rastežući. — Zacijelo si odmah pogodila zašto te tražim, zar ne?

Patricia Moore podupre se rukama o stol jer je najednom osjetila da su joj noge omekšale kao da su od pamuka. Osjećala je da ne može stajati.

— Što želite od mene, Pastrardo? Ako vas je poslao Tob Hunter, tada se nosite do vraga! Mi se nalazimo ovdje u Kansasu, a ja sam punoljetna. Ne želim više ništa imati s Tobom Hunterom, koji je bio moj skrbnik i kojega sam morala nazivati stricem. Dakle...

— Uopće nije važno što ti želiš, Pat! — reče blago Al Pastardo približivši joj se dva koraka.

— Važno je što Tob želi. A on želi da se ponovo vratiš u Fort Worth! Prilično smo dugo tražili tvoj trag, sve dok se nismo dosjetili da si pošla s ovim goničima stoke... — on odmahne rukom i nastavi.

— Sasvim smo slučajno to saznali. Narednik vojne patrola, koji vas je susreo putem, ispričao je u salunu jednom čovjeku Toba Huntera da je putem susreo goniče stoke — tri muškarca i jednu crvenokosu djevojku, za koju je isprva mislio da je dječak. Tako smo onda saznali da si to ti. Ima malo gradova kamo se tjera stoka — Hays City, Abilene i Dodge City, možda čak i Westport Landing, koji se sada zove Kansas City. Tob Hunter poslao je svoje ljude u te gradove. A ja, koji sam ovdje čekao, imao sam sreće. Već sam

jučer znao da stoka dolazi. Viješti se vrlo brzo šire. Dakle, djevojko, moram te odvesti natrag do Toba Huntera. On te želi ponovo uza se. Naime, i suviše znaš o njemu i njegovim poslovima. Tako bi ti mogla...

— Ja znam da je on lopov koji otkupljuje od pojedinih bandita ono što oni opljačkaju u Meksiku ili u poštanskim kočijama. Vidjela sam Hunterovu dragocjenu zbirku satova i nakita. Da, ja znam mnogo o njemu. Ali ne želim imati s time nikakva posla. Čak kad bih i otišla k šerifu, nemam za svoje navode nikakvih dokaza. Zacijelo bi smatrao da je sve što bih mu ispričala plod moje bolesne mašte i da sam malo šašava.

— Zacijelo — mirno joj odgovori Al Pastardo. — Može biti, ali gospodin Tobias Hunter ne pravi greške. On ne želi ostaviti bez kontrole nikoga tko bilo što zna o njemu. Dakle, nećemo dalje razgovarati, moraš poći sa mnom. Poštanska kočija za Fort Worth polazi za dvadeset minuta. Imam već karte i pobrinuo sam se za košaru s hranom. Spakuj sve što misliš ponijeti sa sobom!

Ona ga je zapanjeno i zgranutu promatrala.

— Zar ste poludjeli? — upita ga. — Zar zaista vjerujete da ćete me prisiliti da se vratim Hunteru u Fort Worth? Čovječe, ali mi smo u Kansasu. Ako na ulici povičem i zatražim pomoć, dotrčat će mi u pomoć zacijelo nekoliko ljudi i oni će...

— Ti ćeš poći sa mnom i nećeš vikati u pomoć! — reče on grubo i nastavi. — Budimo kratki — zatim izvadi iz džepa kaputa neki smotani papir koji je izgledao kao službeni spis. Raz-

mota ga i još se malo približi, pa je tako Patricia mogla pročitati što piše na spisu.

Bio je to nalog za hapšenje. Kao razlog bila je navedena krađa. Sve je bilo propisno žigosano, zapečaćeno i potpisano.

— Ukoliko s tim pođem šerifu — reče uvjereno Al Pastardo — i ako se predstavim kao pomoćnik šerifa i pokažem nalog za hapšenje, tada ću te sasvim službeno moći povesti. Da li ti je to jasno?

— Ali ovaj nalog za hapšenje nije istinit. Ovaj žig i potpis su krivotvoreni!

Pastardo je samo kimao glavom.

— Sve je ispravno. Ja ne znam kako je Tob Hunter došao do toga — ali i ja i svi oni drugi momci koji su otišli u druge gradove da te traže, imenovani smo pomoćnicima šerifa. Zaista ne znam kako je to uspio, to je majstorsko djelo! Uvijek je bio vrlo utjecajan. Osim toga, mislim da je tvoju krštenicu, koju još ima u svojim rukama, malo promijenio. Tako si ti po krštenici još maloljetna i on je još tvoj skrbnik. To je zacijelo pokazao čovjeku koji mu je izdao nalog za hapšenje, ne misliš li tako? Dakle, djevojko, hoćeš li napokon poći sa mnom?

— I ne pomišljam na to! — poviče ona glasno. — I ne pomišljam dopustiti da me svojim prljavim trikovima odvučete natrag u Fort Worth. Prije ću poći na ulicu i vikati u pomoć!

Posljednje riječi povikala je očajno, jer se zaista tako osjećala. Pomoć je stigla odmah.

Vrata su se najednom otvorila i ušao je Morg Cleveland.

— Da li ti je potrebna pomoć, Pat? — upita je Morg.

Al Pastado nije čekao da djevojka odgovori. Ispustio je nalog za hapšenje i munjevito izvukao revolver. Ali nije uspio.

Dobio je udarac ispod brade kao da ga je netko lupio čekićem – a taj čekić je bila Morgova šaka. Izbio je iz ruke omamljenog čovjeka revolver i udario ga još jednom u trbuh. Al Pastardo je sjeo na prozorsku dasku, ledima pao na prozor, zastor se poderao a on je zajedno sa zastorom pao na ulicu.

Morg i Patricia se pogledaše:

– Sve mi je jasno – reče Morg. – Momak je stajao napolju na ulici i zurio u tvoj prozor. Ti si stajala uz prozor. Zatim se momak uputio u hotel. Pratio sam ga i osluškivao iza vrata. Sve znam.

Ona se nagne i podigne nalog za hapšenje, zgužva ga i stavi u džep. Zatim pride prozoru i pogleda napolje.

Dolje je ležao Al Pastardo. Prilično je gadno pao. Ležao je raskrečen dolje na ulici. Oko njega su se sakupili ljudi. Šerif si je krčio put kroz gomilu.

Ubrzo zatim mnoge su se glave okrenule gore prema prozoru.

– Što je to bilo? – upita šerif prema prozoru.

– Upao je u sobu ove djevojka i napastovao je – odgovorio je odozgo Morg. – Čuo sam njeno zapomaganje, ušao sam u sobu i morao sam čovjeka udariti nogama jer je izvukao revolver. On je slučajno pao prema prozoru i tako ispao napolje.

– Dolazim gore – reče šerif i izda nekoliko zapovijedi svojim ljudima.

Al Pastarda su podigli i odnijeli, zacijelo liječniku. Malo zatim ušao je u sobu šerif, čovjek oštra izgleda i lukava pogleda, kao što su uostalom bili svi šerifi u Dodge Cityju, počevši od Wyatta Earpa, kojeg se cijeli grad bojao.

Šerif je promatrao djevojku.

– Danas sam vas vidio u hladama...

– Došla sam sa stadom u grad.

– A onaj momak napolju vas je napastovao?

– Da, napastovao me je na vrlo bezobziran način – reče ona, što uostalom i nije bila laž.

– U ovom gradu se sakuplja sav ološ s granice – reče gorko šerif.

Podigne revolver i promotri ga.

– Bio je to revolveraš – promrmlja i pogleda Morga Clevelanda.

– Gadno ste ga udesili, kauboj. Prilikom pada kroz prozor puklo mu je nekoliko kostiju. Ostajete li ovdje, kauboj? Kako sam čuo, prodali ste samo mali dio svog stada.

– Točno – odgovori Morg. – želimo negdje osnovati ranč. Stado nam je potrebno za ranč.

– Ovdje u Kansasu? – upita ga šerif.

– To nećemo moći. Upravo sam prije jednog sata čuo da je nekadašnjim vojnicima Konfederacije zabranjeno naseljavanje u Kansasu. Ovdje se smiju naseljavati samo vojnici armije Sjevera. No u redu, mi ćemo otići prema zapadu, i to već sutra. Prije zime moramo pronaći neko mjesto gdje ćemo se smjestiti.

– I vi ćete poći s njima? – upita šerif Patriciju. – Da li je

netko od ovih kauboja vaš brat ili suprug?

Ona pogleda u Morga i brzo se odluči.

— Da i ja polazim s njima. Ja sam zaručnica ovog čovjeka. Kad izgradimo kuću, tada ćemo se vjenčati.

Šerif kimnu.

— Momka koji vas je napastovao zatvorit ću na neko vrijeme, a zatim protjerati iz grada. To neće biti baš tako brzo. Prilično će dugo ostati u krevetu dok mu kosti ne zarastu.

Nakon tih riječi šerif se udalji. Morg i Pat se pogledaju.

— Moram brzo otići odavde — reče pat. — Ruka Toba Huntera daleko doseže. Moram nestati odavde. Odvedi me nekamo na sigurno, Morg. Bojim se. Tako se bojim.

— Dakako. Kupit ćemo hrane, a sutra prije no što sunce izađe već ćemo krenuti. Otići ćemo preko u Kolorado. Razgovarao sam s nekim starim vojnim izviđačem, rekao mi je da tamo na zapadu ima prekrasnih dolina. No, možda ćemo i mi naći jednom naš pašnjak snova.

VIII

Slijedećeg jutra Patricia Moore ponovo je sjedila na kolima, koja su i dalje bila njen dom. Trojica muškaraca su tjerala stado i konje. Kretali su se prema sjevernoj obali Arkansas Rivera prema zapadu.

Još su tražili svoj pašnjak, taj lijepi komad zemljišta! Vrijeme je radilo protiv njih jer se sve više prilježavala zima. Noći su bile osjetno hladnije, a na svim vodama stajaćicama preko noći stvarala se tanka kora leda, ko-

ja bi nestala već pri prvim zrakama sunca.

Ponekad bi sa sjevera zapuhao vrlo hladan vjetar, koji je najavljujivao zimu. Johnny je njušio zrak, a zatim važno rekao:

— Ovo zaista miriše na pravi snijeg!

Stado i konje tjerali su sve brže. Patricia se osjećala sigurnijom i zaštićenom. Na neki način joj je godilo što je ponovo na kolima i što sama upravlja njima. Tek je sada shvatila koliko je Tob Hunter opasan i kako bi bez ove trojice kauboja imala malo izgleda da pobjegne. Osjećala se sigurnom i zapravo sretnom.

U Koloradu će ponovo pokušati sreću, pomislila je. Znala je da je već prije deset godina u Koloradu bilo pronađeno zlato u pokrajnim rijekama South Olatta i da još ima zlata u brdima. Znala je da ondje ima velikih logora, koji su u međuvremenu postali vrlo živi gradovi, kao na primjer Denver, Golden, Central City, Mount Vernon i Leadville. Vjerovala je da će svojim malim kapitalom moći nešto započeti u tim gradovima kopača zlata. Sa svojih podeset dolara sudjelovala je u kupnji hrane i ostalih potrepština. Tako joj je ostalo više od šest stotina dolara. Činilo joj se da posjeduje velik imetak. Znala je da su mnoge pametne žene započele i s mnogo manje novca, a ipak su uspjele. Oh, nije mogla dočekati dan kad će povećati svoj početni kapital.

Nije mogla ni slutiti da taj dan i nije tako daleko.

Za sada je još samo vozila svoja kola i pripadala ovoj maloj zajednici. Iako im je bila zahvalna, kipjela je od bijesa.

– Do vraga – rekla je glasno tako da su obje mazge načulile uši. – Što si ovaj gospodin uopće zamišlja? Ja se predstavljam njegovom zaručnicom, a on ni okom da trepne. Pravi se kao da sam rekla da će sutra padati kiša. Nebesa, mogao me bar zapitati da li sam to ozbiljno mislila ili sam se samo našalila! Zaista, morao me to zapitati ovaj dugi kravar s Brazos Rivera!

Bijes je nije prolazio i osjećala je kako postaje sve ljuća.

Kad je večera bila gotova, palačinke su bile preslane. Muškarci su morali piti mnogo kave kako bi isprali tu suvišnu sol. Kod treće palačinke Dick će malo potišteno:

– Da li sam već pričao što je radila moja pokojna teta Rosalin-Beata kad je bila zaljubljena?

– Drži jezik za zubima – promrmlja Morg.

– Nije istina da su kuhari uvijek zaljubljeni kad se razmeću solju – protestirao je Johnny.

– Kakve to veze ima s mojom tetom – nedužno upita Dick.

– Kod nje je sve bilo drugačije. Kad je bila zaljubljena, onda nije uopće solila jelo, kako se ne bi odala. Kad je jelo tete Rosalin-Beate bilo neslano, tada smo uvijek znali da se izdaleka, sasvim platonski, zaljubila u nekog muškarca.

– Tvoji su vicevi danas jadni, Dick – gorko će Pat. – Idem spavati. Molim te operi suđe, Dick! I za deset minuta izvadi kolače iz žeravice.

Nakon tih riječi uputila se prema kolima, popela se i nestala u njima.

Johnny i Dick promatrali su Morga.

– Nebesa, znaš li ti što joj je? – upita ga Dick.

– Možda je to zbog onog momka kojeg si bacio na ulicu. – primijeti Johnny.

– Ne znam – promrmlja Morg.

Dick ga pogleda i začudi se njegovoj zamišljenosti i bezvoljivosti. Čudio se i kad je Morg uzeo svoj pokrivač i nestao između dva grma.

* * *

Dva dana poslije Patricia Moore ponovo se ponašala kao i prije. Bila je prirodna i prepustila se šalama triju kauboja, sve više uživajući u njima.

Vrijeme im nije bilo naklonjeno. Iz dana u dan bivalo je sve lošije. Logorovanje je bilo sve hladnije i neugodnije. Muškraci su svakog jutra bili ukočeni od zime i nepokretni.

Jednog jutra Dick je promuklo pjevao neku pjesmicu, zacijelo da bi se lakše ugrijao:

– Oh, da mi je jedna boca Pikes-viskija!

Pikes-viski je vrlo dobar!

Kad je doktor Bonescale jednog dana našao dvanaest mrtvih u jednom gradu, dao im je gutljaj Pikes-viskija oni su se brzo probudili i skinuli šešire, jer Pikes-viski je više nego dobar!

Okretao se u sedlu tako da su mu pucali zglobovi. S druge strane se pokraj stada začu Johnnyjev glas:

– Kad je teta Rosalin-Beata u grobu ležala, došao je gospodin Pikes i molio oproštaj!

Oh, Rosalin, kako si tako duboko pala?

Kako si sav Pikes-viški ispila?

— Ti huljo, ako ti dodem tamo prijeko, otkinut ću ti glavu!

— urlao je Dick ljutito.

Zatim je morao sakupiti nekoliko goveda koja su se prestrašeno razbježala.

Patricia Moore se prvi put ponovo glasno i srdačno nasmijala, a čak i Morg, koji je tjerao konje, bio je opet vedar i nasmija.

* * *

Dana 17. studenog zapali su u snježnu oluju i nisu izgubili stado samo zato što su pronašli neki zaklonjeni klanac, gdje su se odmorili i čekali da oluja prođe.

Zatim je još jednom otoplilo. Snijeg, koji je već sezao gotovo do gležnja, nestao je za nekoliko sati. Svoju već umornu i izgladnjelu stoku tjerali su dalje, neprestano duž rijeke i njenih izvora. Krajolik je bivao sve brežuljkastiji s malim udolinama, šumama i potocima.

Slijedili su tok rijeke prema zapadu i sve dublje zalazili među brda. Napokon su stigli do nekoga starog puta Španjolaca, koji je prolazio preko Big Sandyja i zamicao za dugu dolinu. Ponovo su ugledali kola, poštanske kočije i jahača. Razgovarali su s kočijašima i s nekoliko vojnika izviđača.

Možda bi oni još dugo tražili svoj pašnjak snova, možda bi čak i prošli pokraj njega i u proljeće ga ponovo tražili, da im nije pomogao slučaj.

Počelo je u nekom logoru oko ponoći. Nalazili su se u nekoj duguljastoj dolini, kroz koju je prolazio put Španjolaca. Noć je

bila crna, kao duša vraga, kako je Dick rekao. U logoru je gorjela velika vatra jer je bilo osjetno hladno.

Morg i Johnny spavali su tik do vatre. Dick je došao prijeko od stada da probudi Johnnija, koji ga je nakon ponoći trebao smijeniti.

Okrenuo je konja uz vatru, pogledao dolje na momke koji su spavali i poluglasno povikao:

— Hej, ustani, mamina mazo! Probudi se! Prokleta je neugodno kod stada. I ja bih rado malo...

Nije stigao više ništa reći jer je krdo vukova napalo stado. Oni su već za vrijeme večere njušili telad i goveda, ali su dugo ostali strpljivo skriveni. Čekali su pogodan trenutak. Sada su se došuljali. Znali su da će sve dobro proći po takvoj tamnoj noći.

Bilo je to čopor od sedamnaestak vukova. Napali su dva telata i počeli ih trgati u komadiće — to im je bilo lakše nego napadati krave. Izbio je pravi pakao, jer su se pojavili nenađano, čak ih ni stari bik predvodnik nije nanjušio.

Stado se počelo spašavati bezglavo bježeći u noć poput nekoga velikog, četveronožnog tijela. Za stado su postojale samo tri mogućnosti. Moglo je pasti u provaliju, moglo je trčati prema nekoj stijeni i tamo se razbiti ili ih je pak njihov predvodnik mogao povesti nekim dobrim putom, koji bi nekuda vodio i na kojem ne bi na njih vrebale opasnosti, tako da ih divlji stampedo ne bi nakon nekoliko kilometara odveo u smrt.

Dick je glasno i ljutito psovao. Johnny je povikao poput Indi-

janca i skočio u sedlo.

Djevojka je skočila s kola, s puškom u ruci, vrlo zbunjena. Zapravo, nije bila svjesna događaja.

Samo je Morg odmah znao što se zbiva.

— Ostanite ovdje! — poviče za Dickom i Johnnym. — Momci, stanite! Ne trčite u tamu! Već će biti dovoljno zla ako stado padne u provaliju. Nemojte jahati glavom bez obzira da i ne vidite kuda idete!

— Moramo za stadom! Pa ne možemo ovdje sjediti uz toplu vatricu i čekati dok se ne razdani! Ah, ti prokleti vukovi!...

Dick izvadi kolt i počne pucaati — tamo odakle mu se činilo da dolazi rika vukova i teladi. Morg i Johnny su pak bili svjesni opasnosti. Pojurili su prema koralu, gdje su konji i mazge postali nemirni i ludi od straha. Htjeli su se razbježati iako su između njih i vukova bili vatra i kola.

Morgu i Johnnyju teško je uspjelo smiriti životinje, vjerojatno i stoga što su djevojka i Dick pucnjavom stvarali veliku buku. Kad su s bakljama stigli do teladi, vidjeli su da su vukovi u gubicama imali najbolje komade teladi. Od jadnih telića nije više mnogo preostalo. Za dvije do tri minute vukovi će ih potpuno prožderati.

Morg poviče:

— Hajde, zapalit ćemo obje svjetiljke i poći tragom goveda. Dick, ti ćeš voziti kola!

Za samo nekoliko minuta spremili su logor. Dick je vozio kola. Patricia se sklupčala na sjedalu pokraj njega. Slijedili su Morga i Johnnya, koji su jahali sprijeda sa svjetilkama i slijedili jasno utaban trag goveda. Bi-

la je to divlja vožnja, praćena ogorčenošću i neizvjesnošću, ali i nadom. Pat je pretpostavljala što se sada zbiva u ovim momentima.

Od proljeća su radili da bi uhvatili svu ovu stoku. Hvatajući ih u onom guštiku na Brazos Riveru, izlagali su se opasnostima po vlastiti život. Kad su htjeli krenuti sa stadom, napali su ih banditi. Morg je morao jednog ubiti — i zbog toga je u neprestanoj opasnosti. Bilo je mučno i naporno. Prošli su mnoga stampea, bujice, tjedne i tjedne kišnoga i hladnog vremena. A sada...

Sada su, u ovoj ludoj noći, tražili svoje stado, a možda uzalud...

Dick je sjedio mračniji nego ikad. Tjerao je bjesomučno mazge ne obazirući se na vjetar i hladnu kišu.

Puni neizvjesnosti slijedili su svoje podivljalo stado. Dolina je zaokrenula prema zapadu, no trag nije vodio u tom smjeru.

Kiša je polako prelazila u snijeg. Trag je vodio u klanac što se sužavao pa uzdizao. Vodio je do jednog platoa i kraj neke provalije u dolinu.

Snijeg je sve jače padao i tragovi su bili jedva vidljivi. Žuto svjetlo svjetiljaka sablasno je osvijetljavalo strme obronke obrasle crnogoricom.

Napokon su pronašli prvo tele. Stajalo je uz sâm rub provalije i bolno blejalo. Bilo je pravo čudo što je uopće dovdje stiglo sa stadom.

Morg sjaše, podigne ga i stavi u kola. U malim razmacima pronašli su još tri telea. Sada su u kolima bila četiri. Vozili su sve polaganije. Put je završavao u dolini koja je na početku bila

uska poput grla boce, a zatim se račvala prema zapadu, sjeveru i istoku. Ovdje, kod ulaza u dolinu, obronci su stršali prema nebu. Koliko se moglo vidjeti, strmi su obronci bili pokriveni borovima. Međutim, tragovi koji su vodili iz uskog prolaza u otvorenu dolinu bijahu pokriveni snijegom.

— Pričekat ćemo ovdje dok se ne razdani! — reče Morg. — Dick, sjedni na konja, odjaši na trag i dovedi naše konje!

Dick bez riječi poslušao. Prije no što je krenuo, side s kola i odveže svoga konja, a zatim gorko reče:

— Dovest ću naše konje. Ali nešto hoću reći: ako smo izgubili sva naša goveda, i ako je sva naša muka ovih posljednjih osam mjeseci bila uzaludna, tada ću zacijelo zastaviti neku masnu kočiju! Da, to ću učiniti!

S tim riječima odjaše.

Na istoku se pojavi svijetli trag na nebu. Nije to još bio dan koji je potjerao noć, bio je to kraj snježnim oblacima. Tako je Dick jahao po mjesecini. Johnny, Morg i Patricia sjedili su kod ulaza u dolinu, svatko zadubljen u svoje misli.

Uskoro zatim zbila se prava čarolija. Tamni oblaci povukli su se na zapad, a nebo nad njima postalo je jasno i čisto. Sada su imali dobar pregled nad cijelom dolinom.

— Čini se da je to neka prekrasna dolina — promrmlja Johnny. — Kad bismo samo znali da se našim govedima nije ništa dogodilo...

— Ja se ipak nadam! — reče Morg.

* * *

Nekoliko sati poslije izašlo je sunce, koje je polako počelo to-

piti snijeg. Dan je bio čist, a vidljivost izvrsna.

Tek su sada zamijetili da dolina ima oblik ruke sa tri prsta. Dlan je bio promjera od nekih šest milja. Svaki »prst« bio je jednako toliko dugačak a širok oko pola milje. Tamo gdje se trebao nalaziti palac, bio je ulaz u dolinu. Bila je to zelena dolina sa šumarcima, sa širokim pašnjakom i vodopadom na istoku. Ovaj je vodopad oblikovao potok, koji je prolazio kroz cijelu dolinu. Nešto poslije spajao se s drugim potokom i izlazio iz srednjeg prsta.

Posvuda u okrugu bili su obronci, terase i stijene. U sredini doline snijeg se već otopio. Tamo se točno vidjelo još oko stotinu dvadeset preostalih goveda. Nakon stampe da ondje su se zaustavila, odmarala i pasla.

Pat je promatrala oba muškarca. Više od četrnaest godina i sama je živjela na malom ranču i znala je kako treba izgledati dobar pašnjak. On mora biti zaštićen, imati vodu i nešto šume te prirodne granice. Sve se to nalazilo ovdje.

Bilo je i divljači. Vidjelo se kako se na potoku bezbrižno napajaju antilope, jeleni i nekoliko losova.

Djevojka je skrenula pogled prema muškarcima.

Johnny se čudio i gledao ne vjerujući. Vidio je prekrasnu dolinu, potpuno slobodnu i netaknutu. Digao je ruku i protrljao oči. Zatim je progutao slinu i okrenuo se Morgu:

— Aaah!

Morgovo je lice bilo mirno. Nije se ni pomakao, samo je gledao preda se.

— No, uskočimo u sedla i pogledajmo! Nećemo klicati od

veselja prije no što dobrano sve pregledamo!

Htjeli su odmah krenuti prema konjima, ali uto se sjete djevojke, koja je pokraj njih mirno sjedila.

— Pat, odmori se malo, mi moramo ovo razgledati! To je, čini se...

— To je, čini se, pašnjak o kome smo toliko sanjali! — poviče Johnny glasno. — Možda je ovo naša dolina snova! A naše nas je stado dovelo do nje. Možemo to zahvaliti vukovima! Nebesa, kako je ponekad lud ovaj svijet!

Zatim se vinuo u sedlo. Morga je slijedio. Pred sobom su tjeerali telad: Djevojka je gledala za jahačima. Odjednom se prenula i započela pripremati doručak i peći kruh. Pri tom je pjevušila pjesmice koje je znala.

Kasno poslije podne vratio se Dick s konjima. Bjo je vrlo umoran i gladan. Pohlepno gutajući hranu, osvrnuo se malo i taj ga pogled natjera da najednom zaboravi na glad i umor te poskoči:

— Pa to je... — zamuckivao je. — Zar sam bio slijep?

— Da, to je zacijelo vaša dolina snova — reče mu djevojka. — Kad se vrate Morg i Johnny, znat ćeš.

IX

Morg i Johnny su se vratili tek kasno navečer. Iako od jučer nisu ništa okusili, činilo se kao da uopće ne osjećaju glad. Prišli su vatri i pogledali Dicka i djevojku. Zatim Morg jednostavo reče:

— Našli smo je. Dolina je slobodna. Naišli smo na tragove divljači. Ima prilaz za konje i kola, koji je istovremeno i izlaz. Ovdje kod ulaza bismo izgradili

kuću. Poslije, kad prebrodimo prve poteškoće i svatko za sebe izgradi posebnu kuću, moći ćemo razdijeliti i prste doline. Svaki prst je dovoljan kao pašnjak za tri do četiri tisuće goveda. »Dlanom« bismo se svi služili kao zajedničkim pašnjakom. Dick, sve smo pronašli. Sutra ću otići u obližnji grad i dat ću nas upisati u vlasničke knjige. Uzet ću kola, jer ćemo zimi morati loviti divljač. Za to će nam biti potrebno municije, zamki i otrova za vukove. Izdat ćemo i posljednji dolar, jer ćemo u proljeće dobiti mnogo novaca za krzna. Tamo na zapadu dabrovi su se naselili uz potok. Lovit ćemo mnogo dabrova, bižona, a i kuna, tvorova, lisica...

Najednom ušuti i pogleda Patriciju. Činilo se kao da je tek sada postao svjestan njene prisutnosti. I ostala dvojica pogledaju u Pat.

Ona je dobro poznavala trojicu prijatelja, znala je da su im u ovom trenutku misli zaokupljene samo jednim ciljem koji im je bio nadohvat ruke i blago im se smješkao. Ovi će muškarci raditi dan i noć. Najprije će sagrađiti kolibu, zatim se brinuti o stadu i ujedno biti traperi. U ovoj ogromnoj dolini borit će se s mnogim nepredviđenim teškoćama. Djevojka je bila sigurna da će ovi momci na kraju uspjeti. Nasmije se i reče:

— Sutra ćemo zajedno otići u grad, zar ne, Morg? Nadam se da ćemo se ponovo vidjeti u proljeće, zar ne?

Kad je to rekla, pripremila je jelo za Morga i Johnnyja. Dick je pak zgrabio sjekiru i otišao do neke malo udaljene terase. Snažnim udarcem počeo je obarati prvo drvo. Čim su se

Morg i Johnny najeli, požurili su za njim i bacili se na posao. Tek navečer, kad ih je mrak potjerao, prekinuli su posao.

Patricia je ležala u kolima. Razmišljala je o rastanku i bila je žalosna jer je znala da će to biti rastanak od nekoliko mjeseci.

* * *

Obližnji gradić zvao se Pikes Creek. Bio je to divlji gradić kopača zlata.

To su Morg i Patricia saznali kad su stigli na staru cestu, koja je još ostala od Španjolaca i bila je glavna prometnica toga kraja. Ta je cesta dolazila iz La Junte i vodila preko Kolorado Springsa sve do Denvera.

Morg i Patricia susretali su na cesti mnogo teretnih kola, poštansku kočiju za La Juntu i mnogo konjanika i vozila svake vrste. Razgovarali su s nekim meksikanskim pastirima i on im je ispričao sve što su željeli znati.

— Ovaj grad je veliki logor. Deset tisuća kopača zlata ruje posvuda po zemlji. I svi će oni ovdje prezimiti. Ponestat će namirnica i komadić mesa plaćat će se zlatom. Ja sam brzo otišao odavde sa svojim stadom ovaca. Uskoro će doći dan kad će gladni kopači ubijati svaku životinju da bi je pojeli.

Morg i Patricia zamišljeno su krenuli dalje. Nakon nekoliko milja upita je Morg: — Zar želiš živjeti u jednom tako divljem gradu kao što je taj Pikes Creek, Pat?

— Ja želim zaraditi novac — odgovori ona jednostavno.

Vozili su se šuteći. Zatim je cesta skretala iza neke velike stijene i vodila dolje do kanjo-

na. To nije bila cesta u pravom smislu riječi, bio je to običan put utaban konjskim kopitima i kotačima kola.

Morg je skrenuo kola oko stijene, a zatim se zaustavio jer je ondje stajao neki čovjek raširenih ruku. Kraj njega su stajala napola prevrnuti kola, koja je još samo stijena pridržavala. Lijevo prednji kotač na kolima bio je slomljen. Bila su to mala, trošna kola, u koja su bila upregnuta dva jedna konja. Na konjima su se posvuda vidjeli još svježiji tragovi bičevanja.

Morg promotri prizor, a zatim oštro pogleda čovjeka. Bio je to nizak, mršav, zrikav momak, a odmah se vidjelo da je premazan svim mastima.

— Treba mi pomoć. Možete li preuzeti moj tovar i odvesti ga do Pikes Creeka? To je samo dvadeset milja. Platit će vam za to stotinu dolara!

Morg je postao oprezan, jer stotinu dolara za prevoz na udaljenosti od dvadeset milja zaista je bila nevjerojatna svota.

— Kakav je to tovar? — upita ga Morg.

Momak je oklijevao. Zatim je slegao uskim ramenima i nevoljko rekao:

— Breskve! Šest stotina limenki bresaka, velikih, žutih i slatkih poput šećera.

Sada je Morg već bolje shvatio. Da, on je već čuo da se sada prodaje voće u limenkama. Mogao je zamisliti kako će se kopači zlata baciti na limenke. Ukoliko je ovaj momak jeftino kupio limenke, tada iz toga može izvući cijeli mali imetak. Ali njemu se taj momak nije svidao. Čovjek koji tako nemilosrdno tuče svoje životinje nije mu se

nikako mogao dopasti. Činilo se da je i Patricia isto mislila.

— Gospodine, mi ne prevozimo teret! Mi vam ne možemo pomoći!

Tako je bilo i za Morga sve riješeno. On povuče uzde i htjede krenuti dalje. Ali čovjek se tada počeo ponašati poput divljaka.

— Ali vi mi morate pomoći! Zar ne shvaćate! Moram stići u Pikes Creek sa svojim limenkama prije no što padne snijeg. Ja vam ne mogu platiti više od stotinu dolara, ali dat ću vam uz to i deset limenki, a svaka vrijede najmanje pet dolara! Osim toga, poklonit ću vam i ova dva konja! Ne mogu se odavde maknuti ni da pozovem pomoć. Ovdje svi ljudi krađu — kad je riječ o hrani, prave su ptice grabljivice. Prva kola kopača zlata koja ovuda prođu ispraznit će mi kola. Ne mogu računati na neka teretna kola. Sva kola koja se kreću prema Pikes Creeku su prenatrpana, jer svaki kilogram hrane donosi čisto zlato. Ako u vašim kolima nema mjesta za moj tovar, tada mi morate pomoći! Napokon, načiniti ćete dobar posao, zar ne?

Morg ga je promatrao. Momak mu se nikako nije svidao. Osim toga, zamijetio je da u svakom džepu ima po revolver, a njegove lisičje oči opasno su sjale.

Zamijetio je kako se u Pat odjednom počeo buditi trgovački duh. Prije no što je išta rekao, čuo je kako ona izgovara:

— Ovo su moja kola, gospodine. A ja ne želim prevoziti tui teret. No, mogu vam dati jedan prijedlog.

— Da? Da čujem. Zar se možda želite uortačiti? Zar možda

želite iskoristiti moj nezavidni položaj.

— Ja ću kupiti od vas limenke. Platit ću vam dolar po limenki. Želite li to prihvatiti?

Mračno ju je promatrao.

— Vi ste lukav i dobar trgovac. U ovom kraju ćete imati mnogo sreće. Tako lijepa i privlačna, a tako proračunata i hladna!

Njegovo lisičje lice se zgrčilo i vidjelo se da traži izlaz iz ove situacije. Njegov se nemirni pogled zaustavio na Morgu. Vidio je da taj kruti čovjek što sjedi kraj djevojke nije samo obični kauboj već pravi muškarac, kakav se rijetko sreće.

Patricia Moore mirno reče:

— Morg, nastavimo put, vozi dalje! Ja se ne trgam za ove limenke.

Morg je htio krenuti dalje, ali čovjek očajno zaviče:

— U redu! Pristajem i ovdje ću na licu mjesta prodati svoj tovar!

Kola su već krenula, pa se zaustavila.

Morg je promatrao djevojku s pupustljivošću kakvu ponekad znaju pokazati muškarci prema djevojkama, osobito kad su iznenađeni. Patricia nije odmah dala novac. Najprije je tražila da joj pokaže robu koja je bila proizvedena u Santa Feu. Tada je sama sastavila kupoprodajni ugovor. Na kraju je otvorila jednu od šest stotina limenki i kušala sadržaj. Dala je i Morgu da kuša, a on će, pošto je zakolutao očima:

— Oh, madam, pa to je izvrsno!

— Da, zaista su dobre. A ja sam uzela najulupaniju i najzardaliju limenku.

Ona prepusti limenku Morgu i reče čovjeku:

— Mi ćemo pretovariti. Tek kad tovar bude u mojim kolima, dobit ćete novac. Dakle, počnimo!

Čovjek je oklijevao, no uto ga Morg mrko pogleda i on pristane. Uskoro su pretovarili limenke. Kad su završili, Patricia mu isplati novac. Zatim su vidjeli kako je čovjek ispregao oba konja, pa jednog osedlao a na drugog svezao svoj zavežljaj.

Morg i Patricia gledali su kako odlazi putom kojim je došao. Zacijelo se ponovo uputio po neki teret dragocjenih namirnica, koje se ovdje tako dobro plaćaju. Ovaj će put zacijelo uzeti čvršća kola i jače konje. To će si moći dopustiti jer je sada zaradio tri stotine dolara.

Patricia je pak željela na tome mnogo, mnogo zaraditi.

— Sada ćeš zacijelo brzo postati bogata, Pat. Da, ti ćeš to sigurno brže postići nego mi! — napomene Morg.

IX

Četvrtog dana oko podne Morg Cleveland se vratio iz Pikes Creeka. Kad je kolima prošao kroz vlastiti ulaz, zaustavio se i začudio. Ono što je vidio bilo je doista vrijedno divljenja. Shvatio je da su Dick i Johnny radili gotovo bez prestanka dan i noć.

Malo podalje stajala je čvrsta kuća s kaminom od kamena na stražnjem zidu. Čak su i vrata bila postavljena. Samo još s prozorima nije išlo baš sve u redu — bile su to još prazne pačetvorine. Morg se smješkao. On, doduše, nije donio stakla, ali moći će im poslužiti i boce viskija kad ih isprazne i oblože

blatom. Bit će to vrlo debela i čvrsta stakla.

Johnny i Dick prilazili su mu s koralu koji su upravo načinili. Iako je vrijeme bilo hladno, bili su oznojeni. Gledali su Morga s pomiješanim osjećajem mrzovolje i radosti.

— Ovog poznajemo, zar ne?

— rekao je Dick smijući se.

— Mislim da je to gospodin Morgan Cleveland — promrm-lja Johnny. — Ako je to on, onda smo ga prije mnogo vremena poznavali. Zatim je otišao s nekom lijepom djevojkom i nije ga bilo mnogo godina.

Okrene se prema Morgu i skinе šešir.

— Oprostite, gospodine, da li ste vi možda Cleveland, onaj koji je prije mnogo godina ostavio svoje prijatelje?

— Ja sam Morg Cleveland — odgovori on ozbiljno. — I tražim dvojicu prijatelja koje sam već gotovo zaboravio. — To smo mi — odgovore oni jednoglasno. — Ne misliš valjda da govoriš s medvjedima? — upita u šali Johnny.

Zatim nisu više mogli izdržati.

— Što je s Pat? — upitaju obojica jednoglasno.

Morg dade svakom po jednu cigaru i ostane u kolima.

— S njom je vrlo loše — odgovori on polagano i zabrinuto.

Oba prijatelja zaborave zapaliti cigaru, pridu kolima i Dick gotovo ljutito poviče:

— Slušaj, mi želimo točan izvještaj. Ako nam odmah ne ispričaš kako je s njom, skinut ćemo te s kola i upotrijebiti kao kolac za koral. Tada ćeš cijelu zimu stajati i šutjeti!

Morg polako zapali cigaru. Uživao je što ih može držati u

neizvjesnosti. Bila mu je to neka vrsta nagrade za dug i mučan put. Polako je ispričao kako je Patricia došla do tovara limenki iz Kalifornije.

— U kolima imam nekoliko komada. Pat mi ih je dala za vas. Pozdravlja vas.

Iako bi Johnny i Dick rado znali kako prijaju konzervirane breskve zimi, nisu pokazali osobito zanimanje za njih već su nestrpljivo dalje ispitivali.

— Zatim? Što je bilo zatim? Dugi, naše strpljenje je zaista pri kraju.

Morg kimne i nastavi.

— Kasno navečer stigli smo u Pikes Creek. Taj divlji grad — logor podignut je na brzini. Ali ipak, tamo postoji vladin ured za naseljavanje. Upisao sam nas kao vlasnike ove doline i za to primio odgovarajuću potvrdu. Dolina je bila još slobodna. Ovdje nam je nitko više ne može oduzeti.

Dick i Johnny su stenjali i uzdisali kao da ih boli trbuh.

— Kako ne možeš shvatiti da želimo saznati što se zbilo s Pat?

Morg duboko uzdahne.

— Djevojka se nije dala zadržati. Uхватила ju je, mislim, ona groznica da postane što prije bogata. Želi praviti poslove, uzdići se, osvojiti svijet, i to brzo i bez mnogo razmišljanja..... Mi smo, dakle, stigli navečer. Malo sam prošetao naokolo, ali nitko nije imao prazne sobe. Svaki krevet, svaki sanduk, svaka slamarica, svaka staja, sve je bilo zauzeto i iznajmljeno. Nismo mogli naći sobu za Patriciju. I tako smo pošli kolima na trg Abrahama Lincolna. Tamo je gorjela velika vatra i bilo je bačava s katranom. Bilo je i ne-

koliko šatora u kojima se moglo dobiti govedih odrezaka, bizonovih jetara i piva. Točio se i patvoreni viski. Indijanci plemena Ute doveli su stado koza i pekli kozje meso. Bila je to prava svečanost. Nema svakog dana odrezaka i kozjeg mesa. Bio je to veseo skup. Svi ljudi koji su imali dovoljno novaca i zlata ovdje su se sakupili i najeli mesa za nekoliko tjedana unaprijed. No dobro, u ovu mesnu svečanost upali smo i mi s punim tovarom bresaka. Ovi su ljudi nakon tolikog mesa čeznuli za nečim slatkim. Djevojka je odmah shvatila i počela trgovati.

Morg ušuti, povlačeći dimove iz cigare i prede rukom preko čela.

— Pat je zaista iskoristila svoju priliku. Ta se djevojka zna boriti. Žrtvovala je dvije limenke, koje je otvorila i podijelila znatiželjnicima što su se sakupili kad je ona hvalila svoju robu. Vikala je: »Ljudi, donosim vam kalifornijsko sunce!« ili »Zlatno voće, slatko poput raja! Svaka limenka šest dolara! Kilogram bresaka za samo šest dolara! Ovdje je u ovim limenkama slatka Kalifornija!« Ah, izvikivala je svašta što bi mogao izmisliti samo neki ludi pjesnik. I malo zatim, kad je prvi znatiželjnik kušao, počelo je! Uopće nismo mogli tako brzo prodavati. Gotovo su nas zajedno s kolima prevrnuli, toliko su se gurali oko nas. Posljednjih deset limenki djevojka je podijelila onima koji su najviše navaljivali. A za posljednju limenku dobila je kesicu zlata u vrijednosti od oko dvije stotine dolara. Neki lajavi kopač dao je zlato za limenku bresaka. I tako

je posao bio završen. Djevojka je najednom imala četiri tisuće dolara u džepu. Šalje vam cigarete, a u kolima je još nekoliko limenki za vas. Eto, to je sve.

— A što je bilo poslije? — gorljivo je ispitivao Johnny.

— Da, što je bilo dalje, ti šutljivi grobe — navaljivao je bijesno Dick.

Morg je mahao glavom i ponovo rukom prelazio preko čela.

— Pat nema mira. Bila je sva kao u nekoj divljoj groznici. Ona je pametna, proračunata, poslovna i odlučna kao da je odrasla u Meksiku na tržnici »stotinu lopova«. Momci moji, još ne mogu vjerovati kad pomislim što je ona sve učinila za nekoliko sati.

Ušuti kao da se prisjeća i počne brojiti na prste.

— Prvo je nagovorila lovce na bizone da s njom sklope ugovor. Ovi lovci sada love samo za udio za »Pat Moore Restaurant«. I Indijanci Ute, koji su došli s planina sa svojim kozama, prodaju samo za »Pat Moore Restaurant«, čak i janjce i sve što inače prodaju.

Morg je dalje razmišljao i zatim ispružio treći prst.

— Salun Kolorado je bio nekoliko dana prije zatvoren. Vlasnik i njegovi djelatnici karata varali su na kartama, a zatim su ubili gradskog šerifa. Pat se nagodila s gradskom upravom i vlasnikom saluna što je sjedio u zatvoru. Dobila je dozvolu da unajmi salun i tamo otvori restoran, jer je mogla pokazati ugovore s lovcima i Indijancima Ute. Vlasti su zainteresirane da se otvori što više restorana, jer ih još ima premalo. Zatim je kupila nekoliko štednjaka, po-

sude i razne stvari. Eto, sada sam vam sve ispričao.

Još je sjedio na kolima.

— Ona će zaraditi mnogo novaca. Ali nadam se da će se moći obraniti od muškaraca, koji je već sada oblijeću kao gladni risovi. Nadam se da će se znati braniti.

Johnny i Dick buljili su u njega s nevjericom.

— Ti, budalo! — reče Dick. — Uvijek sam vjerovao da si ti najpametniji među nama. Na žalost, ti si obična budala! Kako si mogao tamo ostaviti djevojku samu? Zar te napustio zdrav razum? Kako si samo mogao ostaviti jednu i bespomoćnu djevojku među svom tom ruljom?

— Da, to ni meni nije jasno — doda Johnny.

Morg je promatrao oba prijatelja ne vjerujući. Zatim spusti glavu i reče:

— Mi smo s našim stadom bili prilično dugo na putu. U međuvremenu se mnogo toga zbilo. Bringhamu Flynnu i njegovu bandu protjerali su iz Teksasa i nalaze se u Koloradu, sada su ondje u Pikes Creeku. Susreo sam se s Bringhamom Flynnom. On, dakako, nije znao, tko sam ja. Cuo sam kako dva muškarca o njemu pričaju dok je prolazio ulicom. Uz njega je bilo priličan broj revolveraša, bila je to zaista divlja rulja. Iz Teksasa ih je protjerala vojska. Ali ovdje nema vojske. Ovdje bi šerif morao dati takav zahtjev, a ja sam više nego siguran da se u to ne bi upustio nijedan šerif.

Naslonio se na stranicu kola i nastavio:

— Iskreno priznajem, pobjegao sam iz Pikes Creeka. Patri-

cia Moore stajala je kraj mene kad su ljudi na ulici pričali o vodi bandita, a šerif Pikes Creeka se sakrio kako ga ne bi zamijetili. Djevojka je odmah shvatila o čemu je riječ i natjerala me da nestanem. Što sam drugo mogao učiniti? Ostati i čekati dok Bringham Flynn ne sazna tko sam? On zacijelo ima naš opis. U dućanu sam kupio zamke, otrov za vukove, municiju i sve ostale stvari koje će nam trebati zimi. Zatim sam otišao. Mogu se samo nadati da Bringham Flynn nije zbog nas došao ovamo u Kolorado, da nije slijedio naš trag od Kanzasa i da mu u Dodge Cityju nisu rekli...

— Ali ti si ostavio djevojku! Ti si ostavio Pat u tako divljem logoru. Ona će tamo propasti. Nije tako lukava i surova da bi mogla biti od svega pošteđena. Ti si je...

Morg ga prekine isto tako oštro:

— Zar sam je na silu morao dovući ovamo? Ovdje, u ovu divljinu? Što bismo joj mi ovdje mogli pružiti? Grom i pakao, ta ova se djevojka može sama za sebe brinuti! A ja ne želim više nikoga ubiti. Da li ste to shvatili? Ja se na bojim Bringhama Flyna! Ali ne želim se s njime boriti. Zacijelo će ga protjerati i iz Kolorada. Zatim će otići na sjever i sakriti se pred zakonom u indijanskom području. Tako će on otići, a mene će zacijelo zaboraviti.

Nakon tih se riječi okrene, pride kolima straga i otvori ih. Bez riječi, ne osvrćući se na prijatelje, počne istovarivati stvari iz kola. Bacao je na tlo zamke svih vrsta i veličina, i vukao vreće i zavežljaje. Kad se okrenuo

prema Johnnyju i Dicku, oni su još stajali kao ukopani i promatrali ga.

— Hej! — poviče Morg kao da ih je želio probuditi iz sna. — Što je to s vama?

Oni ga pogledaju, zatim međusobno razmijene poglede, kako bi bili sigurni u svoju odluku, pa Johnny polako reče:

— Kaži mu ti, Dick!

Morg je vidio kako Johnny guta pljuvačku. Dick je također malo oklijevao, a zatim rekao nesigurno:

— Ne znam da li ću naći prave riječi, ali pokušat ću. Prije svega želim biti iskren. U redu, mi smo pronašli svoj pašnjak snova. Pronašli smo ono o čemu smo već mjesecima sanjali i o čemu smo maštali već za vrijeme rata.

Dick načini malu stanku.

— No, sada smo ovdje. Imamo i goveda, i to vrlo dobra goveda, čak najbolja koja se mogu naći u Brazosu. Sve je onako kako smo željeli. Sada moramo samo naporno raditi i biti nekoliko godina strpljivi. Tada ćemo zacijelo sve postići.

— Tako je — reče oštro Morg.

— A ove ćemo zime naloviti mnogo krznaša. U proljeće ćemo svoj plijen prodati trgovcima i neće nam biti loše. Dobit ćemo mnogo novca.

— Da, sve je to lijepo — promrmlja Johnny. — I moglo bi to biti tako, zapravo, možemo se nazvati srećkovićima, kad ne bi...

Ušuti i spusti glavu.

— ...kad ne bi? — hladno ga upita Morg.

— Kad to ne bi bilo loše za nas — odgovori Dick. — Mi smo se obojica strašno zaljubila u Pat, to moraš znati, stari mom-

će. Zapravo, to nam je postalo jasno tek kad si ti s njom otišao. Otada radimo dan i noć. Htjeli smo zaboraviti tu slatku, malu djevojku u radu. Znali smo da nećemo moći spavati te da ćemo neprestano...

Ušuti, načini bespomoćnu kretnju te nastavi:

— Morg, ne nalazim prave riječi da ti to objasnim. Ali tako je, djevojka nam nedostaje. Sada govorim samo za sebe, ne za Johnnyja. Kažem ti, ovdje neću moći dugo izdržati, pogotovo kad znam da je tamo sama. Ne mogu ovdje živjeti tako dugo dok je ona sama među svom onom ruljom u Pikes Creeku...

Ušuti, slegne ramenima i okrene se.

Johnny je kimnuo glavom i polako počeo:

— I meni je isto tako. Oprosti nam! Zacijelo neće biti ništa od našega zajedničkog uzgoja goveda na ovom pašnjaku. Znam da neće biti ništa od toga jer i ja moram otići u Pikes Creek. Nas dvojica, Dick i ja, u ova tri dana ustanovili smo da naš život pripada ovoj djevojci. Dobro, u redu, ona želi dobiti na ovom svijetu svoj dio kolača, pa neka joj bude. Zacijelo će joj u svemu tome biti korisna, dva pouzdana prijatelja, na koje će se moći osloniti. Zbog toga ostavljamo sve ovo i polazimo k njoj. Morg, da si se ti zaljubio kao mi, razumio bi nas.

Načini pokret rukom koji je trebao biti isprika, ali istovremeno i oproštajni pozdrav.

Morg je gledao za njima. Shvatio je da Johnny i Dick u kući slažu svoje zavežljaje. Uskoro zatim su se pojavili. Nesigurno su ga pogledali, nestali iza ugla i osedlali svoje konje.

Morg je gurnuo nogom vreću graha, obišao kola, naslonio se leđima na drugu stranicu i počeo gledati u prazno. Mislio je na nešto što nije ispričao Johnnyju i Dicku. Ponovo se prisjetio kako je zamolio Pat da mu postane ženom i kako joj je rekao:

— Uđaj se za mene, Pat. Vratit ćemo se u dolinu. Dakako, prva će zima biti teška, ali već iduće godine bit će puno bolje. Pat, ovdje u ovom divljem gradu možda ćeš moći mnogo zaraditi — ali ćeš i mnogo izgubiti. Postat ćeš tvrda žena, žena koja se mora boriti među surovim i bezobzirnim muškarcima. Izgubit ćeš mnogo od onoga što je u svakoj ženi tako vrijedno — svu toplinu, dobrotu, nježnost...

Više nije stigao reći jer ga je ona oštro prekinula.

— Morge, ja sam se predstavila šerifu u Dodge Cityju kao tvoja zaručnica. Na cijelom dugom putu ti mi o tome nisi rekao ni jednu jedinu riječ. Nadam se da nisi zaboravio što si mi prije toga rekao! Ti si me upozorio da ne želiš da se u tebe zaljubim. No dobro, Morge! Ostanimo pri tom! Ja sam svoj mali početni kapital gotovo udesetorostručila. A sada ne namjeravam stati. Ja sam slobodna, i to mi se sviđa. Želim ići vlastitim putom. Ne vjerujem da ću zbog toga postati tvrda, mislim duboko u sebi, tako da poslije ne bih bila sposobna za nježne osjećaje kao i svako drugo žensko biće. Ne želim te sada pratiti u osamljenost tvoje doline! Ne zaboravi da su tu još i Dick i Johnny. Oni me također vole, zar ne? Morge, ja ne želim razoriti vaše prijateljstvo, a ako

bih se odlučila za jednog od vas...

Nije izgovorila do kraja. Za oproštaj ga je poljubila u obraz. Tada je ostao sam.

Razmišljao je sada o tomè kako je cijelim putom osjećao žaljenje, koje je postajalo sve jače što se više udaljavao od Patricije. A sad su ga napustili i Dick i Johnny. Gledao je za njima i sve je više u njemu rasla gorčina koja mu je pržila srce. Osjećao se umornim i iscrpljenim, iznutra je bio prazan. Osjećao se kao najusamljeniji čovjek na ovome svijetu. Trenutak je još razmišljao što da učini, ali već je osjećao kako mu se u srcu budi osjećaj prkosa, koji mu je govorio »pa neka!«. Podigao je pogled i zagledao se u daljinu. Pogled mu se zaustavio duž granica njegova pašnjaka – na dugim obroncima i stijenama.

– Ovo je sada moje carstvo – promrmlja sâm za sebe.

Duboko uzdahne i reče prkosno:

– No, dobro, ja ću izdržati! Čak i sâm! To je mjesto koje sam želio, ovo je pašnjak o kojem sam sanjao. Ovdje ću izgraditi svoje carstvo!

Kada je to rekao, prionuo je na posao.

X

To je bilo više nego rad, bila je to borba jednog čovjeka protiv neprojenih poteškoća. Morg Cleveland u svojoj osamljenosti nije imao mira i uskoro nije više brojio ni dane ni tjedne.

Novu godinu, koju je tako rado želio provesti sa svojim prijateljima i Patricijom, proveo je sâm, napolju u snijegu, pored svojih goveda.

Kad je snijeg postao sve viši i kad ga je bilo na čistinama šu-

ma i na pošumljenim terasama obronaka, tada više nije bilo lako hraniti goveda. Ali sve to, posao u kući i koralu, lov na vukove i prerijske lavove, potraga za svakodnevnom hranom za životinje u koralu, lov na krznaše, bilo je glavno Morgovo zanimanje. Znao je da će mu u proljeće biti potrebno mnogo novca. Njegovo malo stado trebalo se povećati, a to je značilo da on neće moći slijedećih godina prodavati goveda, samo nekoliko prekobrojnih bikova. Dakle, morao je naći druge mogućnosti zarade.

Tako je postajao sve više lovac i postavljao zamke. To mu je oduzimalo najviše vremena. Uspjeh je iz dana u dan bio sve veći. Već u siječnju imao je zavidnu količinu krzna. Sav taj posao ga je iscrpljivao, tako da je bio još mršaviji nego dok je tjerao goveda. Sada je izgledao gotovo kao Indijanac koji je na sebe obukao odjeću bijelca.

Stotinu puta u toku dana i svake noći – osobito za vrijeme lova i kad je pripremao kože i krzna i stavio ih, neprestano je razmišljao o Patriciji. Jedina mu je utjeha bila što su pored nje Johnny i Dick. Tako je bar sigurna u tom divljem gradu.

Uvjeravao je sâm sebe da je u dobrim rukama. Unatoč tome, ponekad je osjećao sumnju. Ta ga je sumnja progonila kad bi se sjetio Bringhamu Flynn. Što će se dogoditi ako Flynn ukoliko se još nalazi u Pikes Creeku, sazna da su Dick i Johnny prijatelji čovjeka koji je smaknuo njegovog brata Jessea?

Morg se dva puta uputio u Pikes Creek, jer je vjerovao da neće više moći izdržati tu prokletu neizvjesnost. Prvi put je po-

kušao u veljači, jer je za kratko vrijeme okopnio snijeg. Prošao je priličan dio konjem. Posvuda se zaledilo i kora je bila tako debela da je mogla izdržati i konja i jahača. Ali kad je Morg prošao dvije ili tri milje, morao se vratiti. S Wyominga se približavala snježna oluja »blizzard«, koja je sa sobom nosila led i hladnoću s Aljaske. Morg se vratio, a zatim se borio s »blizzardom« za svoja goveda.

To se dogodilo u veljači i još jednom sredinom ožujka. Zatim je odustao od svog puta u Pikes Creek. Bio je potreban teladi i ždrijepcima, a i postavljene zamke neprestano su mu donosile plijen. Zatim je snijeg okopnio i bilo je nemoguće jahati na konju.

Usamljenost je Morga sve više tištila.

* * *

Kad je otoplilo, snijeg je počeo kopniti i potoci su postali nabujale rijeke. Nastalo je proljeće. Morg ga je posvuda osjećao i čuo je tisuće veselih glasova.

Jedne je večeri natovarao kola krznima i kožama. Bio je to priličan tovar. Samo lisičjih koža bilo je stotinu dvadeset i sedam. A dobit će prilično novca za dabrovinu, srebrne lisice i tvorove. Već u zoru uputio se na put. Više se nije morao brinuti za svoja goveda i konje. Zvijeri su sada imale dovoljno plijena u u šumi.

Morg je bio bradat i sada je više nalikovao na trapera nego na kauboj. Bio je nestrpljiv i u srcu je osjećao neku neobjašnjivu bojazan. Neprestano je tjerao mazge. Dao im je odmora samo onoliko koliko je bilo naj-

nužnije i vozio je cijeli dan i još dugo u noć. Spavao je samo nekoliko sati uz vatru i već je u zoru krenuo. Oko podneva stigao je u dolinu Pikes. Ubrzo zatim ugledao je i grad. Prije grada skrenuo je i stigao do stare trgovačke kuće Wells & Fargo, koja je trgovala s Indijancima još prije no što je postojao grad i dok još nadaleko nije bilo nijednog bijelca.

Na verandi je sjedilo nekoliko Indijanaca i trapera. Iz zgrade je izašao neki poglavica plemena Ute vukući za sobom vreću šećera. Namještenik kuće izađe iz ureda i pozdravi Morga. Zatim pogleda u kola i počne razgledavati kože.

— Ovo su vrlo lijepe kože. Bili ste kod mene jesenas i dobili ste mali kredit. Sada ćete ga moći platiti iz malog džepa.

— Ovdje imam popis svih koža. Usporedite i prebrojte. Ja moram preko u grad. Napravite dobru cijenu, ukoliko želite slijedeće godine dobiti od mene krzna i kože. U mojoj dolini ima dosta divljači. Mogu li odmah dobiti predujam?

Namještenik ga je pogledao, a zatim ocijenio tovar.

— Mogu vam dati predujam od tisuću dolara. Ako su kože samo prosječne kvalitete, tovar je vrijedan dvije tisuće dolara. Vi ste bili kauboj, zar ne? Da li ste već i prije radili...

— Moj je otac bio doseljenik i živjeli smo od lova — objasni mu Morg.

Pošao je za namještenikom u ured i dobio tisuću dolara. Malo poslije već je bio na putu za grad. Bio je mršaviji, obrastao u bradu, prilično zapušten, bio je čovjek koji je dugu zimu proveo sâm i radio posao za trojicu lju-

di. Mnogo bi se bolje osjećao sam da je znao što je s Patricijom, Johnnyjem i Dickom. Ovo ga je pitanje neprestano mučilo, a odgovor nije znao.

Grad je bio miran i tih, a nekako i prijazan. To nije ni bilo čudno jer je većina ljudi bila negdje u rudnicima ili na rijekama, gdje su tražili zlato za sebe ili za svoje poslodavce.

Morg je najprije pošao u dućan i kupio rublje, hlače, zelenu košulju od flanela i prsluk od teleće kože. Zatim je pošao brijaču, odrezao kosu, dao se obrijati i iznajmio kadu u kojoj mu je voda sezala sve do brade. Prao se četkom i sapunom. A crnac koji mu je donio vodu morao mu je četkom izribati leđa. Zatim se cijeli istrlljao lavandom. Obukao je novu odjeću i nadao se da više ne izgleda kao traper i da ne smrdi na kože tvorova. Tokom zime ogulio je oko dvije stotine koža od tvorova.

Kad je napokon izašao iz brijačnice, osjećao se svježim, čistim, zadovoljnim, ali i nestrpljivim. Sada se više nije bojao pojaviti pred Patricijom. Osim toga, osjećao se sigurnim jer sa dvije tisuće dolara mogao je do slijedećeg proljeća mnogo štošta nabaviti i proširiti svoj ranč. Dakle, uputio se prema restoranu Patricije Moore. Oh, još se sjećao gdje se on nalazi. Došavši pred restoran, iznenadio se jer ga nije dočekalo poznato ime »Patricia Moore Restaurant«.

Iznenadeno je čitao:

O A Z A

Ples i razonoda!

Dobar viski i razne igre!

Vlasnik Tate Slow

Morg zaustavi nekoga starog čovjeka koji je prolazio s vedrom boje ispred njega.

— Gospodine, zar to nije jenas bio restoran?

Stari ga čovjek promotri i shvati da je Morg Cleveland pravi kauboj, jedan od onih mršavih ljudi koji dolaze iz Teksasa, i to u sedlu.

— Da, to je bio restoran Patricije Moore — zatim je malo oklijevao i nastavio: — Sada je to lokal za razonodu Tate Slowa, i to jedan od najvećih i najunosnijih u gradu. Vjerojatno zato što ovdje gospodica Moore pjeva za žedne momke i još im štošta pokazuje.

Morg se trgne i zgrabi čovjeka za ramena.

— Hej, zar gospodica Moore sada pjeva u ovom lokal u za...

— Da — odgovori starac, istrigne se i pođe dalje svojim putem.

Morg je buljio u salun. Nije mogao vjerovati. Zatim je shvatio da mnogo toga nije u redu s Patricijom.

Osjeti nečiji pogled. Iza ugla zamijeti čovjeka koji ga je oštro promatrao. Čovjek se naglo okrene i nestane. Morg načini korak do ugla zgrade. Zatim se zaustavi. Bilo mu je odmah jasno. Znao je da je tog momka već negdje vidio. Bilo je to davno, prije gotovo godinu dana. Taj je čovjek imao prosječno lice. Morg Cleveland se sjeti dana kad je morao ubiti divljega i pomalo ludog revolveraša Jessea Flynna.

Ovaj čovjek bio je prisutan tamo u Brazosu kad je on ubio Flynna. Sada se nalazi u Pikes Creeku, a to zacijelo znači da je s Bringhamom Flaynnom. Morg shvati u dvije sekunde

svoju nezavidnu situaciju. Osjetiti kako mu je postalo vruće i pomisli na Patriciju i svoja dva prijatelja. Nije više imao nikakvih iluzija. Bilo mu je jasno da je upao u klopku. Shvatio je da se za vrijeme dok je on radio u svojoj dolini ovdje zacijelo mnogo toga zbilo. I to ništa dobrog!

Uputio se prema verandi velikog saluna, otvorio pokretna vrata i ušao. U tom trenutku bio je pravi oprezni i hladnokrvni Teksašanin. Lice mu je bilo bezizražajno i mirno, samo su mu se nosnice širile od unutrašnjeg uzbuđenja, a oči su mu sjale hladnim sjajem.

Prostorija je bila ogromna. Ovdje se nalazio podij za svirače i klavir. Ali glazbenika sada nije bilo. Oni zacijelo dolaze tek navečer. Ovdje se nalazila i mala pozornica i zastor je bio spušten. Bilo je mnogo stolova i stolica, mnogo svjetiljaka od kotača kola što su gorjele na karbid.

Nešto podalje bio je smješten veliki bar s ogradom od mjedi. U pozadini se nalazilo nekoliko vrata koja su vodila u razne pokrajne prostorije.

Stube su vodile na galeriju, do prostorija koje su možda služile za stanovanje ili pak za društva što su željela biti izdvojena.

Dva barmena, koja u ovo doba nisu imala mnogo posla, pažljivo su promatrala Morga. Obojica iskusnih momaka odmah su shvatila da je u salun ušao izuzetan gost.

Morg je promatrao veliki plakat na zidu pokraj pozornice. Prikazivao je u nadnaravnoj veličini ženu oskudno obučenu u ođeću vrištećih boja.

Ispod slike velikim slovima:

PAT MOORE PJEVA ZA VAS!!!

Morg je polagano čitao plakat, riječ po riječ. Lijevo od nje ga bio je šank. Jedan od barmena ga upita:

— Želite li možda viski? Ili džin? Imamo i ruma! Sve je jučer prispjelo u pošiljci prvim vlakom! Poslije ove zime život će polagano postati zabavan.

— Da, bila je to duga zima. Za neke je bila i dobra, a za neke pak loša. Popit ću jedan džin. I molim cigaru.

— Vi ste ovdje novi? — upita ga barmen.

Morg potvrdi:

— Sasvim nov.

Morg cigarom pokaže na plakat.

— Pjeva li ona još ovdje?

— Dakako, svake večeri. A tada nema mjesta ni za stajanje. Ona očarava sve muškarce svojom pjesmom.

— Tako... — reče Morg. Zatim pokaže na stube. — Da li ona ovdje i stanuje?

— A gdje bi drugdje, gospodine Teksašu — Promrmlja barmen. — Ona pripada kući. Stanuje ovdje gore. Ali nitko ne smije k njoj. Ona ne želi posjete a i ne razgovara s muškarcima. A ni Tate Slow ne želi da je bilo tko dosađuje.

— A tako... — ponovo reče Morg.

Zatim iskapi čašu. Još jednom povuče dim iz cigare prije no što će je odložiti u pepeljaru.

— Otići ću k njoj gore — reče zatim mirno.

— Ali, sad sam vam rekao...

— reče barmen.

Morg nije obraćao pažnju na njega. Uputio se prema stubama i barmen je shvatio da ovog Teksašanina neće moći zadržati.

ti samo riječima od njegova nauma. Stoga digne ruku, zapucketa prstima i reče suho:

— Mulforde, objasni mu da ne smije gore!

Pokraj stuba podigne se sa stolice neki čovjek koji je kartao.

On prepriječi put Morgu i reče:

— Prijatelju, ne smiješ gore. Moraš to shvatiti. Hajde, popij još jednu čašicu! Nemoj da se nas dvojica posvađamo, to ne bi bilo dobro, zar ne? Gledaj, ja sam zadužen da ovdje čuvam red i mir. Što misliš o tome da te malo lupnem po nosu?

To je izrekao vrlo neljubazno. Zacijelo je bio vrlo surov i bezobziran ukoliko se stvari ne bi odvijale kako je on htio.

Morg je još bio ljubazan i pristojan, pa reče:

— Debeljko, ja razumijem da me ti moraš zaustaviti, jer napokon za to si i plaćen. Ali ja ti ovu nevolju zaista ne mogu uštedjeti. Moram naime razgovarati s Pat Moore. Znaš, ona i ja se vrlo dobro znamo. Obradovat će se kad me vidi. Moram smjestiti gore. Ako želiš, podi k njoj i pitaj je. Obećavam ti da ću za to vrijeme ovdje mirno čekati.

Izabacitelj pogleda prema šanku. Barmen je mahnuo glavom, a to je bila za izbacitelja zapovijed.

— Ne može! Ako želiš na stubu, tada me prvo moraš udariti, dugi!

Morg ga je pažljivo promatrao i osjetio je kod čovjeka neustrašivosti i samopouzdanje.

— Ne dobro — promrmlja Morg i napola se okrene. Znao je da tom kretnjom neće prevartiti ovoga iskusnog borca i za-

sta, kad se Morg okrenuo i pognuo, zahvate ga šake protivnika brzo i precizno. Ali kako je Morg s time računao, još se više pognuo, šakama dohvatio čovjeka ispod brade i odbacio ga od sebe divljim trzajem. Zatim se uputio gore.

Izbacitelj ga je ljutito slijedio. Ljudi u salunu samo su šutke promatrali što se događa. Već su vidjeli Biga Mulforda na poslu i nisu vjerovali da će mršavi Teksašanin imati mnogo izgleda. Bili su uvjereni da će ga Mulford vrlo brzo baciti dolje sa stuba.

— Stani! — ljutito je vikao Mulford.

Kako je bio nekoliko stuba ispod Morga, pokušao ga je uhvatiti za noge i zbaciti sa stuba. Ali zadobio je udarac u rame, zateturao i morao se prihvatiti za ogradu da ne padne naznak.

Morg skoči nekoliko stuba niže, do stube na kojoj se Mulford jedva zadržao grčevito stižući ogradu. Kako još nije imao ravnotežu, to je lakše bilo za Morga. Imao je revolver u ruci kad je stigao do Mulforda i udario ga. Mulford zajaukne i padne.

— Oprez! — oštro poviče Morg.

Obojica barmena, koji su već imali ruke ispod šanka, zacijelo namjeravajući odande izvući revolvere ili sačmarice, ukoče se kao i nekoliko igrača i promatrača. Sada su bili sigurni da su potcijenili ovoga mršavog Teksašanina.

— Tako je već bolje — reče Morg sa stuba i uputi im opomenu.

— Morci, nemojte mi praviti neprilike. Nemojte smatrati samo varkom ako vam kažem da

će biti zlo po vas ukoliko me budete zadržavali!

Nisu samo riječi na njih ostavile dojam nego i način kojim ih je izgovorio – sasvim mirno i sabrano, ali opomena je takva da su je morali poštivati.

Najednom ga jedan od igrača upita preko stola:

– Hej, nisi li ti Morgan Cleveland?

– Da, ja sam – odgovori Morg i uputi se stubama.

Nitko u salunu nije ni pomislio da se pomakne. Ali jedan se promukli glas oglasi:

– Otići ću do Bringhamama Flaynna da mu javim i...

Morg to više nije čuo. Prolazio je duž hodnika i otvorio prva vrata. Na krevetu je spavao neki muškarac i hrkao.

Kad je htio otvoriti posljednja vrata, bila su zaključana. Ali iznutra upita neki ženski glas:

– Tko je?

Bio je to glas Patricije Moore.

– Ja, sam Pat – Odgovori on imirno. – Ja sam, Morg Cleveland! Otvori vrata, Pat!

XI

Nekoliko je trenutaka sve bilo mirno. Zatim začuje krik pomiješan s veseljem, iznenađenjem, bojazni i neodlužnošću, a nakon toga ona će nekim čudnim glasom:

– Morg, otidi brzo. Sjedni na konja i nestani. Ovdje će te ubiti. Ubit će te ako ostaneš još minutu ovdje...

– Ako odmah ne otvoriš vrata, razbit ću ih – prekine je Morg, stavi ruku na kvaku i snažno zatrese vratima.

Njegov dosad tako miran i suzdržan glas postao je oštar i ljutit. Zacijelo ne bi čekao više ni trenutka da djevojka nije od-

mah otvorila vrata, pustila ga unutra, ali odmah zatvorila za njim vrata, okrenula ključ u bravi i stavila zasun.

– Morg! – poviče Pat neka-ko kriješćeci.

On nije na to obraćao pažnju. Prošao je sobom, pogledao u malu odažu za presvlačenje i prišao prozorima. Gledao je na ulicu, ali nije opazio ništa što bi ga uznemirilo. Tek se tada okrenuo i prišao Patriciji. Ona je stajala usred sobe i promatrala ga je na neki čudnovat način, koji on nije znao objasniti. Shvatio je da je zacijelo prošla teško razdoblje.

– Do vraga, zašto nastupaš kao pjevačica? – upita je mrko i osjeti kako se u njemu nago-milao bijes koji ga je činio tvrdoglavim i grubim.

– Grom i pakao! Prije samo nekoliko mjeseci želio sam se oženiti tobom, htio sam te odvesti u moju dolinu, a ti...

Ušuti i ipak zatomi svoju gorčinu. Njegov bijesni pogled bio je bezizražajan i tup. Lice nepomično i kruto.

– Pat, objasni mi što to znači! Ti si ovdje imala restoran. Izvrno si započela i... Ah, zar kao pjevačica brže i lakše zarađuješ novac? A gdje su moji prijatelji Dick i Johnny, koji te nisu htjeli ostaviti ovdje samu i koji su me radi toga napustili? Gdje su oni? Zar i oni možda nastupaju zajedno s tobom?

Posljednju je rečenicu izgovorio s neprikrivenom porugom.

– Sjedni na konja i otidi! – poviče Pat, i to je bilo sve što mu je odgovorila.

Načini korak prema njoj, zgrabi je i počne je snažno tresti.

– Hoćeš li mi sada objasniti?

– ponovo započne.

Pat je samo gledala prema njemu i on vidje u njenom pogledu žalost, gorčinu, a tada i suze... Brzo spusti glavu. Suze su joj tekle niz obraze i padale na njegove ruke, koje su je snažno držale.

– No dobro – prošapće Pat.

– Sve ću ti potanko ispričati. Sada je već zaista kasno da pobjegneš. I suviše si se dugo ovdje zadržao. Kad izađeš na ulicu, sukobit ćeš se s Bringhamom Flynnom. On i njegova banda revolveraša imaju mnoge ljude na savjesti ove zime. Morg, ovim gradom vladaju Flynn i njegova banda. On ima u svojim rukama gradsku upravu i šerifa. On je ovdje gazda. Pikes Creek je bio gotovo cijele zime odsječen od svijeta. Flynn je za to vrijeme postao ovdje velik i moćan. I nikoga nije briga što je on odbjegli teksaški bandit. Njegov prijatelj i ortak je Tate Slow.

– Tvoj gazda? – upita Morg.

– Njegovo je ime napisano na polju velikim slovima. Ovo ovdje je OAZA.

– Imaš pravo – odgovori ona i načini pokret rukom da se oslobodi novoga Morgovog stiska. U međuvremenu se sabrala i prestala plakati. Glas joj je bio tužan i pun gorčine.

– Sve ću ti ispričati. I sâm si vidio da sam počela uređivati restoran. Posao se izvrsno uveo. Imala sam dovoljno pomagača i moji su me opskrbljivači redovito opskrbljivali mesom. Dva puta na dan pripravljali smo tisuću porcija hrane. Već sam mogla izračunati da ću se obogatiti i da ću postati neovisna, ukoliko me lovci do proljeća budu opskrbljivali hranom i

ako bude dovoljna moja zaliha brašna, šećera, kukuruza, graha, riže i svega što sam nakupovala. Morala sam se prilično zadužiti kad sam to nabavljala. Moje četiri tisuće dolara nije bilo dovoljno da kupim sve one skupe stvari – štednjake, gorivo, pa uređenje lokala. Ali kad je restoran počeo raditi, novac je brzo pristizao. Imala sam gotovo svakog dana tisuću dolara čistog dobitka.

Ona ušuti, zaustavi se pokraj prozora i pogleda na ulicu. Morg je sjeo na stolicu i ispružio noge. Njegove mamuze greble su po podu. Pomisli da će mu mamuze smetati pa ih skinе. Zatim je upita:

– Dobro, imala si svakog dana tisuću dolara dobitka, imaš li i sada toliko?

Ona ga pogleda žalosno, nekako kao da očekuje oprostaj.

– Željela bih da sam onda prihvatila tvoj prijedlog i da sam te slijedila u dolinu. Ali djevojka poput mene treba najprije udariti glavom u zid da bi shvatila. Sada je i suviše kasno.

– Pričaj dalje!

– Dick i Johnny su došli. Nisam ih mogla nagovoriti da se vrate k tebi. Oni su mi jasno rekli da će ostati u gradu sve dok ja ovdje ne nađem svoju sreću. Rekli su da ih ni psima neću moći otjerati.

Sve sam više shvaćala da me oni vrlo vole, nesebično i bez nade. Shvatila sam da žele ostati kraj mene kao moji zaštitnici, kao moja braća koja će me čuvati. Tako sam ih zadržala u svojoj blizini. Dala sam im zaduženja i zadatke. Oni su se sa mnom uortačili. Često su mislili na tebe, Morg. Mislili smo kako si usamljen i ogorčen ondje u

divljini. Ali Dick i Johnny nisu više mogli odavde otići, a ni ja nisam željela napustiti sve ovo. Čeznula sam za bogatstvom, slobodom, nezavisnošću i samostalnošću.

— Što je bilo zatim? — polako će Morg — gdje su sada Dick i Johnny?

Ona se okrene, uozbilji se i licem joj pređe izraz žaljenja.

— Meni je danas žao što se sve tako dogodilo. Žalim vas svu trojicu, Morge. Ja sam vam donijela nesreću. Zbog mene si izgubio svoja dva najbolja prijatelja. Bili ste poput braće. Oni su te napustili radi mene, a ja pak nisam...

Uto je izda glas.

— Što je s njima? — upita on nestrpljivo i oštro. — Da li su živi?

Pat je sjela na rub kreveta. Zatvorila je oči i morala je nekoliko puta uzdahnuti.

— Da sam otišla s tobom u dolinu, Dick i Johnny ne bi došli za mnom u ovaj prokleti grad. Tada se ne bi sve ovo ni dogodilo...

— Zaboga, pričaj dalje — oštro joj naredi Morg.

Ona se trgne i nastavi:

— Dicka i Johnnyja je Bringham Flynn napunio olovom. Meci su bili po život opasni. Obojicu su morali biti hitno operirani. U Pikes Creeku bio je neki mladi liječnik. Poznavala sam ga, ali se on nije usudio izvesti te operacije. Bojao se. Gotovo je plakao, ali mi je rekao da bi zacijelo umrli pod njegovim nožem. Savjetovao mi je da se obratim gospodinu Milleru. Rekao mi je da je taj Miller nekad bio glasoviti kirurg. Zacijelo se upustio u neke mračne po-

slove i tada mu je bila oduzeta dozvola za rad. Ali...

— Dalje, pričaj dalje! — nava-ljivao je Morg.

Patricia je grizla usnice. Vidjelo se da je sve to iznova proživljavala. Uzdahnula je i nastavila.

— Potražila sam toga gospo-dina Millera i on je ubrzo došao. Kad sam ga prvi put ugledala, pomislila sam da je to ne-ka ružna šala. Preda mnom je stajao bradati i zapušteni kopač zlata. No, nisam imala izbora. Zamolila sam ga da pomogne umirućima. Pristao je. Najprije ih je pregledao i zatim, je rekao da se mladi liječnik nije usudio obaviti operacije jer je za to bilo potrebno barem desetogodišnje iskustvo. Htio je otići. Molila sam ga da ostane tako usrdno kao što još do sada nisam niko-ga molila. Bio je tvrd i neumo-ljiv. Bio je ogorčen, mrzio je ljudski rod. Rekao je da opera-cije ne može izvesti jer više nije liječnik. Oh, rekao je mnogo ružnih i ogorčenih stvari. — Načinila je stanku, digla se i okrenula te žurno prošla so-bom.

— Bacila sam se pred njim na koljenima. Shvatila sam da je on jedini čovjek koji može po-moći Dicku i Johnnyju. Ponudi-la sam mu novac. I to mnogo novca. Kako mu se svota učini-la visokom, pristao je. Napome-nuo mi je da je ono što čini kaž-njivo. Još mi je rekao da bi ga to moglo stajati mnogo godina prisilnog rada, da je vrlo odvaž-no od njega što se u to upušta i...

— Sve to me ne zanima — nestrpljivo je prekinе Morg.

Pat kimne glavom i nastavi:

— Operacije su uspjele. Od-

stranio je metke. Dick je imao dva metka u sebi. Jedan je bio gotovo kod srca. Johnny je bio pogođen jednim metkom.

Nakon osam dana znali smo da su spašeni. Bila im je potrebna njega i svi uvjeti da u miru prizdrave. U međuvremenu sam osiromašila. Ponudila sam gospodinu Milleru dvadeset tisuća dolara i platila mu ih. Bilo je to sve što sam imala, restoran, ugovori s dobavljačima mesa, zalihe. Sve to sam morala prodati Tateu Slowu. Osim toga, morala sam se i zadužiti za osam tisuća dolara.

Kad je ušutila, Morgu je sve postalo jasno. Najednom je digao glavu. Na stubama su se začuli teški koraci.

— To je Tate Slow — reče Patricija, a u njenim se zelenim očima pojavi strah.

— Koliko si ovisna o njemu?

— promukla će Morg.

Njen pogled postane divlji i ona gorko odgovori:

— Radim kod njega kao pjevačica i tako otplaćujem svoj dug. Imam s njim ugovor da ću nastupati u njegovom lokalu svaku večer dok ne isplatim svoj dug. Drugo mu ništa ne dugujem.

— A on bi želio da budeš njegova, zar ne? — dalje je navaljivao Morg.

Pat šutke potvrdi njegove riječi.

Uto se začu kucanje na vratima.

— Otvorite! — čuo se odlučan i dubok glas.

— Pusti ga unutra. Htio bih s njim razgovarati — mirno će Morg. — Hajde, otvori mu i nemoj se više brinuti. Sada sam ovdje i sve ću srediti za tebe i

svoje prijatelje. Uskoro će opet sve biti dobro.

Ona ga pogleda zbunjeno, ne vjerujući.

Kako je muškarac napolju i dalje nestrpljivo lupao po vratima, Pat ih otvori. Tate Slow uđe u sobu.

XII

Bio je to visok, snažan, plavokos i pjegave kože, debelih mešnatih usnica i široka lica. Brada mu je odavala odlučnost. Nosio je tamno odijelo, svilenu kravatu i šešir tvrda oboda. Načinio je nekoliko koraka i zaustavio se. Pošto je pogledao Pat, okrenuo se prema Morgu:

— Gospodine, ovo je smetanje posjeda! Podnijet ću prijavu šerifu protiv vas. Odmah da ste napustili moju kuću!

Morg ga je mjerio od glave do pete.

— Dakako da ću otići. Ali samnom će i gospodica Moore. Bez mene neće ovdje ostati ni minute!

Okrenuo se prema Patriciji i mirno ga upitao:

— Koliko mu još duguješ, Pat?

— Još oko dvije tisuće dolara — odgovori ona i ugrize se za usnicu.

Morg kimne prema Tateu Slowu.

— Dobit ćete svoj novac. Posjedujem kola puna krzna. Sada su u trgovini i prodaju se. Pošaljite nekog za dva sata tamo s računom. Ja ću biti tamo i isplatit ću vam novac.

Zatim se ponovo okrene prema Patriciji.

— Spremi svoje stvari. Pošalji sve do trgovine, tamo su moja kola. Gdje su Dick i Johnny?

— U jednom od mojih hotela

i imaju dobru sobu — reče Tate Slow. — A ja ću ih odmah izbaciti na ulici ukoliko Patricia Moore otkaže!

Cerio se čitavim licem, zlurado i podrugljivo.

— Čovječe, vi ćete uskoro imati drugih briga. Bringham Flynn vas očekuje cijele zime. Uz njega je jedan čovjek koji je bio prisutan kad ste u Teksasu ubili njegova brata. Taj je čovjek prepoznao Dicka i Johnnya. Njih je sradio, a sada ste vi na redu. Kad vas Flynn propusti kroz šake, nećete se moći brinuti o Patriciji. Tako će ona i dalje ostati pod mojom zaštitom i bit će joj mnogo bolje. Čovječe, što bi bilo s vašim prijateljima da Pat nije od mene posudila novac? Bili bi mrtvi! Onaj Miller ne bi ni rukom maknuo da nije bila riječ o tolikoj svoti.

— Hvala vam, gospodine Slow, zaista ste bili čovječni. Pat, hoćeš li uzeti stvari i poći sa mnom kad sredim Flaynna?

Ona kimne. Bila je ukočena od straha i nije mogla prozboriti ni riječi. Samo ga je šutke gledala.

— Nemate nikakvih izgleda s Bringhamom Flynnom. Nitko nema izgleda tko se s njim upusti u borbu.

Morg ga pogleda i upita:

— Jeste li vi njegov prijatelj?

Tateove se oči suze i on nastavi:

— Sve sam učinio da mu ne postanem neprijateljem. On je ove zime uništio mnoge ljude koji su bili prema njemu neprijateljski raspoloženi i nisu mu se htjeli pokoriti. Kako nas ovdje nije štitio zakon, kako u Pikes Creeku nema sloge i ljudske solidarnosti, tako se svatko borio na svoj način za svoju si-

gurnost. Ja nisam ništa učinio da mi on postane neprijateljem, a neću to ni ubuduće uraditi. Tako misli cijeli grad, stoga ćete u svojoj borbi biti sami, ukoliko vas on napadne.

Morg kimnu glavom.

— U kojem su hotelu moji prijatelji? — upita.

— U hotelu „Sunshine“. Dvije ulice odavde, iza ugla. — Tate Slow se naceri, a njegove oči čudno zasjaje. — Vi vjerojatno ne poznajete strah? — upita ga.

— Moram nastaviti svojim putom koji je započeo u Teksasu i još nije završen. Moram Pat i svoje dva prijatelja odvesti kući, u dolinu naših snova. To moram učiniti.

Pogleda Patriciju i pokaže na srce.

— Ovdje osjećam sasvim točno da ću naći izlaza za nas. Nitko me u tome neće spriječiti.

Zatim je izašao. Pošto je otišao, napokon popusti njena ukočenost i opet je mogla govoriti. Pođe za njim vičući:

— Morg! Morg Cleveland! Morg!

Tate Slow ju je zadržao. Čvrsto ju je držao oko struka i rekao:

— Pat — rekao je — ukoliko on pobijedi, ja ću te pustiti. Tada ću izgubiti svaki izgled da te dobijem. Želim mu sreću. Znam da nisam častan čovjek. Prilično sam zao, surov i bezobziran. Ali... ja, ja te iskreno volim, Pat.

On je pusti i htjede izaći.

Pat ga zaustavi:

— Kad više ne bude Bringham Flynn, vi ćete, tada biti jedini veliki čovjek u Pikes Creeku. Zašto, zapravo, želite sreću Morgu?

On je ozbiljno pogleda.

– Već sam rekao da sam prilično bezobziran i surov. Ipak, Morgu Clevelandu želim sreću jer poštujem hrabre i odlučne ljude, poštujem prave muškarce. Ali neću ni prstom maknuti da mu omogućim da vas odvede, Pat, to morate razumjeti. Mogu vam obećati da vama i vašim prijateljima neću praviti neprilike, dopustit ću vam i da prekršite ugovor. Vi niste više moj dužnik, Pat. Dobro sam zaradio otkako ste vi ovdje pjevali. Ako Morg Cleveland i izgubi, svejedno ste slobodni, Pat!

Zatim izađe. Ona je nekoliko trenutaka stajala nepomična od iznenađenja. Brzo se sabrala, skinula haljine, navukla staro, otrcano muško odijelo, u kojem je i došla u ovaj grad, te žurno nastavila spremanjem svojih stvari.

Ulice bijahu puste, što je dokazivalo da su se vijesti brzo širile. Cijeli je grad bio obaviješten. Napokon, cijele se zime znalo da Flynn čeka Morga Clevelanda.

Morg je mirno prolazio pločnikom, prešao ulicu i prošao pokraj kuća, dućančića i raznih drugih zgrada. Posvuda su ga pratili znatiželjni pogledi. Stigavši do hotela »Sunshine«, prišao je čovjeku na recepciji i upitao:

– Gdje ću naći...?

– Soba broj jedan!

Čovjek mu je tako brzo odgovorio da je Morg shvatio da se u ovom divljem gradu vijesti prenose strelovitom brzinom.

– Pošao je gore. Prije no što je otvorio vrata, zaustavio se i osluhnuo. Unutra su se čuli glasovi njegovih prijatelja. Čuo je kako je Dick rekao:

– Johnny, dajem ti riječ da

neću nikad više spomenuti ime svoje tete ni izmišljati glupe priče o njoj ako Morg uspije ostati na životu i ako bude opet sve dobro između njega i Pat.

Kad je Dickov glas utihnuo, Morg začu Johnnyja, isto tako svečanoga i ozbiljnog.

– Kunem ti se, Dick, da ću se veseliti svakoj priči o Rosalin-Beati, da ću se smijati i čuditi svakoj izmišljotini ukoliko Morg uspije.

Morg se samo smješкао kad je to čuo. Zatim je otvorio vrata, i ugledao svoje prijatelje.

Dick je ležao na krevetu. Napola je sjedio i u rukama držao nekoliko igraćih karata. Bio je tako mršav i iscrpljen da se Morgu činio gotovo prozirnim. Johnny je upalih obraza, s velikim podočnjacima, zablenuto gledao u Morga.

Sva trojica bila su zaista zatečena.

– Kako ste, momci? – prvi se snađe Morg. – Zašto ne ležiš u krevetu? I kako to da vidim ovdje štake? Zar je s vama tako loše, momci? Hajde, brzo mi ispričajte kako se sve to dogodilo – nastavi Morg.

Još su ga promatrali kao da pred sobom vide duha. Zatim reče Dick:

– Evo ga, stigao je poglavica! Podsjeća me na onog Indijanca koji je jednoć tako prestrašio tetu Rosalin – Beatu da je gotovo zanijemila.

– Morg, ja se već osjećam bolje – reče Johnny. – Svakog tjedna dobijem po jednu kilu, a Dick će uskoro odbaciti štake. Ne brini za nas, stari prijatelju.

– Ovdje sam s kolima. Povest ću vas sa sobom. Da li ćete moći izdržati put?

Oni ne odgovore već se samo

značajno pogledaju. Vidio je u njihovim očima zabrinutost i znao je da neće biti u stanju da ista kažu.

— Odvest ću vas odavde! — reče Morg kratko.

Zatim se okrene i izađe.

Izašavši na ulicu ugleda nekog čovjeka. Bio je visok, mršav, plavokos, plavih brkova, čiji su krajevi padali sve do brade. Čovjek je bio obučen u crno kožnato odijelo i nosio je dva revolvera o pasu.

— Jesi li ti Morg Cleveland?

— upita ga nepoznati.

Morg potvrdi.

— Ja sam Bringham Flynn. Baš je dobro što sam morao pobjeći iz Teksasa i slučajno zalutao u ovaj grad. Čekam već cijelu zimu da se napokon pojaviš.

— Želiš li se boriti sa mnom?

— upita ga Morg.

— Jesse je bio moj brat, valjda ga se još sjećaš. Reci mi koji čovjek ne bi osvetio smrt svoga brata?

— On me prisilio na borbu — ozbiljno će Morg. — Morao sam ga ubiti jer bi on inače ubio mene. I ti me prisiljavaš na borbu koju uopće ne želim. Radije bih poveo svoju zaručnicu i prijatelje te napustio grad.

Činilo se kao da se Bringham Flynn dvoumi. Ali zatim odmahne glavom i reče:

— Ne, to ne može biti!

Bez ikakvog upozorenja izvuče revolver. Već pri izvlačenju opali u Morga. Morg osjeti metak kao udarac bičem po rebri, ali i on također opali. Osjeti da je dobro ciljao.

Bandit se okrene u stranu. Opalio je još nekoliko puta, ali u sasvim pogrešnom smjeru. Zatim je pao i nije se više pomakao. Iz obližnjeg saluna dotrčao

lo je nekoliko ljudi.

Morg je još držao revolver u ruci i gledao prema njima. Mislio je da su to bili ljudi Bringham Flynn. Oni su prišli Flynnu, kleknuli pokraj njega, a tada se obratili Morgu:

— Imaš sreću, Flynn je rekao da ništa ne poduzimamo protiv tebe ako ga pobijediš. Slobodno možeš napustiti grad. I mi odlazimo. Sada su nam putovi otvoreni.

S lijeve strane netko dotrči. Ljudi okrenu glave. Bila je to Patricia Moore.

U rukama je držala sačmaricu. Znatizeljnici što su bili skriveni iza prozora i vrata shvatili su da se djevojka zaista namjeravala boriti. Morgu je isto tako bilo jasno da mu je došla pomoći. Odjednom je postao svjestan još nečega: pa on je živ. Bio je prisiljen na borbu s Bringhamom Flynnom, jednim od najzloglasnijih revolveraša. Flynn je bio jedan od rijetkih koji su znali vještinu pucanja pri izvlačenju revolvera iz korica. Flynn je bio djelić sekunde brži, ali je Morg preciznije nišanio. Njegov jedini metak postigao je cilj. Morg osjeti peckanje u predjelu rebra. Bio je ranjen, ali živ i napokon je mogao planirati budućnost.

Djevojka je stala uz njega. Podigla je pušku i uperila je u Flynnove ljude, koji su još gledali u svog bivšeg vođu i nisu mogli vjerovati da je mrtav.

— Vрати se u hotel, Pat — reče joj Morg. — Nisi trebala poći mojim tragom poput Indijanca, to nije za djevojke.

— Ima on pravo — doda jedan od Flynnovih ljudi.

Neki mladi čovjek dotrčao je s torbom ispod mišice. Morg je

shvatio da je to zacijelo mladi liječnik o kojem mu je Patricia pričala.

— Phile, pobrinite se za mrtvaca — reče mu Pat potišteno, a tada zamijeti da je Morg krvav ispod košulje. Stavi mu ruku na tamnu mrlju i reče mu nježno:

— Dodaj, Morg! Idemo!

Poslušao je. Stavio je revolver u korice i polako pošao za njom.

* * *

Nekoliko dana poslije kola se zaustave ispred kuće koju su Dick i Johnny započeli graditi, a koju je Morg dovršio.

— Evo nas, stigli smo! — reče on Pat koja je sjedila pokraj njege.

— Ljutim se što nisam mogao plesati na vašem vjenčanju. Mogli ste još ipak malo pričekati — ogłosi se s kola Dick.

— Hej, baš je tako govorila i moja teta Rosalin-Beata — odmah upadne Dick. — Jednom je

spoznala da bi za nju bilo dobro da se napokon uda, ali tada...

— Dick, obećao si da nećeš više izmišljati o svojoj teti Rosalin-Beati — reče uzdišući Johnny.

— Nisi li se ti pak zakleo da ćeš slušati strpljivo sve priče o teti Rosalin-Beati i da ćeš im se radovati — podsjeti ga Dick.

Morg i Pat se nasmijaše u isti glas. On skoči s kola i prihvati je u naručaj.

— Dakle, ovdje započinjemo novi život.

Obitelji triju rančera živjele su složno u Sunshine Valleyju. Dugoroga goveda zamijenila su prekrasna goveda s bijelom njuškom i mnogo kvalitetnijim mesom. Razvili su i nadaleko poznatu pasminu konja.

Clevelandovi, Hilliaryjevi i Christiejevi bili su veliki prijatelji, a isto tako bijahu uvjereni da će to prijateljstvo nastaviti i njihova djeca.

KRAJ

M. S. Peterson:

MAD MILLO

Južno od tvrđave Apache, ondje gdje se spajaju rječice White i Black, ondje odakle počinju teći istim tokom, kroz Salt River Canyon, ulogorio se neki čovjek. Pravo je čudo kako je priroda stvorila prostranu vrtaču uz obalu rijeke i obdarila je sočnom travom što ju je pasla životinja za koju bi i dobar poznavalac faune teško utvrdio kojoj vrsti pripada. Bio je to zapravo konj boje pijeska, neugledne, gotovo ružne glave obrasle dlakom što je prekrivala čelo i oči konja. Ondje gdje počinje konjska griva virila su

dva velika uha kojih se ne bi stidjela ni neka jača i snažnija mazga. Noge životinje bile su prilično visoke za kratko tijelo koje se su nosile. Bio je to konj koji je mogao danima krstariti kroz pustinju bez hrane i vode, a u brzini nadmašiti mnoge od svoje čistokrvne arapske subraće. Osim toga, konj je bio opasan kao puma. Udarac njegovih kopita ili zahvat njegovih zuba bili su smrtonosni za njegove ili gazdine neprijatelje.

Priroda je, stvarajući ta dva čudaka, stvorila savršeno uigran tim

koji se dopunjavao, u svim vrlinama i manama. Obojica su bili izvanredno pametni, iskusni i lukavi. Samo je stoga i razumljiva čudesna vještina i sposobnost konja da obavi sve što gazda od njega zatraži i naredi na samo njima dvojici razumljivom jeziku.

U logoru tog čovjeka nije gorjela vatra, nije ju volio ni paliti u logoru. Jednostavno, smatrao je vatru izdajnikom. Čovjek ili životinja koji nisu često uz vatru mogu je nanjušiti na prilično velikoj udaljenosti.

Ali u ovome se trenutku nije nikoga bojao. Točno pet dana vuče za sobom desetak indijanskih ratnika koje je veliki buntovnik i indijanski poglavica Geronimo pokrenuo u novi rat protiv bljedolikih. –

Indijanci su otkrili tragove bijelog čovjeka i njegova potkovanog konja. Još ga nisu uspjeli vidjeti, jer bi u trenutku susreta kojem su se Indijanci nadali bijeli čovjek i njegov konj uvijek na čudesan način nestajali. Ponovo bi naišli na njihov trag ondje gdje su ga najmanje očekivali.

U svemu što su Indijanci pronalazili tragajući za bijelim čovjekom i njegovim konjem bilo je čudno samo to što se ni konj ni čovjek nisu trudili da sakriju svoje tragove.

Obavijestili su Geronima o svemu. On je pomislio da se na pobunjenom teritoriju kreće neki vješt izvidnik bijelih ratnika i odlučio ga potražiti sam, vodeći odred od pedeset crvenih ratnika. U pratnji indijanskog poglavice nalazio se i Speed Harvey, jedan od mnogih bijelaca koji nisu birali način da se dočepaju zlata i novca opskrbljujući Indijance oružjem i municijom, viskijem, i duhanom. Speed je bio beskrupulozni voda trojke koja se bavila tim poslom i njih se nije ticalo što će njihovi sunarodnjaci krvlju i životom platiti njihovo bogaćenje. Odlučio je poći s Geronimom smatrajući da bi taj bijeli čovjek mogao biti i jedan od njegovih partnera, Buck Snell ili Jack Farell. Svojom prisutnošću želio ih je zaštititi od bijesa Indijanaca koji bi ih

kao bijele uhode mogli lako poubijati.

Buck Snell i Jack Farell vodili su karavanu od dvanaest kola natovarenih različitom robom. Putovali su putem od Globea prema San Carlosu, koji je ležao na istoimenoj rijeci. Osim trgovačke robe u kolima se nalazilo dvije stotine pušaka i desetak sanduka municije namijenjenih Geronimu i njegovim ratnicima. Voda karavane bio je Jack Farell. Nije se plašio vojnih patrola koje bi katkad presretale karavane i pretresale ih provjeravajući njihov teret. U ovo vrijeme indijanskih buna naselja bijelaca naoružavala su se i redovito opskrbljivala municijom. Na popisu se nalazio i određen broj pušaka i municije. I roba i oružje poslani su u San Carlos, čemu vojnici nisu mogli ništa prigovoriti.

– Jack, još nismo sreli nijednu patrolu.

– Nećemo je ni sresti, Buck. Indijanci su se uzmuvali po čitavom teritoriju i zadali im prilično brige. Mi smo im zadnja rupa na svirali.

– Možda, Jack, ali ja bih se što prije riješio tereta.

– To ćemo noćas i napraviti.

– Ljudi će zapaziti moj nestanak.

– Neće, Buck. Izdat ću ti nalog da produžiš za San Carlos, pošto se mi ulogorimo desetak milja ispred. Ti produži naprijed i kad se dovoljno udaljiš, skreni na sjever prema Salt River Canyonu.

– A ti?

– Ja ću te stići iduće noći.

– Ne ostavljaj me dugo samog, Jack.

– Je li te strah?

– Ne bih volio da moj skalp kraši nekoga crvenog ratnika.

– Ne boj se, Buck. Indijanci nas očekuju. Bez ovog oružja Geronimo teško može otpočeti rat protiv vojске.

– To znam, ali bojim se nečega drugog.

– Čega, Buck?

– Da nam ne plate olovom umjesto zlatom.

– I to je moguće. Osobito ako nas Speed Harvey ostavi na cjedilu.

– Misliš da bi mogao?

– I to je moguće. On svašta može, Buck. Osobito ako je posrijedi novac.

– Onda će biti bolje, Jack, da mi njega smaknemo.

– To sam ti htio predložiti, ako osjetimo da nas želi izigrati.

– Slažem se, Jack. Moramo neprestano štititi jedan drugoga.

– Dobro je, ortake. Sretno do sutra u noći, a onda ćemo već biti zajedno!

Rastali su se predvečer. Dok su se ostali spremali za logorovanje, Buck Snell pružio je prema San Carlosu, a sat nakon toga zaputio se prema sjeveru. Ujutro je zaustavio svoju zapregu pokraj nekog šumarka. Koja je zavukao u šumarak, ispregnuo mazge i omogućio im da se odmaraju i pasu cijeli dan. Nisu se mogle daleko udaljiti jer su im prednje noge bile sputane konopcima.

Buck Snell je već drugu noć sâm ležao i budan razmišljao o svom šefu Speedu Harveyju koji mu se sad nakon razgovora s Jackom Farellom pojavljuje u sasvim drugom i neočekivanom svjetlu. Šest godina jašu zajedno kao najbolji partneri i drugari. Istina je, uvijek su se bavili prljavim poslovima. Krali su tuđu stoku, iznajmljivali svoje revolvare, u borbama štitili jedan drugoga. Nikad se nisu dočepali nekoga ozbiljnijeg plijena, ali nisu ni oskudjevali. Novca je bilo dovoljno za život i provod kakav su si mogli priuštiti muškarci u to vrijeme: viski i žene.

Žene su bile vrlo skupe i nikad dovoljno novca za njih. Poneki ih je put bilo i badava. Bile su to usamljene žene na farmama, većinom udovice čije su muževe pobili Indijanci u čestim obračunima s bijelim ljudima. Neke su se žene rado upuštale u zabavu s njima.

Krstarili su Sjedinjenim Državama ne ostavljajući za sobom tragova, jer dotad, do onoga strašnog događaja na farmi u blizini Lake Ci-

tyja u državi Kolorado, oni su bili samo sitni lopovi i revolveraši bez ikakva ugleda, ali korektne zanatlije u tom poslu koji im je uvelike bio zanimanje. Buck Snell se nije stidio svog posla. Za njega je njegov posao romantičan dio života o kojemu je mnogo slusao još kao dječak na Istoku.

Kad je malo odrastao, iskoristio je prvu priliku da nestane negdje prema tomu čarobnom, čudesnom i Divljem zapadu. Imao je nesreću da u svom prvom dodiru sa Zapadom upadne u bandu Billyja Stentona. Tad je to bila jedna od moćnijih bandi koje su operirale u sjevernim dijelovima države Kolorado, ne udaljujući se previše od rijeke istog imena. Za Bucka Snella bilo je to doba učenja razbojničkog zanata u kojemu nije aktivno sudjelovao, izuzme li se čuvanje konja ili kuhanje obroka dok se banda nalazila u nekomu od svojih mnogobrojnih logora. Zanat kuhara izvrsno je ispekao. Zbog toga su ga ostali razbojnici poštivali.

Savezni šerif, prilikom likvidacije bande Billyja Stentona, uhvatili su ga u kuharskoj pregači, što je mladiću spasilo život. Sud ga je oslobodio, jer nitko nije mogao pobiti njegove tvrdnje da su ga razbojnici kupili kao siroče i nekoliko godina vodili sobom kao kuhara.

Tako se prvi i jedini susret Bucka Snella i zakona završio u njegovu korist. Nakon sudenja izgubio se prema jugu Kolorada i tako natrapao na svoje današnje ortake. Trebalo je da Buck Snell navrši dvadeset dvije godine i da tek sad razmišlja o svom šefu Speedu Harveyju i osjeti strah od tog okorjelog razbojnika. Tek sad kad je Jack Farell usadio u njega crva sumnje i straha, tek se sad, prvi put, Buck Snell zgrozio nad onim događajem na farmi kod Lake Cityja.

Buck Snell se strese od jeze i poskoči kao da želi pobjeći od toga jezivog događaja, pa čak i od pomisli na njega. Pri tom udari u nešto tvrdo i sledi se.

Na potiljku Bucka Snella bila je

prisonjena hladna cijev puške za lov na bizone. Hladna cijev lagano se pomicala po njegovu vratu. Naglim trzajem puščana cijev pomakne njegovu glavu udesno. Na udaljenosti od desetak centimetara njegove su oči zurile u cijev puške široku kao orah. Bio je paraliziran. Otvor puške činio mu se kao otvorena usta zmije otrovnice koja će zagristi svaki trenutak. Jedva je dišao, a činilo mu se kao da će mu oči iskočiti iz duplji.

– Tvoj je put završen, brate.

– Neee! Ja... ja nisam nikoga ubio! Ja nisam nikoga silovao!

– Dobro, brate. Ne viči toliko! Nitko te ne može čuti, kao što se ne može čuti ni pucanj kojim ću ti raznijeti lopovsku glavu.

– Molim vas ne... nemojte!

– Tko je ubio?

– Speed Harvey.

– Tko je silovao?

– Speed Harvey i Jack Farell.

– A ti, brate, što si ti radio?

– Kad je Harvey ubio farmera, meni je pozlilo. Istrčao sam iz kuće i povraćao.

– Cijelo vrijeme?

– Cijelo.

– Polako, brate, ispričaj sve. Od početka do kraja.

– Na farmu smo stigli predvečer. Izgledali smo uredno, jer smo u Lake Cityju proveli nekoliko dana, obnovili odjeću i opremili tovarnog konja namirnicama i drugim potreštinama. U dvorištu farme radile su dvije žene, hranile su kokoši i svinje. Nisu se uplašile. Tražili smo da napojimo konje i uzmemo vode. Nisu se protivile. Dok smo mi pojili konje, Speed Harvey je razgovarao sa ženama. Pozvali su nas u kuću da jedemo. Speed je iz bisaga ponio i bocu viskija. Dok smo jeli...

– Iz tri tanjura?

– Da, iz tri tanjura.

– Po tomu sam znao da su bila trojica. Pripovijedaj dalje!

– Došao je farmer. Speed ga je ponudio pićem. Farmer je dobro potegnuo i pogledao u Speeda.

– Potegni još – reče mu Speed. Starac potegne još dva kraća gut-

ljaja i pruži bocu natrag Speedu.

– Hvala, gospodine. Na mojoj siromašnoj farmi ovoga se rijetko nade.

– Nadam se da ti je dovoljno – reče Speed i počne gurati starca u drugu prostoriju. Starac se bunio, ali ga Speed ugura i zatvori vrata za sobom. Iznutra se nije ništa čulo. Kad se Speed vratio, starija ga žena sa strahom u opima upita:

– Što ste mu učinili?

– Uzeo je bocu da je isprazni do kraja i nakon toga odlučio spavati.

– Lažete! Što ste učinili s mojim ocem? – upita djevojka i pojuri u drugu sobu. Speed Harvey dočeka je žestokim šamarom od kojeg se djevojka svali na pod. Majka se bacila preko nje da je zaštiti. Speed zgrabi ženu i odvoji je od djevojke.

– Drži djevojku, Jack!

Jack Farell podiže djevojku. Uto se otvore vrata druge sobe i na pragu se, krvava lica i glave, pojavi farmer s revolverom u ruci. Nišanio je u Speeda. Ovaj gurne ženu naprijed i starac pogodi nju umjesto Speeda. Speed je bio vrlo brz na revolveru. Najbrži od svih koje sam dosad sreo. S dva metka raznio je starome glavu. Smučilo mi se i istrčao sam van. Povraćao sam.

– Što je bilo dalje, brate?

– Djevojku su silovali i ubili.

– Tko ju je ubio?

– Speed Harvey.

– Zašto?

– Da ne bude živih svjedoka.

– I nakon svega toga ti si ostao s njima?

– Morao sam. Ubili bi i mene. Ja jedini znam što smo sve ukrali. A znam i za ta ubojstva na farmi.

– I ja tebe moam ubiti, brate!

– Neee! Nemoj, molim te! Učinit ću sve što zatražiš od mene. Pusti me ovaj put i, kunem ti se, nikad se više neću baviti ovim poslom!

– Čekaš ovdje nekoga?

– Čekam?

– Koga?

– Jacka Farella.

– Zašto ga čekaš, brate?

– Moramo ovaj tovar pušaka i municije odvesti indijanskom po-

glavici Geronimu.

— Kad predate puške i municiju, Geronimo će vas poubijati.

— Neće. Kod njega je Speed Harvey. On ima ugovor o trgovini s Geronimom.

— Hoćeš li zaraditi svoj život brate?

— Hoću! Što trebam učiniti?

— Pomozi mi da uhvatim Jacka Farella.

— To mi neće biti teško.

— Lopov se lako pretvara.

— Nije zbog toga.

— Nego zbog čega?

— Imam osjećaj da bi Speed Harvey i Jack Farrell najprije ubili mene, a onda bi Speed ubio i Jacka.

— Zbog čega su potrebna ta ubojstva, brate?

— Zbog zlata koje ćemo dobiti od Geronima za ove puške.

— Ti imaš sreće, brate.

— Zašto?

— Da te nisam našao ja, ubili bi te tvoji ortaci.

— Znači, ti ćeš me pustiti?

— Ako dobro obaviš posao koji ti dajem, pustit ću te.

— Hvala ti, i ne sumnja u mene.

— Bit ću u tvojoj blizini i sve vidjeti i čuti. Bori se za svoj život, brate!

Kad je neznanac odmakao pušku od očiju Bucka Snella, ovaj se nije usudio podići pogled dalje od neznančeva pojasa. Vidio je samo mokasine, hlače od jelenske kože i opasač pun metaka. Na opasaču su visile samo jedne korice za revolver, čak ne previše nisko kao u drugih revolveraša. Buck Snell zatvori oči i polako se počne opuštati. Kad ih je ponovno otvorio, neznanca više nije bilo. Nestao je bez šuma i glasa. Buck Snell je dugo gledao oko sebe, ali pošto ništa ne otkri, prileže natrag na pokrivače u namjeri da spava do jutra. Ali san nije dolazio. Samo je dvaput uspio zadrijemati na trenutak, a onda bi se trgao izbezumljen od straha i sav u znoju. Za samo ta dva trenutka proživio je sav svoj život i vidio svoj mozak prosut po travi. Pred očima mu je neprekidno titrao otvor puš-

čane cijevi velik kao orah.

Smirio se pred izlazak sunca i shvatio svoju šansu. On će se ovaj put izboriti za svoj život i maknuti sa stranputice kojom je dosad išao. Neprimjetno pokrećući glavu motrio je oko sebe ne bi li negdje opazio neznanca. Neznanca nije bilo, ali opazi Jacka Farella kako se šulja prema njegovom ležaju. Ovaj je to radio zaista pomno i u nekim drugim okolnostima Buck Snell zacijelo ga ne bi zapazio. No sad su sva Buckova čula bila napeta kao strune. Kad je Jack Farrell pomislio da je uspio iznenaditi Bucka, u daljnjem kretanju zaustavi ga leden glas:

— Dosta je bilo, Jack. Mogao sam te ubiti još prije desetak minuta.

— Želio sam te iznenaditi.

— To sam vidio prateći te već pola sata. Nisi li me možda želio ubiti i tako smanjiti broj onih koji će podijeliti zlato poglavice Geronima?

— Ti si lud, Buck. Htio sam samo provjeriti tvoju budnost. Mi smo ortaci i protiv Speeda Harveyja.

— Promijenio sam se, Jack. Ne vjerujem više ni tebi. I ti si isti kao i Speed Harvey. Obojica bi me ubili za komadić Geronimova zlata. Ništa ne pokušavaj, Jack! Moj revolver ispod pokrivača uperen je u tebe.

— To ti ne vrijedi mnogo. Brži sam od tebe. Brži sam i od Speeda Harveyja, samo on to ne zna, i to je njegova loša karta u igri sa mnom. Gledaj! — dreknu iznenada Jack Farrell i ispruži lijevu ruku prema mazgama koje su mirno pasle. Buck Snell se nije dao iznenaditi — pucao je u Jacka, ali ne dovoljno precizno te pogodi u tu ispruženu ruku, koja poleti unatrag. Pucao je i Jack Farrell, ali pogoden u lijevu ruku i on je izgubio preciznost te pogodi Bucka Snella negdje na desnoj strani, što se ispod pokrivača nije moglo razaznati. Ovaj dvoboj u pravom trenutku prekide prasak puške za bizone, koja svojim golemim i ubojitim metkom formalno razbi desno rame Jacka Farella i ostavi ruku da visi samo na neko-

liko tetiva. On se skljojka u travu i osta nepomično ležati.

— Jesi li živ, brate?

Drmusanje osvijesti Bucka Snella.

— Živ sam, čovječe. Čini mi se! Uzmi iz kola zavoje i previj me. Dobio sam po rebrima s desne strane. Jesam li ubio Jacka?

— Nisi. Morao sam ja pucati, jer bi te Jack ubio. Bio je opasno brz.

— Mrtav je?

— Nije. Ali neće dugo živjeti. Odmah ću ti urediti ranu.

Neznanac je donio zavoje i sradio Buckovu ranu, koja nije bila opasna. Onda pride Jacku Farellu, taman kad je ovaj otvorio oči.

— Tko si ti, čovječe?

— Brat one djevojke koju ste silovali i ubili, sin onog farmera kojeg ste ubili i sin one žene koju ste gurnuli na metak mog oca upućen Speedu Harveyju.

— Ti si pucao na mene?

— Pucao sam.

— Zašto?

— Zato da osvetim nevine i poštene ljude, zato da kažnim razbojнике. Zašto ste sve to učinili?

— Oni su bili mormoni.

— I mormoni su ljudi.

— Mormonskim je ženama svejedno s kim spavaju.

— To je laž. Osim toga, vi ste djevojku silovali i ubili.

— Djevoku i tvog oca ubio je Speed Harvey.

— Ti si mu pomogao i zato ćeš umrijeti.

— Jednom se i to mora. Nema mi spasa?

— Nema. Umrijet ćeš za koju minutu. Platilo si svoj grijeh i sretno putuj!

Jack Farell umro je za nekoliko minuta. Krv je napustila tijelo ovog razbojnika i natopila indijanski teritorij prije nego što su puške koje je nosio pobunjenom Geronimu mogle prolići po istoj zemlji krv njegovih sunarodnjaka.

Buck Snell sjedio je na kolima i gonio mazge prema San Carlosu. Oružje i municiju predao će šerifu i ispričati mu da su Speed Harvey

i Jack Farell ovaj tovar namijenili Indijancima poglavice Geronima. Jack Farell poginuo je u dvoboju s njim, a Speed Harvey nalazi se kod Geronima. Neznanca neće spominjati, tako su se dogovorili. Pred Buckom Snellom bila je još jedna zadaća — pronaći novu, poštenu stazu svog života.

Speed Harvey bio je prilično uznemiren. Njegovi ortaci kasne već nekoliko dana, a Geronimo ga je počeo sumnjičavo pogledavati. No nije se bojao Geronima. Bojao se vojnika koji bi mogli uhvatiti njegove partnere i prisiliti ih da progovore. Ako se to dogodi, on je izgubljen. U potjeru za njim krenut će svi savezni šerifi, a vojska će mu presijecati putove uzmaca. Uspije li mu napustiti Sjedinjene Države i prebjeći u Meksiko, može se smatrati sretnim čovjekom. Dobro je znao da u tomu ima isto toliko izgleda koliko i Geronimo da pobjeđi modre uniforme.

Jahao je uz Geronima ispred pedesetorice ratnika. Geronimo je poslao desetak izvidnika da u lepezastom rasporedu pročešljaju čitav prostor između rječica Black i White i spuste se do salt River Canyon.

Poput mnogih drugih indijanskih ratnika, Geronimo nikad nije mnogo govorio. Govor i jezik Indijanci su smatrali suvišnim među ljudima koji imaju poštene namjere i prijateljske odnose. Zato je bilo vrlo čudno kad se on prvi obratio Speedu Harveyju.

— Prijatelji i ortaci bijelog trgovca kasne već četiri dana. Meni puške i municija hitno trebaju. Što misli bijeli trgovac?

— Ne znam, poglavice, što se dogodilo mojim ortacima. Dosad su uvijek bili točni.

— Je li bijeli trgovac siguran da ga ortaci nisu izdali?

— Siguran sam poglavice. Kad pronađemo ovu uhodu, ako to nije jedan od mojih ljudi, sâm ću krenuti i ispitati zašto ih već nema.

– Bilo bi dobro za tebe da ih na-
deš što prije.

– Učinit ću to, poglavico.

Jedan ratnik u brzom galopu do-
jaha do Geronima i prekine ovaj
razgovor. Govorio je nešto poglavi-
ci na jeziku Apaša što Speed Har-
vey nije dobro razumio. Učinilo mu
se da su uходу pronašli indijanski
izviđači. Geronimo podiže ruku i či-
tava kolona krenu brzim kasom
prema Canyonu.

Na rubu vrtache koje je zadnji kraj
zatvarala rječica White, u polukru-
gu je bilo postrojeno pedeset indi-
janskih konjanika. Svi su oni gleda-
li na dno vrtache. A dolje su se jedan
čovjek i jedna životinja slična konju
spremali da napuste svoje logori-
šte.

Čovjek na dnu vrtache nije obra-
ćao pažnju na konjanike na rubu.
Speedu Harveyju učinilo se da je
čovjek ipak u jednom trenutku po-
gledao prema njemu. Bio je to po-
gled koji ga je prostrijelo ravno
kroz srce i on se strese, pokušava-
jući izbiti strah iz sebe.

Čovjek na dnu vrtache digao je ru-
ke čiji su dlanovi bili okrenuti pre-
ma Indijancima i progovorio na či-
stom apaškom jeziku:

– Poglavico, slavni Geronimo! Ja
sam Mad Miloo, miljenik Velikog
Manitua.

– Ljudi pomračena uma najdra-
ža su djeca Velikog Manitua. Po-
znajem te, Mad Millo, još iz doba
dok si boravio u vlgvammima svoje
braće crvenih ratnika. Što te nosi u
zemlju mojih predaka?

– Veliki Manitu otkrio mi je da
uz tebe jaši zao bijeli čovjek, pogla-
vico.

– Što je uradio taj zao čovjek,
Mad Millo?

– Jednom starcu podmetnuo je
da ubije vlastitu ženu, zatim je ubio
njega, silovao njegovu kćer te ubio
i nju. Bili su to moji najbliži rodaci

– majka, otac i sestra.

– Želiš li njegov skalp, Mad Mil-
lo?

– Želim, poglavico!

– Morat ćeš se boriti za njega.

– Borit ću se veliki poglavico!
Kad pobijedim napustit ću zemlju
tvojih predaka, slavni Geronimo.

Ovo kao da je bio znak za Speeda
Harveyja. On povuče revolver za-
prepašujuće brzo, no nije stigao
opaliti. Metak iz puške za lov na bi-
zone, koja je ležala preko sedla u
krilu Mad Milloa, izdiže ga iz sedla
i baci na tle. U zaprepaštenju koje
nastade među Indijancima nitko
nije zapazio kakvom je brzinom
Mad Millo ubacio novi metak u pu-
šku a da se pri tom nisu pomaknuli
ni on ni puška. Samo je konj napra-
vio korak udesno i cijev puške, koja
je i dalje ležala u krilu Mad Milloa,
bila je uperena u Geronima.

Ono što je promaklo njegovim
ratnicima nije promaklo Geroni-
mu. On podiže ruku i naredi svojim
ratnicima da odjašu. On i Mad Mil-
lo ostali su sami.

– Mad Millo je spreman da ubije
i mene?

– Jesam, poglavico.

– Što još tražiš od mene?

– Tražim tvoju riječ da me tvoji
ratnici neće dirati dok budem na-
puštao indijansko područje.

– Ti nisi baš tako lud, Mad Millo,
iako te tako zovu. Samo si nepred-
vidiv u svojim postupcima koji su
često šašavi. Imaš moju riječ, Mad
Millo, i možeš mirno napustiti indi-
jansko područje.

– Hvala, poglavico!

U istom času obojica podigoše
ruke u znak pozdrava i okrenuše
konje svaki na svoju stranu.

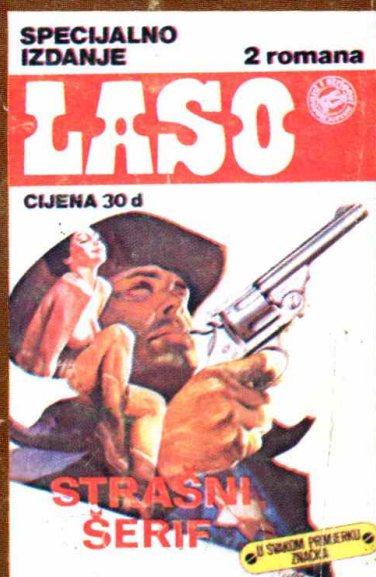
K r a j

U PRIPREMI:

Philip Ketchum:

DVOJE PROTIV SVIH

**Kod svog prodavača novina
kupite i specijalno izdanje
sa dva romana**

LASO – SPECIJALNO IZDANJE